

สำนักงาน
ที่ สพ ๐๐๑๔.๑๐/๑๖๙๕

สำเนาจัดทำโดย เอกอัมภูมิพงษ์ราษฎร์ วันที่... ๒๖๐๖/๖๗๙๓
ลงวันที่... ๒๖๐๖/๖๗๙๓
ผู้รับ... กานต์
เจ้าของ... ๙๙๙.๘๐๔

สภาพัฒนราษฎร์
ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๑๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ผลกระทบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ศึกษากรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือน ในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

กราบเรียน ประธานสภาพัฒนราษฎร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการอิทธิพลกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาพัฒนราษฎร์ ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาพัฒนราษฎร์ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการอิทธิพลกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาพัฒนราษฎร์ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาพัฒนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ (๑) คณะกรรมการอิทธิพลกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวโน้มโดยด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในรายละเอียด่าง นั้น คณะกรรมการอิทธิพลกฏนั้น ประกอบด้วย

๑. นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทธศิริ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชวัลิต วิชัยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรรณิการ์ วนิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิรามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายศานต์ ศรีปาน	โழกคณะกรรมการ
๙. นายรังสิมันต์ ໂรม	โழกคณะกรรมการ
๑๐. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โழกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรmit สุจารี	โழกคณะกรรมการ
๑๒. นายจุลพันธ์ อມรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๓. นายอาทิตย์ อาลีอิสເຍາະ	กรรมการ
๑๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐี	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวามะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ขอลาออกจากเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมสภาพัฒนราษฎร์ ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐี เป็นกรรมการในคณะกรรมการอิทธิพลกฏหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ผลกระทบจากประการ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมการได้กระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภากลางระยะเวลาที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายปิยบุตร แสงกนกกุล)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานพิริษฐ์บัญชีและกฎหมาย ๑

สำนักการประชุม^{รับ}
เลขที่รับ ๑๙๙/๘๔๓
วันที่ ๒๗/๘/๒๕๖๒
๒๗/๘/๒๕๖๒

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๑๙๙ / ๘๔๓

วันที่ ๒๗/๘/๒๕๖๒ ๑๗๐๘๒๐๖๒

ลงกลุ่มงาน ๙.๑.๙.๒ ดำเนินการ

ผู้ดูแลระบบฯ

๘๔๓/๘๔๓
๑๗๐๘๒๐๖๒

ตัวนี้สด

ที่ สพ ๐๐๑๔.๑๐/๑๙๙๙

(สำเนา)

สภาพผู้แทนราชภูมิ

ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๑๐๐

๓๗ ถ. รามคำแหง ๒๕๖๓

เรื่อง ผลกระทบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ศึกษากรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือน ในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

กราบเรียน ประธานสภาพผู้แทนราชภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาพผู้แทนราชภูมิ ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาพผู้แทนราชภูมิได้ลงมติตั้งคณะกรรมการอิทธิพลกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาพผู้แทนราชภูมิ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุม สภาพผู้แทนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ (๑) คณะกรรมการอิทธิพลกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการ ตามแนวโน้มนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และ ความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น คณะกรรมการอิทธิพลกฎหมายนี้ ประกอบด้วย

๑. นายปิยบุตร แสงกนกฤต	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทธศัน พินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชาลิต วิชญสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรรดา วนิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิริวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายศาสตรา ศรีปาน	โขงกคณะกรรมการ
๙. นายรังสิมันต์ rome	โขงกคณะกรรมการ
๑๐. ว้อยคำร่วงเอก อรุณ สวัสดิ์	โขงกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรmit สุจารี	โขงกคณะกรรมการ
๑๒. นายจุลพันธ์ ออมรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๓. นายอาทิตย์ อาลีอิสເຍເຍ	กรรมการ
๑๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวามะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรักษ์วิภาค ได้ขอลาออกจากเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ และในรายประชุมสภาพผู้แทนราชภูมิ ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการใน คณะกรรมการอิทธิพลกฎหมาย การกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง ผลกระทบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช.
ศึกษารณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ
การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

ของ

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาพผู้แทนราชภูมิ

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สำนักกรรมการ
สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนราชภูมิ

บันทึกคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ผลกระทบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. : ศึกษากรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออก และการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาพผู้แทนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมการได้กระทำการพิจารณาสอบหา ข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภាយกที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาพผู้แทนราชภูมิ เพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายปิยะบุตร แสงกนกกุล)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัญชร ขาวสำอางค์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายกรรณ ศินรักษ์ ณ จำปาศักดิ์/ร่าง
นายกรรณ ศินรักษ์ ณ จำปาศักดิ์/พิมพ์
นายเอร์วัต อุ่นกลาง/ ตรวจ
ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นายปิยะพงษ์ วนิช
ครั้งที่ ๒ ว่าที่ร้อยตรี จีระศักดิ์ ปิติภวงศ์
ครั้งที่ ๓ นางมณีรัตน์ ปุณยจรัสพงษ์

สารบัญ

	หน้า
รายงานคณะกรรมการ	ก
รายงานคณะกรรมการทำงาน	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	
๑. การดำเนินการ	๑
๒. วิธีการพิจารณาศึกษา	๒
๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๓
๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓
๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๓
๔. ผลการพิจารณา	๓
๔.๑ ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน	๓
๔.๒ ประเด็นการพิจารณา	๔
๔.๒.๑ กรณีศึกษาผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหาร	๔
๔.๒.๒ กรณีศึกษาผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน	๑๖
๔.๒.๓ กรณีศึกษาผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชน	๒๐
๔.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๒๕
๔.๓.๑ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือน ในศาลทหาร	๒๕
๔.๓.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน	๒๗
๔.๓.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกของประชาชน	๒๘

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ข้อเสนอต่อการจัดการผลพวงรัฐประหารโดยศูนย์ทนายความ
เพื่อสิทธิมนุษยชน

ภาคผนวก ข ตัวอย่างกรณีปัญหาหลังการรัฐประหาร

ภาคผนวก ค สถิติการพิจารณาลงโทษสื่อมวลชนภายใต้กฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ภาคผนวก ง ตารางผู้ถูกตั้งข้อหาชุมนุมทางการเมือง

 ฝ่ายนิติบัญญัติ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ หรือฝ่ายนิติบัญญัติ

 คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๙ ข้อ ๑๒

ภาคผนวก จ ประกาศคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สถาบันราชภัฏ ที่ ๑/๒๕๕๓ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบ
จากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ
และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔
ตลอดจนประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิริบุคคล ฯ

รายนามคณะกรรมการภารกิจ
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ชุดที่ ๒๕

นายปิยบุตร แสงกนกกุล
ประธานคณะกรรมการ

นายสุทธอร พินทร์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายชาลิต วิชัยสุทธิ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นายศิรัช เจนจาค
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นางสาวพรณิการ์ วนิช
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

นายวิสิทธิ์ พิทยารัตน์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า

นายคอมเดช ไชยศิริวงศ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก

นายนิรมิต สุจารี
โฆษกคณะกรรมการ

นายศาสรา ศรีปาน
โฆษกคณะกรรมการ

นายรังสิมันต์ rome
โฆษกคณะกรรมการ

ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์
โฆษกคณะกรรมการ

นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์
กรรมการ

นายอาทิตย์ อลาอิสเสะ
กรรมการ

นายจุลพันธ์ ออมรัวดัน
กรรมการ

นายกลศักดิ์ ลีวามะ
เลขานุการคณะกรรมการ

**รายงานคณะทำงาน
ศึกษาผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่ง
ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔
ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะปฏิวัติอื่นๆ
ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ชุดที่ ๒๕**

นายปียบุตร แสงกนกฤต
ประธานคณะทำงาน

นายรังสิมันต์ rome
คณะทำงาน

นางสาวสาวตรี สุขศรี
คณะทำงาน

นายยิ่งชีพ อัชฒานันท์
คณะทำงาน

นายศุภณัฐ บุญสด
คณะทำงาน

นางสาวพูนสุข พูนสุขเจริญ
คณะทำงาน

นายกรรณ์ ศินารักษ์ ณ จำปาศักดิ์
คณะทำงานและเลขานุการ

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ (๑) กระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวโน้มโดยด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน

ดังนั้น การพิจารณาศึกษาผลกระบวนการยุติธรรม คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน การจำกัดเสรีภาพและการแสดงออกของประชาชน ซึ่งถือเป็นการลิดรอนและกระทบเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงเป็นเรื่องสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวโน้มโดยด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในการกิจสำคัญของคณะกรรมการฯ เพื่อให้เรื่องดังกล่าวได้รับแก้ไข หรือเกิดความผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุด ตลอดจนเป็นการยกเว้นภัยดับภัยลักษณ์ของไทยในการเป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จึงได้มีมติตั้งคณะกรรมการชั้นคณะกรรมการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับผลกระบวนการยุติธรรมและคำสั่งของคณะกรรมการฯ ความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการฯ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมและให้ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนแสดงความคิดเห็น โดยคณะกรรมการมีข้อสรุปดังนี้

๑. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร

- (๑) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในการจำกัดเขตอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนของศาลทหาร
- (๒) การตรากฎหมายชั้นมาดำเนินการกับคดีที่พลเรือนถูกพิจารณาคดีในศาลทหาร ภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

- (๓) ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อค้นหาความจริง
- (๔) รัฐควรแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชน

๒. กรณีการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

- (๑) หน่วยงานภาครัฐควรเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน
- (๒) ยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเนื้อหาของสื่อมวลชน
- (๓) ยกเลิกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗
- (๔) ชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช.

เพื่อจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชน

๓. กรณีการจำกัดเสรีภาพและการแสดงออกของประชาชน

- (๑) จ่ายค่าชดเชยให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เคยถูกจับกุมตัวและคุมขังด้วยข้อหาตามประกาศ และคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพและการแสดงออกของประชาชน
- (๒) ยกเลิกการดำเนินคดีความตามประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
- (๓) ยกเลิกประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเสรีภาพและการแสดงออกของประชาชน

รายงานผลกระบวนการติดต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออก
ศึกษากรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออก
และการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

ของ

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาพัฒนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาพัฒนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาพัฒนราษฎรได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาพัฒนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ (๑) คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวโน้มนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น คณะกรรมการนี้ ประกอบด้วย

๑. นายปิยะบุตร แสงกนกกล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทธัคณ์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชวิติ วิชัยสุทธิ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรณิการ์ วนิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิริวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายศาสตรา ศรีปาน	โழกคณะกรรมการ
๙. นายรังสิมันต์ rome	โழกคณะกรรมการ
๑๐. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	โழกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรmit สุจารี	โழกคณะกรรมการ
๑๒. นายจุลพันธ์ ออมริวัฒน์	กรรมการ
๑๓. นายอาทิตย์ อากีอิสເຍະ	กรรมการ
๑๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐี	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวามะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ออกจากเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมสภาพัฒนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐี เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

บัดนี้ คณะกรรมการอธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาผลกรอบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพสื่อ การแสดงออก และการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินการ

คณะกรรมการอธิการได้มีมติตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาผลกรอบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปอื่น ๆ ซึ่งคณะกรรมการนี้ ประกอบด้วย

๑.๑ นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการทำงาน
๑.๒ นายรังสิมันต์ โรม	คณะกรรมการทำงาน
๑.๓ นางสาวสาวาตรี สุขศรี	คณะกรรมการทำงาน
๑.๔ นายยิ่งชีพ อัชมานนท์	คณะกรรมการทำงาน
๑.๕ นางสาวพุนสุข พุนสุขเจริญ	คณะกรรมการทำงาน
๑.๖ นายศุภณัฐ บุญสุด	คณะกรรมการทำงาน
๑.๗ นายกรณ์ ศินรักษ์ ณ จำปาศักดิ์	คณะกรรมการและเลขานุการ

ในการนี้ คณะกรรมการเห็นควรเสนอรายงานการศึกษาผลกรอบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพสื่อ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อหลักนิติรัฐ ที่กำลังก่อร่างในสังคมไทยให้ถูกด้อยไปจากเดิม

บัดนี้ คณะกรรมการอธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน โดยคณะกรรมการศึกษาผลกรอบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปอื่น ๆ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาผลกรอบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะกรรมการทำงานศึกษาผลกรอบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปอื่น ๆ ในคณะกรรมการอธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้พิจารณาศึกษาผลกรอบจากประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมและให้ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็น จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการศึกษาผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะกรรมการบริการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้ดำเนินการโดยเช่น หน่วยงานมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) กรรมราชทัณฑ์

๑. นายกฤษ กระแสร์ทิพย์
๒. นายอำนวย เล็กสกุล
๓. นายโยธิน บุญญาสนธิ
๔. นายสุวัฒน์ ชุมพงศ์
๕. นายนราวิชญ์ ทัศนศร
๖. นายวัชรกร ชาواتะเปน

ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
ผู้อำนวยการกลุ่มงานที่ดินและการจัดตั้งเรือนจำ
หัวหน้าเรือนจำขั้วครัวแขวงทุ่งสองห้อง
นักทัณฑ์วิทยาชำนาญการพิเศษ
นักทัณฑ์วิทยาปฏิบัติการ

๒) กองบังคับการตำรวจนัดดาบล ๑

๑. พลตำรวจตรี มณฑล บัวจีบ
๒. พันตำรวจตรี อัครพันธ์ ก้อนผูก

ผู้บังคับการตำรวจนัดดาบล ๑
สารวัตรคนดีและวินัย

๓) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

- พลตรี นพนันต์ ชั้นประดับ

รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง

๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- ๑) ข้อเสนอต่อการจัดการผลพวงรัฐประหารโดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน (ภาคผนวก ก)
- ๒) ตัวอย่างกรณีปัญหาหลังการรัฐประหาร (ภาคผนวก ข)
- ๓) สถิติการพิจารณาลงโทษสื่อมวลชนภายใต้กฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ (ภาคผนวก ค)

(๔) ตารางผู้ถูกตั้งข้อหาชุมนุมทางการเมือง ฝ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความทุจริตในอิสระ ฉบับที่ ๙/๒๕๕๗ หรือฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ (ภาคผนวก ง)

๔. ผลการพิจารณา

คณะกรรมการบริการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะกรรมการบริการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ปรากฏผลการดำเนินการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๔.๑ ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน

ตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ายึดและควบคุมอำนาจการปกครองของประเทศไทย และได้มีประกาศกองทัพบก ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎหมายอัยการศึก ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้ใช้กับอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗ เรื่อง การประกาศใช้กฎหมายอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร

ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จนกระทั่งได้ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ และได้ประกาศใช้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ขึ้นมาเพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารแทนกฎอัยการศึกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรานี้ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อมาก็จะยกเว้นการรักษาความสงบแห่งชาติได้สิ้นสุดลง เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ามารับราชการประเทศ แต่ประกาศ คำสั่ง และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติต้องมีผลบังคับใช้อยู่ ซึ่งคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ยังไม่สิ้นสุดลง เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ ได้รับรองประกาศ คำสั่ง และการกระทำการของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติขอบด้วยรัฐธรรมนูญ และกฎหมายยังถูกบังคับใช้แม้ว่าจะมีการจัดการเลือกตั้งและมีรัฐสภาที่เป็นผู้ให้อำนาจนิติบัญญัติก็ตาม ซึ่งถูกมองว่าอาจจะมีผลกระทบจากการกระทำการตามประกาศ คำสั่ง และการใช้อำนาจตามมาตรานี้ ในการจัดตั้งรัฐบาล เช่น การจับกุมคุมขังประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพการแสดงออกหรือการชุมนุมทางการเมือง การใช้สิทธิเสรีภาพในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของประชาชนในศาลทหาร และความเป็นอยู่ของประชาชน การประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันเป็นต้น รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในภาพรวม ตลอดจนด้านนี้ภาพลักษณ์คอร์ปัชั่นของประเทศไทย อีกด้วย

ดังนั้น การพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหาร คำสั่ง คสช. และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพ และการแสดงออกของประชาชน ตลอดจน การจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน ซึ่งถือเป็นการลิด落ตและกระทบเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ของประชาชนภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหาเกี้ยวศรีรัตน์เป็นประมุข จึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวโน้มโดย ด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในการกิจสำคัญของคณะกรรมการธิการ เพื่อให้เรื่องดังกล่าวได้รับแก้ไข หรือเกิดความกระทบ กะเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุด ตลอดจนเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ของไทย ในการเป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๔.๒ ประเด็นการพิจารณา

๔.๒.๑ กรณีศึกษาผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหาร

ระบบกฎหมายไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ออกแบบบทอำนาจของศาลทหารในสภาวะปกติให้มีอำนาจพิจารณาคดีข้าราชการทหาร พลเรือนที่สังกัดอยู่ในราชการทหารขณะกระทำความผิดและเชลยศึกที่กระทำการผิดกฎหมายและความผิดตามกฎหมายทหารเท่านั้น^๖ โดยไม่ปรากฏว่าในสภาวะไม่ปกติกฎหมายอนุญาตให้เขตอำนาจศาลทหารเห็นชอบคดีและทำการกระทำความผิดได้บ้าง แต่มีพิจารณาที่ตัวบทกฎหมายอื่น ๆ ที่ใช้ในสภาวะไม่ปกติเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ อย่างพระราชบัญญัติกฎหมายการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดว่าเมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายการศึกแล้วกฎหมายดังกล่าวให้อำนาจผู้มีอำนาจประกาศกฎหมายการศึกมีอำนาจประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือน

^๖ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๑๖

ที่กระทำความผิดอาญาต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในบัญชีต่อห้ายพระราชนักบัญญัติกฎหมายการศึกได้^๑ และเมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายอย่างการศึกแล้วศาลทหารถือว่าเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติซึ่งไม่สามารถอุทธรณ์หรือฎีกา^๒

โดยภายหลังรัฐประหาร ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (กศช.) การรัฐประหารครั้นนี้คณะกรรมการรัฐประหารมุ่งใช้ศาลทหารเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมและปราบปราม พลเรือนที่ไม่เห็นด้วยกับการทำรัฐประหาร โดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศจำนวน ๓ ฉบับ โดยอ้างฐานอำนาจในฐานะรัฐธาริปต์ย์และผู้มีอำนาจประกาศกฎหมายอย่างการศึก^๓ กำหนดให้พลเรือนที่กระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความมั่นคงและประกาศ คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติตั้งต่อไปนี้ นับตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาคดีของศาลทหาร ได้แก่

- ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ ตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตั้งแต่มาตรา ๑๑๓ ถึงมาตรา ๑๑๘ ประมวลกฎหมายอาญา

 - ความผิดตามประมวลหรือคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

 - ความผิดเกี่ยวกับอาชุรปืนตามพระราชบัญญัติอาชุรปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ไฟและสิ่งเทียมอาชุรปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

 - ความผิดทางอาญาอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการทำกรรมการทำความผิดตามข้อ ๑ - ๔

โดยสถิติจากการประธรรมมูลนับตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ อันเป็นวันที่หัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๕/๒๕๕๙ กำหนดให้พลเรือนที่กระทำกรรมการทำความผิดตามข้อ ๑-๔ นับตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งดังกล่าวเป็นต้นไปให้ลับนามอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม โดยสรุปเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ คดีและนับเป็นจำเลย จำนวน ๒,๔๐๘ คน โดยข้อมูลถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๑ มีจำนวนคดีของพลเรือนที่ยังอยู่ในการพิจารณาของศาลทหารจำนวน ๓๖๙ คดี เป็นจำเลยรวมทั้งสิ้น ๔๕๐ คน^๔

สภาพการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหารดังกล่าวได้ก่อให้ปัญหาต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (Right to a fair trial) ของประชาชนอย่างรุนแรง เนื่องจากประการแรก พลเรือนถูกพิจารณาโดยศาลทหารที่ไม่มีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารทั้งในแง่องค์กรและการบริหารงานบุคคล ประการที่สอง helyic คดีที่จำเลยถูกดำเนินคดีในช่วงมีการประกาศกฎหมายอย่างการศึก จำเลยก็ไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือฎีกา คำพิพากษาของศาลทหารขั้นต้นต่อศาลที่ลำดับขั้นที่สูงขึ้นไปด้วย และประการที่สาม การพิจารณาคดีของศาลทหารที่กระทบต่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนจำนวนมาก เช่น การไม่ให้คัดถ่ายรายงานกระบวนการพิจารณาและพยานหลักฐานในคดี การพิจารณาคดีลับหลัง การพิจารณาคดีที่ล้าช้าจนทำให้จำเลยที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวต้องอยู่ในเรือนเป็นระยะเวลา漫長 การไม่เปิดตัวจำเลยมาในวันที่อัยการทหารดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล การไม่แจ้งนัดให้หน่วยความทร拔 ล่วงหน้าในวันสอบคำให้การจำเลย เป็นต้น

^๑ พระราชบัญญัติกฎหมายการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๓ มาตรา ๗ ทวิ และมาตรา ๓ ตรี

^๒ พระราชบัญญัติธรรมมูลน้ำเสียง พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๖๑

^๓ ประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗/๒๕๕๗ ประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๐/๒๕๕๗

^๔ รายงานสืบทอดมนุษยชนประจำปี ๒๐๑๗ โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้ที่ <https://www.state.gov/documents/organization/107472.pdf>

และแม้ว่าหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙/๒๕๖๒ ให้โอนคดีของพลเรือนบางส่วนที่ยังคงเหลือในศาลทหารให้กลับมาอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมแล้วก็ตาม แต่คำสั่งดังกล่าวก็ได้รับรองกระบวนการพิจารณาคดีต่าง ๆ ใน การพิจารณาคดีของพลเรือนในศาลทหารที่ผ่านไปแล้วทั้งหมดให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม โดยไม่เปิดโอกาสให้จำเลยสามารถโต้แย้งการดำเนินการพิจารณาที่ผิดพลาดต่าง ๆ ของศาลทหารได้ หรือ ให้โอกาสจำเลยขอพิจารณาคดีใหม่ในคดีของศาลทหารที่สิ้นสุดไปแล้วในศาลมีดูถูกด้วยได้

ดังนั้น ผลกระทบต่าง ๆ ต่อชีวิต สิทธิ และเสรีภาพของประชาชนจากการถูกดำเนินคดี ในศาลทหารนับตั้งแต่วัยหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จึงยังคงเป็นปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชนที่ดำรงอยู่มาถึงปัจจุบัน แม้ว่าจะได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ชุดใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่ และส่งผลให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ แล้วก็ตาม

(๑) แนวคิดเกี่ยวกับศาลทหารและอำนาจการพิจารณาคดีที่พลเรือนถูกกล่าวว่า กระทำการผิดทางอาญา

เหตุผลที่ถูกอ้างมาสนับสนุนความจำเป็นที่ต้องมีศาลทหารไว้ดำเนินคดีกับ ผู้กระทำความผิดที่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและพลเรือนที่เป็นสมาชิกของกองทัพขึ้นโดยเฉพาะให้ แตกต่างออกไปจากการดำเนินคดีพลเรือนทั่วไปที่ปกติต้องกระทำโดยศาลยุติธรรมหรือศาลอาญาคือ เหตุผลเรื่อง ลักษณะเฉพาะขององค์กรฝ่ายทหาร โดยลักษณะเฉพาะประการแรก องค์กรฝ่ายทหารมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติ ภารกิจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีองค์ประกอบหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างอย่างมากจากการปฏิบัติภารกิจ ขององค์กรอื่น ๆ และลักษณะเฉพาะประการที่สอง เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวของทหารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ หากจะต้องมีการรักษาภาระเบียบวินัยภายในองค์กรที่เคร่งครัดกว่าองค์กรของรัฐอื่น ๆ ดังนั้น การมี ผู้บังคับบัญชาทหารหรือตุลาการทหารที่มีความเข้าใจถึงลักษณะเฉพาะในการกิจและการบริหารงานบุคคลของ องค์กรฝ่ายทหารมาพิจารณาการกระทำความผิดของทหารย่อมส่งผลดีต่อความเป็นเอกภาพในหมู่ทหารและ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร และจากเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่มาของกำหนดกรอบแนวคิด เกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลทหารให้จำกัดอยู่เฉพาะบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายทหารอันได้แก่ เจ้าหน้าที่ทหารและพลเรือนที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของกองทัพ รวมถึงกำหนดเขตอำนาจในทางเนื้อหากดี ของศาลทหารให้มีอำนาจพิจารณาคดีจำกัดอยู่ที่การกระทำความผิดอาญาทั่วไป ความผิดตามกฎหมายทหาร และความผิดวินัยทางทหารที่บุคคลข้างต้นเป็นหลัก^๖

แต่อย่างไรก็ตามในบางประเทศก็ได้มีการออกแบบกฎหมายสร้างข้อยกเว้นให้ ในกรณีที่รัฐต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ฉุกเฉินที่ร้ายแรง ศาลทหารสามารถขยายเขตอำนาจไปพิจารณาคดี พลเรือนที่กระทำความผิดทางอาญาที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาลยุติธรรมหรือศาลอาญาได้ โดยการ สร้างข้อยกเว้นเช่นนี้มีเหตุผลหลักมาจากการจำเป็นที่ต้องอาศัยกระบวนการพิจารณาคดีที่เด็ดขาดและรวดเร็ว ของศาลทหารในการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงให้ได้^๗

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างข้อยกเว้นดังกล่าวก็ได้รับการโต้แย้งอยู่มาก โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในทางหลักการระหว่างประเทศซึ่งปรากฏในร่างหลักการว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมในศาลทหาร

^๖ พันธุ์รัตน์ สายยันต์ ขุนชี, "ระบบศาลทหาร," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘, หน้า ๑-๒๒

^๗ William Feldman, "Theories of Emergency Power: A Comparative Analysis of American Martial Law and the French State of Siege," *Cornell International Law Journal*, Vol. ๓๔, Iss. ๓, ๒๐๐๕, p. ๑๐๑ - ๑๐๔.

(UN Draft Principles Governing the Administration of Justice through Military Tribunals) ได้พยายามสร้างความตระหนักในข้อ ๕ ว่า ศาลทหารไม่ควรมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนในทุกสถานการณ์ โดยรัฐจะต้องรับประทานว่าพลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาไม่ว่าข้อหาใดจะต้องได้รับการพิจารณาคดีในศาลยุติธรรม^๔ โดยความกังวลหลักที่ไม่ต้องการให้ศาลทหารพิจารณาคดีพลเรือนมาจากการต้องการพิทักษ์สิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการที่เป็นอิสระ เป็นกลาง และสิทธิในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมตามปกติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเรือนและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)^๕ โดยเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๘ ศาลสิทธิมนุษยชนยูโรปได้เคลมคำพิพากษาไว้ในคดี INCAL v. TURKEY ว่าการที่นาย Ibrahim Incal ชาวตุรกีที่ถูกศาลความมั่นคงแห่งชาติที่มีตุลาการหนึ่งในองค์คณะเป็นเจ้าหน้าที่ทหารที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ตัดสินจำคุกและปรับจากการเผยแพร่เอกสารทางการเมือง เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ขัดต่อสิทธิในการรับการพิจารณาจากตุลาการที่เป็นอิสระตามข้อ ๖ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยูโรป (European Convention on Human Rights)^๖ โดยคำพิพากษาดังกล่าวเนี้ยได้มีผลผูกพันต่อมานicel ของศาลสิทธิมนุษยชนยูโรปอีกดีคือ Öcalan v. Turkey ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕

โดยแนวคิดที่อนุญาตและไม่อนุญาตให้ศาลทหารมีเขตอำนาจพิจารณาคดีเหนือบุคคลพลเรือนดังกล่าวซึ่งแตกต่างกันโดยตั้งอยู่บนระห่วงด้านหนึ่งที่ต้องการในการพิทักษ์สิทธิของปัจเจกบุคคล โดยประกันการได้รับการพิจารณาจากตุลาการที่เป็นกลางและอิสระกับอีกด้านที่ต้องการขยายอำนาจให้กับฝ่ายบริหารเพื่อใช้ศาลทหารเป็นเครื่องมือในการรักษาความมั่นคงของรัฐและควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน จึงส่งผลให้ระบบกฎหมายในแต่ละประเทศออกแบบเขตอำนาจของศาลทหารทั้งในทางบุคคลและเนื้อหาแห่งคดี แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามหากย้อนกลับไปที่เหตุผลหลักที่ต้องก่อตั้งศาลทหารขึ้นมาตามที่กล่าวไว้ในวรรคแรกข้างต้น การใช้ศาลทหารที่ออกแบบมาให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของทหารให้มาพิจารณาคดีของพลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาทั่วไปซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากทหารโดยสิ้นเชิงจึงเป็นกลไจจะมาเป็นปัญหาสำคัญว่าระบบกฎหมายไทยควรจะอนุญาตให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนหรือไม่

(๒) เขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพลเรือนของศาลทหารในระบบกฎหมายต่างประเทศ

เพื่อให้การศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขต่าง ๆ เป็นไปอย่างรอบคอบ จึงจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบการออกแบบระบบกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลทหารเหนือบุคคลและเหนือเนื้อหาของคดีที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีที่พลเรือนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาในข้อหาต่าง ๆ ของต่างประเทศจำนวน ๖ ประเทศที่ปกครองในระบอบเสรีประชาธิปไตยลัคยองกีงั่นประเทศไทย พนวจ มีความแตกต่างในรายละเอียดในเชิงรายละเอียดอยู่มาก แต่เมื่อเราพิจารณาแล้วจะสามารถแบ่งแยกระบบที่เกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลทหารในการพิจารณาคดีพลเรือนออกมาได้ ๒ ระบบ กล่าวคือ

ระบบที่ ๑ ระบบกฎหมายไม่อนุญาตให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพลเรือนไม่ว่าในสถานการณ์ใด หากศาลยุติธรรมยังสามารถทำการได้ โดยกลุ่มประเทศที่อยู่ภายใต้ระบบนี้ เช่น สหราชอาณาจักร^๗ สหรัฐอเมริกา^๘ พิลิปปินส์^๙ และสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)^{๑๐} โดยในกลุ่มประเทศนี้มีความเคร่งครัด

^๔ Draft Principles Governing the Administration of Justice Through Military Tribunals, principle No.๕

^๕ กติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเรือนและสิทธิทางการเมือง, ข้อ ๕.

^๖ Incal v. Turkey, ๙ June ๑๙๘๘

^๗ พันดรี สายยันต์ ชูนาเจ, “ระบบศาลทหาร,” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๙, น.๔๙.

^๘ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ และคำพิพากษาของศาลฎีกาในคดี Duncan V. Kahanamoku อ้างใน Everett, Robinson O. “Military Jurisdiction over Civilians”. Duke Law Journal, Vol.๑๙๖๐, No.๓ (Summer,๑๙๖๐), pp.๓๖-๔๕

อย่างมากในการจำกัดเขตอำนาจของศาลทหารทางบุคคลให้จำกัดอยู่เฉพาะเจ้าหน้าที่ทหารและพลเรือนที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของกองทัพเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าการออกแบบระบบกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ในระบบนี้ มุ่งให้ความสำคัญกับคุ้มครองสิทธิในการได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมของพลเรือนเป็นหลัก

ระบบที่ ๒ ระบบกฎหมายอนุญาตให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือน เฉพาะความผิดทางอาญาบางข้อหาและบางสถานการณ์ โดยสารานุรัฐเกาหลี (ต่อไปนี้จะเรียกว่าเกาหลีได้) และสารานุรัฐฝรั่งเศส อยู่ภายใต้ระบบนี้ โดยเกาหลีได้ให้บัญญัติรับรองสิทธิในการรับพิจารณาคดีที่เป็นธรรม เป็นหลักไว้ว่าศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนซึ่งไม่ใช่สมาชิกของกองทัพ แต่ได้สร้างข้อยกเว้นไว้ว่า ศาลทหารย่อมมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนได้ หากพลเรือนกระทำความผิดเกี่ยวกับความลับทางทหารหรือ การจำหน่ายอาหารที่เป็นพิษ ไม่ว่าในสถานการณ์ใด หรือมีการประ韶ษาใช้กฎหมายอัยการศึก^{๗๓} และเช่นเดียวกัน สำหรับฝรั่งเศส เมื่อมีการประ韶ษาสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว แม้ว่าศาลยุติธรรมยังสามารถทำการไต่ ศาลทหาร ก็สามารถขยายเขตอำนาจในเบื้องคดีมาพิจารณาคดีพลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา-ray en chancery ซึ่งกระทบต่อกำลังของรัฐได้ทันที^{๗๔} จึงกล่าวได้ว่ากล่าวได้ว่าการออกแบบระบบกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ในระบบนี้มุ่งให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงของรัฐเป็นหลักหนึ่งสิทธิในการได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมของพลเรือน

(๓) ผลกระทบต่อสิทธิในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมของประชาชนภายใต้การพิจารณาของศาลทหาร

สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (Right to a fair trial) เป็นสิทธิที่ถูกกำหนดไว้ในข้อ ๑๕ ของกติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศไทยเข้าเป็นภาคีไว้แล้ว โดยสิทธิดังกล่าวได้ปรากฏทั้งในมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาคดีอาญา โดยสิทธิดังกล่าวเนื่องจากประเทศไทยได้รับการพิจารณาโดยศาลที่เป็นอิสระและเที่ยงธรรม มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในเวลาที่เหมาะสม มีสิทธิที่จะมีทนายความ มีสิทธิในการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นต่อศาลสูง เป็นต้น^{๗๕}

จากการศึกษาพบว่าการดำเนินการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหารภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สร้างผลกระทบต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมของประชาชนหลายประการ ดังนี้

(๓.๑) ประชาชนถูกพิจารณาคดีโดยศาลทหารที่ขาดความเป็นอิสระและเป็นกลาง

ด้านความเป็นอิสระและความเป็นกลางของศาลทหารตามพระราชบัญญัติ รัฐธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กร เขตอำนาจศาล การบริหารงานบุคคล และกระบวนการพิจารณาคดีของศาลทหาร ได้กำหนดโครงสร้างของศาลทหารทั้งหมด

^{๗๓} รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ค.ศ.๑๙๘๗ มาตรา ๕ ข้อ ๑๘

^{๗๔} รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐจีน ค.ศ.๑๙๔๗ มาตรา ๙

^{๗๕} รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ค.ศ.๑๙๔๕ มาตรา ๒๙ (๒)

^{๗๖} William Feldman, "Theories of Emergency Power: A Comparative Analysis of American Martial Law and the French State of Siege," *Cornell International Law Journal*, Vol. ๓๘, Iss. ๓, ๒๐๐๕, p. ๑๐๒๑ – ๑๐๔๔.

^{๗๗} UN Human Rights Committee (HRC), "General comment no. ๓๒, Article ๑๕, Right to equality before courts and tribunals and to fair trial," retrieved ๒ February ๒๐๒๐, from <https://www.refworld.org/docid/4e4eb6bfe.html>

ให้เป็นองค์กรของรัฐที่อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงกลาโหม^{๑๔} และยังกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจบังคับบัญชาหนึ่งในบรรดาตุลาการศาลทหารทั้งหมด เนื่องจากอำนาจในการแต่งตั้งการเข้าสู่ตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง และการออกจากตำแหน่งของตุลาการศาลทหารเป็นอำนาจของผู้บัญชาการทหาร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่เพียงองค์กรเดียวโดยที่ไม่มีคณะกรรมการที่ได้รับการประกันความเป็นอิสระจากกฎหมายจากฝ่ายบริหารซึ่งประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นตุลาการศาลทหารทั้งหมด ขึ้นมาใช้อำนาจดังกล่าวแทนหรือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเพื่อประกันความอิสระและความเป็นกลางให้กับตุลาการศาลทหารจากฝ่ายบริหารแต่อย่างใด^{๑๕}

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าในทางกฎหมาย ศาลทหารและตุลาการศาลทหาร ทั้งในแห่งองค์กรและในแห่งบุคคลไม่มีสภาพเป็นองค์กรตุลาการที่มีเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารแต่มีสถานะ เป็นองค์กรของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ส่งผลให้การพิจารณาคดีและการพิพากษาของศาลทหารที่กระทำต่อพลเรือนภายหลังรัฐประหารทั้งหมด ขาดความน่าเชื่อถือและกระทบต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยศาลที่เป็นอิสระจากการสั่งการและบังคับบัญชาของฝ่ายบริหารหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๓.๒) ประชาชนไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์ภัยค้าคำพิพากษา ต่อศาลทหารที่มีล้าบสูงขึ้นไปในระหว่างประการคดีอัยการศึก

ภายหลังรัฐประหาร คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗ ประกาศใช้กฎหมายอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรทั้งที่และมีพระบรมราชโองการ ประกาศเลิกใช้กฎหมายอัยการศึกในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙^{๑๖} ส่งผลให้ศาลทหารในช่วงระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่ประกาศใช้กฎหมายอัยการศึกจนถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ มีสภาพเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ทำให้พลเรือนที่กระทำความผิดทางอาญาซึ่งถูกประการให้อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาคดีของศาลทหารในช่วงเวลาดังกล่าวจึงถูกตัดสิทธิ ไม่ให้สามารถอุทธรณ์ภัยค้าคำพิพากษาของศาลทหารชั้นต้นต่อศาลทหารกลางและศาลทหารสูงสุดต่อไปได้^{๑๗} การพิจารณาคดีที่ไม่ให้จำเลยที่เป็นพลเรือนมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ภัยค้าคำพิพากษาต่อศาลสูงของศาลทหาร ในเวลาไม่ปกติดังกล่าวถือว่ากระทบต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมอย่างรุนแรง

(๔) ปัญหาการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยองค์คณะตุลาการที่เสียงข้างมากเป็นบุคคลที่ขาดความเชี่ยวชาญทางกฎหมาย

การพิจารณาคดีอาญาทั่วไปต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่จำเลย ในคดีมากที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งที่ตุลาการซึ่งพิจารณาคดีจะต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการปรับข้อเท็จจริง ที่รับฟังมาในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเข้าองค์ประกอบทางกฎหมายและมีความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการพิจารณาคดีและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีทั้งหมด จึงเป็นเหตุผลที่ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ ดำรงตำแหน่งตุลาการในองค์คณะที่พิจารณาคดีให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านกฎหมายทั้งหมด เว้นแต่จะเป็น

^{๑๔} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕

^{๑๕} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๐

^{๑๖} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๓๖

^{๑๗} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๖๑

ประเภทคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวมาร่วมเป็นผู้พิพากษาสบทบ เช่น คดีแรงงาน เป็นต้น แต่ปรากฏว่าข้อหาต่าง ๆ ที่คณารักษากฎหมายส่งบนั้นแต่เดิมกำหนดให้พลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลทหารล้วนมีลักษณะเป็นคดีอาญาทั่วไป แต่ประชาชนซึ่งเป็นพลเรือนกลับถูกพิจารณาคดีโดยองค์คณะที่มีสมาชิกเสียงข้างมากเป็นนายทหารที่ไม่ได้จบการศึกษาทางกฎหมายแต่อย่างใด เนื่องจากตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘^{๑๖} กำหนดให้คดีที่พิจารณาในศาลจังหวัดทหารมีองค์คณะพิจารณาพิพากษาสามนาย ประกอบด้วยตุลาการพระธรรมนูญที่จบการศึกษาด้านกฎหมายเพียงนายเดียว ส่วนอีกสองนายเป็นแต่เพียงนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่ไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติจบการศึกษาทางกฎหมาย โดยสัดส่วนองค์คณะพิจารณาคดีในศาลมนต์ทหาร ศาลทหารกรุงเทพ ศาลประจำหน่วยทหาร และศาลทหารกลางก็กำหนดสัดส่วนองค์คณะพิจารณาพิพากษาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการที่ให้จำเลยที่เป็นพลเรือนที่อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลทหารได้รับการพิจารณาคดีโดยองค์คณะตุลาการเข่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและคุณภาพของคำสั่งและคำพิพากษาที่มีผลจำกัดสิทธิเสรีภาพของจำเลยว่ามีการปรับข้อเท็จจริงต่าง ๆ เข้ากับข้อกฎหมายหรือวินิจฉัยข้อกฎหมายได้ถูกต้องหรือไม่ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากองค์คณะตุลาการทหารพิจารณาพิพากษาในทางกฎหมาย มีลักษณะเป็นองค์กรกลุ่ม การวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายจะต้องกระทำโดยอาศัยการลงมติเสียงข้างมากแต่ปรากฏว่าเสียงข้างมากขององค์คณะพิจารณาพิพากษาของศาลทหารกลับเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่ไม่ได้จบการศึกษาทางกฎหมายแต่อย่างใด

(๔.๒) การพิจารณาคดีที่กระบวนการต่อสิทธิที่จะมีหมายความในระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

ตามปกติ ศาลพลเรือนจะมีระบบหมายความที่รู้จักหากันจำเลยที่ไม่มีหมายและประสค์จะมีหมาย โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและหมายเหล่านี้จะนั่งประจำอยู่ที่ศาล แต่ปรากฏว่าในศาลทหาร ไม่ได้มีระบบงานภายในที่รองรับการเข้าถึงสิทธิในการมีหมายความของผู้ต้องหาที่เป็นพลเรือน แม้ว่าตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ จะได้มีการกำหนดหน้าที่ของศาลในการจัดหาหมายความให้กับจำเลยที่ไม่มีหมายความก็ตาม^{๑๗} โดยพบร่วมในคดีผู้ยกไรท์เกียร์ข้อกับอาวุปืนหลายคดี ศาลก็ไม่ได้มีการจัดหาหมายความมาให้ หรือบางกรณีเจ้าหน้าที่ศาลก็มีการประสานให้หมายความที่รู้จักกันเป็นการส่วนตัวเข้ามาให้ความช่วยเหลือเป็นราย ๆ ไป โดยไม่มีระบบรองรับแต่อย่างใด

นอกจากนี้แล้ว การดำเนินกระบวนการพิจารณาในขั้นตอนที่สำคัญอันได้แก่นัดสอบคำให้การของจำเลย ศาลทหารจะไม่มีการแจ้งนัดให้หมายความทราบล่วงหน้าในวันสอบคำให้การจำเลยแต่อย่างใด ส่งผลให้มีคดีที่จำเลยมาดามนัดดังกล่าวเพียงลำพังโดยที่ไม่มีหมายความให้คำปรึกษาและเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาคดีด้วย ยกตัวอย่างเช่น คดีโพสต์บปฏิวัติช้อนของชญาภา ซึ่งศาลทหารได้ส่งหมายถึงจำเลยซึ่งถูกคุมขังในเรือนจำ โดยจำเลยทราบนัดในคืนล่วงหน้าก่อนวันนัดให้การ จำเลยจึงไม่มีโอกาสแจ้งหมายความผู้รับผิดชอบคดี และทำให้ในวันดังกล่าวจำเลยไม่มีหมายความและนำไปสู่การรับสารภาพโดยขาดที่ปรึกษาทางกฎหมาย^{๑๘}

^{๑๖} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙

^{๑๗} พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

^{๑๘} ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, “พิพากษาคดีโพสต์บปฏิวัติช้อน ศาลทหารไม่แจ้งวันนัด ทนายยื่นคดีค้านกระบวนการพิจารณา

มีช่องด้วยกฎหมาย” สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก <https://thai1234.wattpad.com/26005755/145/chayapha/>

(๔.๓) ศาลทหารดำเนินพิจารณาคดีล้าช้ากระบวนการต่อสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในเวลาที่เหมาะสมของจำเลย

ข้อมูลจากศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนพบว่า^{๗๕} ลักษณะการพิจารณาคดีที่ยืดเยื้อยาวนานที่อยู่ในเขตอำนาจศาลทหาร ออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑. คดีที่มีความล่าช้าด้วยเหตุทางกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวเนื่องด้วยการรัฐประหาร และ ๒. คดีที่มีความล่าช้าด้วยเหตุเฉพาะการเลื่อนการสืบพยานโจทก์ โดยข้อมูลนี้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลในคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ทนายความฯ ทั้ง ๔๙ คดี และมีข้อมูลการนับจำนวนวันที่ล่าช้า “ระหว่างวันที่ ๒๒ พ.ค. ๕๗ – ๑๕ มี.ค. ๖๒” ซึ่งในบางคดีอาจมีเหตุให้เกิดความล่าช้าได้มากกว่าหนึ่งเหตุ

ประการที่หนึ่ง ลักษณะความล่าช้าประเภทแรกเกิดจากเหตุทางกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวเนื่องด้วยการรัฐประหาร ประกอบด้วย ๓ สาเหตุหลัก กล่าวคือ

ก) การพิจารณาเขตอำนาจศาล ระหว่างศาลทหารและศาลพลเรือน กรณีนี้ จำเลยประสงค์ให้มีการตรวจสอบประกาศ คสช. ที่กำหนดให้พลเรือนขึ้นศาลทหาร และโดยแจ้งว่าการกระทำที่ถูกกล่าวหา เกิดขึ้นก่อน คสช. ออกประกาศให้การกระทำนั้นอยู่ในเขตอำนาจศาลทหาร การพิจารณาคดีเหล่านั้นโดยศาลทหารจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ มีคดีที่จำเลยยื่นโต้แย้งเขตอำนาจศาลทหาร จำนวน ๗ คดี

ข) การใต้ส่วนทางการแพทย์ในรายผู้ป่วยจิตเภท (Schizophrenia) เนื่องจากคดีที่มีข้อเท็จจริงที่ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยมีอาการทางจิต จึงขอให้ส่งตัวจำเลยไปตรวจ, รักษา และประเมินความสามารถในการต่อสู้คดี ตามระเบียบคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ ที่สถานพยาบาลอันให้บริการแก่ผู้ต้องหาที่มีความผิดปกติทางจิตและผู้ป่วยนิติจิตเวช กรณีดังกล่าว อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ทนายความฯ รวม ๓ คดี

ค) กระบวนการพิจารณาที่ไม่ปักติดของศาลทหารอันเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาคดีในเวลาอันสมควร จำนวน ๗ คดี โดยเหตุขัดข้องจากการนำพลเรือนขึ้นศาลทหารในulatoryขั้นตอน อันได้แก่ การเบิกตัวและส่งตัวจำเลยที่ถูกคุมขังในคดีอื่นมาพิจารณาคดีที่ศาลทหาร, การยื่นคำขอให้เปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษา เนื่องด้วยเหตุการณ์ตัดพยานสำคัญในคดีที่อาจนำมาสู่การพิจารณาคดีที่เป็นผลร้ายต่อจำเลยในคดีนั้น, การโต้แย้งกับผู้พิพากษาศาลทหารต่อการตัดพยานหลักฐานที่สำคัญของจำเลยที่เป็นพลเรือน รวมถึง ความล่าช้า ที่ไม่ทราบสาเหตุจากการพิจารณาของเจ้านายที่ตำรวจนายการและศาลทหารเองในการออกคำสั่งต่อคดี ในขั้นตอนขั้นสอบสวนสั่งฟ้อง และกำหนดวันนัดพิจารณาในขั้นตอนขึ้นศาล โดยอยู่กตัวอย่างเพียงสามคดี เช่น

- คดีพลเมืองตีกับลับ จัดกิจกรรม “เลือกตั้งที่ (รัก) ลัก” เมื่อวันที่ ๑๘ ก.พ. ๕๘ บริเวณหน้าหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพ โดยจำเลยเป็นนักกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม นักศึกษา หน่วยความ และผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กำลังทหารปราบปรามประชาชนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อหาฝ่าฝืนประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามชุมนุมทางการเมือง คดีหมายเลขคดีที่ ๖๘/๒๕๕๘ ,๒๐๔/๒๕๕๘ ศาลทหารกรุงเทพ โดยมีจำนวนวันที่พิจารณาคดีล่าช้านับจากวันเกิดเหตุจนถึงวันนัดคดี คือ ๖๘ วัน

- คดีชุมนุมหน้าหอศิลป์เมื่อวันที่ ๒๒ พ.ค. ๕๘ ของนักศึกษาเนื่องการจัดกิจกรรมในวันครบรอบหนึ่งปีรัฐประหาร ข้อหาฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป คดีหมายเลขคดีที่ ๑๖๕ ก./๒๕๕๘ ,๑๗

^{๗๕} ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, “ความล่าช้าในศาลทหาร : คดีพลเรือนยังดำเนินอยู่ แม้ไร้เงา คสช.,” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก <https://www.tlhr2014.com/?p=๑๑๓๕๒>

ก./๐๔๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๔๕/๐๔๖๒ ศาลทหารกรุงเทพ โดยมีจำนวนวันที่พิจารณาคดีล่าช้านับจากวันเกิดเหตุจนถึงวันนัดคดี คือ ๕๗๕ วัน

- คดีนั่งรถไฟไปอุทยานราชภักดีของนักศึกษา/นักกิจกรรม ๗ คน ที่ถูกฟ้องจากการจัดกิจกรรม “นั่งรถไฟไปอุทยานราชภักดี ส่องแสงหากลโง” เพื่อตรวจสอบการทุจริตในการก่อสร้างรั้วห้ามคนรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๐๔๕๙ ข้อ ๑๒ เรื่องห้ามขุนนุมทางการเมืองตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป คดีหมายเลขดำที่ ๙๗ ๐๔๕๙ ศาลทหารกรุงเทพ โดยมีจำนวนวันที่พิจารณาคดีล่าช้านับจากวันเกิดเหตุจนถึงวันนัดคดี คือ ๓๖๙ วัน

ประกาศที่สอง ลักษณะความล่าช้าในศาลทหารประเภทที่สอง มีสาเหตุมาจากการเลื่อนการสืบพยานฝ่ายโจทก์ โดยคดีที่มีการเลื่อนสืบพยานโจทก์ตั้งแต่ ๕ ครั้งขึ้นไป มีจำนวนอย่างน้อย ๘ คดี เหตุแห่งการเลื่อนคดีที่น้ำหนักมากที่สุด คือ การตามพยานที่เป็นพลเรือนให้มาศาลไม่ได้ นอกจากนี้ พยานที่เป็นข้าราชการมักติดราชการอื่นหรือย้ายสถานที่ทำงานใหม่ทำให้เกิดข้อขัดข้องในการส่งหมายเรียกมาเป็นพยานที่ศาล ข้อสังเกตอีกประการ คือ คดีที่มีการเลื่อนสืบพยานโจทก์มักเป็นคดีหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์และคดีที่เกี่ยวกับอาชญากรรม ซึ่งเป็นข้อกล่าวหาที่ถูกใช้กันมากหลังรัฐประหาร พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยอยู่ตัวอย่างเพียงสองคดี เช่น

- คดีที่จำเลยซึ่งเป็นพลเรือนถูกกล่าวหาว่าจ้างงานให้บุคคลก่อเหตุประเบิดใส่ศาลอัญญา ข้อหา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๒ มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ ฯ คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๘ ก./๐๔๕๙ ศาลทหารกรุงเทพ โดยมีจำนวนนัดพิจารณาคดีทั้งสิ้น ๓๕ นัด มีการเลื่อนนัดทั้งหมด ๑๐ ครั้ง จำนวนวันที่เลื่อน ๖๑๑ วัน โดยสาเหตุจากพยานติดราชการอื่นจำนวน ๒ ครั้ง และติดตามพยานมาศาลไม่ได้อีก ๘ ครั้ง

- คดีที่จำเลยซึ่งเป็นพลเรือนถูกกล่าวหาว่าครอบครองวัตถุระเบิด RGD ๕ ข้อหา ตามพระราชบัญญัติ อาชุรปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ไฟ แสงสีเทียนอาชุรปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๕๙/๐๔๕๗ และคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่ ๓๗/๐๔๕๗ คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๗ ก./๐๔๕๗ ศาลทหารกรุงเทพ โดยมีจำนวนนัดพิจารณาคดีทั้งหมด ๒๕ นัด มีการเลื่อนนัดทั้งหมด ๑๐ ครั้ง จำนวนวันที่เลื่อน ๔๙๐ วัน โดยสาเหตุจากพยานติดราชการจ่ายสถานที่ทำการจึงไม่ได้รับหมาย และไม่มามาศาลเมจฉะทราบนัดแล้ว จำนวน ๗ ครั้ง และพยานทหารย้ายสถานที่ทำงานมาศาลไม่ได้อีก ๒ ครั้ง

โดยสาเหตุที่ทำให้การเลื่อนนัดสืบพยานเกิดขึ้นบ่อยครั้งและเป็นประจำซึ่งสร้างภาระทางคดีให้กับจำเลยเป็นอย่างมากนี้เกิดมาจากการทุบผลสามประการได้แก่

ประกาศที่หนึ่ง นโยบาย “นัดต่อนัด” ของศาลทหาร โดยเมื่อเสร็จสิ้นการสืบพยานลำดับแรก ศาลจึงนัดสืบพยานลำดับต่อไป หากพยานลำดับแรกไม่มาศาลก็จะไม่มีการสืบพยานในนัดนั้น โดยไม่สามารถสืบพยานลำดับต่อไปแทนได้ ศาลยังไม่พิจารณาตัดพยานที่ไม่มาศาลซ้ำซากทึ่งไปด้วยเหตุไม่มีความสำคัญต่อคดี อีกทั้งในแต่ละนัดจะกำหนดให้สืบพยานกัน “เพียงครึ่งวัน” เท่านั้นนโยบาย “นัดต่อนัด” นี้ แตกต่างจากระบบของศาลยุติธรรมที่กำหนดให้การนัดพิจารณาคดีเป็น “การนัดพิจารณาคดีแบบต่อเนื่อง” ที่กำหนดวันสืบพยานของคู่ความไว้ล่วงหน้าแน่นอน และหากมีเหตุต้องเลื่อนการพิจารณาในนัดนั้นจะต้องมีเหตุจำเป็นอันสมควรเท่านั้น

ประการที่สอง ระบบการบริหารงานของศาลทหารที่ยังมีระบบการเรียกพยานบุคคลมาเบิกความไม่เต็มระบบ ศาลทหารมีเพียงบริการออกหมายเรียกพยานของคู่ความให้มาศาล ดังเช่นที่ศาลยุติธรรมได้กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความ แต่ศาลทหารยังไม่มีระบบให้เจ้าหน้าที่ส่งหมายรายงานผลการส่งหมายกลับเข้าสำนวนคดีเหมือนศาลยุติธรรม ที่จะทำให้คู่ความทราบก่อนวันนัดหรือในวันนัดได้ว่าส่งหมายเรียกพยานรายนั้นได้หรือไม่ หากส่งไม่ได้เกิดจากสาเหตุ

ประการที่สาม การไม่ออกหมายจับพยานและการฟ้องคดีพยานที่ไม่มาตามหมายเรียก ศาลทหารไม่ได้กำหนดโทษให้พยานบุคคลหากสำคัญที่ไม่มาศาลตามหมายนัด โดยการออกหมายจับและเอาตัวมา กักขังไว้เพื่อให้เบิกความอันเป็นข้อสำคัญของคดีในเวลาอันควร ซึ่งแตกต่างจากศาลยุติธรรมที่กำหนดให้มีกระบวนการดำเนินคดี

การพิจารณาคดีที่ล่าช้าไม่ว่าด้วยเหตุใดดังที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้คดีของจำเลยซึ่งเป็นพลเรือนอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลทหารด้วยระยะเวลาเวลานานอย่างไม่ควรจะเป็นโดยที่ศาลทหารมีปัญหาทั้งในเรื่องการขาดความเป็นอิสระและเป็นกลางในการพิจารณาคดี เพราะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงกลาโหม ยังผลให้เกิดปัญหาอันกระทบต่อการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในเวลาที่เหมาะสมของจำเลยโดยตรง ยังพบว่าจำเลยได้รับผลกระทบจากการพิจารณาคดีที่ยาวนานนี้ใน ๓ ลักษณะเพิ่มเติมอีกด้วย กล่าวคือ

ลักษณะที่หนึ่ง จำเลยถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีอย่างยาวนาน เนื่องจากไม่ได้รับการประกันตัว ยกตัวอย่างเช่น คดีที่จำเลยเป็นพลเรือนซึ่งอ่อนน้อมถ่อมตน ขอสงวนนามสกุล ข้อหาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ คดีหมายเลขคดีที่ ๔๓ ก./๒๕๕๗ ศาลทหารกรุงเทพ มีระยะเวลาที่ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี (ข้อมูล ณ ๑๕ มี.ค. ๖๒) ทั้งสิ้น ๕ ปี ๘ เดือน หรือ ๑,๖๓๙ วัน และคดีที่จำเลยซึ่งเป็นพลเรือนถูกคุมล่าவ່າກ່ອເຫດປະປິດສີ່ສາລາອາຍ້າ ข้อหา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๑ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๒๑ มาตรา ๒๔๙ และมาตรา ๒๕๙ ฯ คดีหมายเลขคดีที่ ๑๖๕ ก./๒๕๕๘ ศาลทหารกรุงเทพ จำเลย ๕ คนจาก ๑๕ คนที่ไม่ได้รับการอนุให้ปล่อยตัว ข້ຽມມະນີມະວາເຖິງທີ່ຖືກຄຸມຂະໜາດຕະຫຼາດພົບປະເທົ່າມະນີມະວາເຖິງ (ข้อมูล ณ ๑๕ มี.ค. ๖๒) ทั้งสิ้น ๕ ปี หรือ ๑,๕๗๐ วัน เป็นต้น

ลักษณะที่สอง จำเลยตัดสินใจรับสารภาพเพื่อให้คดีจบลงอย่างรวดเร็วและให้ศาลทหารพิจารณาลดโทษลงกึ่งหนึ่ง ในกรณีต่อสู้คดีเกี่ยวกับความมั่นคงและคดีที่มีประมาทประมาห์ชัตtriy ที่จำเลยไม่ได้รับการประกันตัวในระหว่างพิจารณาคดี ยกตัวอย่างเช่น คดีที่จำเลยเป็นพลเรือน ซึ่งอ่อนน้อมถ่อมตน ขอสงวนนามสกุล ข้อหาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ คดีหมายเลขคดีที่ ๑๒๑ ก./๒๕๕๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๕ ก./๒๕๖๐ ศาลทหารกรุงเทพ จำนวนวันที่ถูกควบคุมตัวก่อนรับสารภาพ ทั้งสิ้น ๕๐๔ วัน เป็นต้น

ลักษณะที่สาม จำเลยเสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีเป็นจำนวนมาก ทั้งเงินประกันตัวของจำเลยในคดีศาลทหารและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาลในแต่ละนัด กรณีที่จำเลยได้รับการประกันตัว

(๔.๔) ขั้นตอนการปล่อยตัวข້ຽມມະນີມະວາເຖິງ

กระบวนการขั้นตอนการปล่อยตัวข້ຽມມະນີມະວາເຖິງของศาลทหารที่มีความแตกต่าง จากศาลยุติธรรมได้สร้างภาระให้กับจำเลยที่เป็นพลเรือนหลายประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ผู้ต้องหาที่ได้รับการประกันตัวในระหว่างการฝากขังจะต้องมารายงานตัวต่อศาลทุก ๆ ๑๒ วัน พร้อมนายประกัน โดยศาลจะนัดรายงานตัวเวลา ๐๙.๓๐ น. ซึ่งผู้ต้องหาและนายประกันจะต้องรอ พนักงานสอบสวนนำคرارองขอฝากขังมาในต่อศาลและรอรับสำเนาคرارองขอฝากขัง ในบางกรณีผู้ต้องหาและนายประกันจะต้องรอนั่งช่วงป่ายอันเป็นภาระที่จะต้องเดินทางมาศาลบ่อยครั้ง และแต่ละครั้งก็ต้องใช้เวลาอย่างนาน ในทางปฏิบัติของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัวในศาลพลเรือน ผู้ต้องหาเท่านั้นที่ต้องไปรายงานตัวต่อศาลและศาล จะนัดเดือนละครั้งหรือนัดวันที่ครบกำหนดยื่นฟ้องคดีเพื่อไม่ให้เป็นภาระของผู้ต้องหาในการเดินทางมาศาลบ่อย ๆ

ประการที่สอง ผู้ต้องหารือจำเลยที่ยื่นข้อปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาลทุกแม้ว่าจะได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างพิจารณาคดีแล้ว แต่ขั้นตอนปฏิบัติการปล่อยตัวชั่วคราวของศาลทุกที่จะต้องนำจำเลยหรือผู้ต้องหานำไปปล่อยตัวที่เรือนจำซึ่งแตกต่างจากขั้นตอนของศาลยุติธรรมที่จะปล่อยตัวจำเลยหรือผู้ต้องหาที่ศาลทันทีไม่จำเป็นต้องนำตัวไปปล่อยที่เรือนจำ โดยหมายกรณีสืบเนื่องจากขั้นตอนปฏิบัติตั้งกล่าวของศาลทุกที่ทำให้ผู้ต้องหารือจำเลยที่เข้าไปปล่อยตัวในเรือนต้องถูกปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในลักษณะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในระหว่างขั้นตอนการตรวจค้นตัวบุคคลที่เข้าสู่เรือนจำ ยกตัวอย่างเช่น

กรณีของผู้ต้องหารือจำเลยที่เป็นเพศหญิงจำนวนสองท่าน (ขอสงวนชื่อและนามสกุล) ซึ่งต้องเข้าไปในรอปล่อยตัวชั่วคราวในทัณฑสถานหญิงกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๘๗ /๒๕๕๘ ศาลทุกรุ่งเทพและคดีหมายเลขดำที่ ๒๘ ก./๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙ ก./๒๕๖๐ ศาลทุกรุ่งเทพได้ถูกทางเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ดำเนินขั้นตอนตรวจร่างกายโดยการบังคับตรวจภายในช่องคลอดเพื่อหาสิ่งเสพติดซึ่งสร้างผลกระทบต่อจิตใจของผู้ต้องหารือจำเลยอย่างมาก

(๔.๕) การเข้าถึงเอกสารต่าง ๆ ในคดีในการพิจารณาคดีของศาลทุกที่เป็นไปอย่างยากลำบาก

ในบางคดี ตุลาการศาลทุกที่มีการระบุว่าได้อ่านกระบวนการพิจารณาให้คุ้มความฟังแล้วในห้องพิจารณา จึงไม่จำเป็นต้องคัดถ่ายรายงานกระบวนการพิจารณาคดีอีกแตกต่างจากศาลพลเรือนที่คุ้มความสามารถคัดถ่ายและเข้าถึงรายงานกระบวนการพิจารณาในศาลได้ โดยการปฏิเสธไม่คัดถ่ายเอกสารดังกล่าวทำให้ทนายความไม่ทราบความคืบหน้าในคดี ไม่ทราบรายละเอียดคำสั่งของศาลที่ระบุอยู่ในรายงานและขาดหลักฐานที่จะใช้ดำเนินการต่อแต่งในกรณีที่ศาลมีกำหนดในกระบวนการพิจารณาโดยไม่ชอบยกตัวอย่างอย่างน้อยสองคดี เช่น

คดีที่จำเลยซึ่งพเลเรือนชื่อชญาภา (ขอสงวนนามสกุล) ถูกดำเนินคดีโพสต์ข่าวลือในห้องของว่าจะมีการปฏิวัติข้อนบนเฟซบุ๊ก ข้อหาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ พร้อมกับข้อหาหมิ่นประมาทพระมหาชนกตรีย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จากข้อความอื่นที่มีการโพสต์บนเฟซบุ๊ก เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๔/๒๕๕๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๖/๒๕๕๘ ศาลทุกรุ่งเทพ ศาลทุกรุ่งเทพได้มีการดำเนินกระบวนการโดยไม่นำตัวจำเลยมาในวันที่ฟ้องคดีเข่นเดียวกับศาลยุติธรรม รวมถึงไม่ได้มีการแจ้งวันนัดให้ทั้งจำเลย ญาติจำเลย หรือทนายความทราบล่วงหน้า ทั้งนี้สืบเนื่องจากชญาภาอยู่ในการควบคุมของทัณฑสถานหญิงกลาง ศาลทุกรุ่งเทพจึงไม่นำตัวจำเลยมายังศาลในวันที่มีการฟ้องคดี และไม่อนุญาตให้ทนายความคัดถ่ายสำเนาคำฟ้องในครั้งแรก โดยอ้างว่าศาลต้องส่งคำฟ้องไปให้จำเลยอยู่แล้ว ในวันนัดสอบคำให้การศาลยังได้พิพากษาจำคุกจำเลย โดยที่จำเลยทราบล่วงหน้าว่าต้องมาศาลในคืนก่อนวันนัดไม่กี่ชั่วโมง

ขณะทนายความซึ่งไปติดตามนัดหมายคดีที่ศาลทหารมาโดยตลอดจนถึงก่อนวันนัดหนึ่งวัน ก็ได้รับคำตอบจากเจ้าหน้าที่ศาลทหารเพียงว่าคดีของญาณนั้นยังไม่กำหนดวันนัด ทำให้วันรุ่งขึ้นที่นัดสอบคำให้การญาณากลุกนำตัวมาศาลทหารกรุงเทพและมีการพิจารณาพิพากษาคดีโดยปราศจากทนายความในกระบวนการทั้งศาลยังยกคำร้องขอคัดค้านกระบวนการพิจารณาไม่ชอบของทนายความในกรณีดังกล่าว ส่วนตัวญาณากลุกแก่ทนายความว่าเพื่อได้รับเอกสารหมายนัดหลังกลับไปทัณฑสถานหญิงกลางในวันที่มีการพิพากษา^{๖๖}

คดีที่จำเลยซึ่งเป็นพลเรือนซื่อนายจตุภร บุญภัทรรักษา ถูกดำเนินคดีจากการจัดกิจกรรมในวันครบรอบ ๑ ปีการรัฐประหารที่จังหวัดขอนแก่น ข้อหาฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๔ ข้อ ๑๒ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป คดีหมายเลขคดีที่ ๖๑/๒๕๕๔ ศาลฎีกาที่ ๒๓ ในช่วงแรกของการพิจารณาคดี ศาลไม่อนุญาตให้ทนายความคัดถ่ายรายงานกระบวนการพิจารณาคดีเช่นกัน

(๔.๖) การกำหนดอัตราโทษที่สูงกว่าศาลายุติธรรมโดยทั่วไป

จากข้อมูลของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนพบว่า มาตรฐานการกำหนดโทษทางอาญาในข้อหาต่าง ๆ ของศาลทหารมีความรุนแรงและแตกต่างจากการกำหนดโทษของศาลายุติธรรมอย่างมาก ตัวอย่างเช่นกรณีคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๒ ศาลทหารได้กำหนดอัตราโทษใหม่ที่กรรมลง ๘-๑๐ ปี^{๖๗} ทั้งที่เคยเป็นหนึ่งในช่วงแรกของการพิจารณาคดีศาลายุติธรรมพิพากษาโทษเฉลี่ยกรรมลง ๕ ปี ทำให้ในคดีที่มีการฟ้องร้องหลายกรรมเกิดการลงโทษที่รุนแรงอย่างไม่เคยมีมาก่อน^{๖๘}

(๔.๗) ศาลทหารไม่มีกระบวนการสืบเสาะก่อนการพิพากษาในกรณีจำเลยรับสารภาพ

กระบวนการก่อนการพิพากษาของศาลทหารมีความแตกต่างจากศาลพลเรือนที่ศาลจะสามารถสั่งให้พนักงานคุมประพฤติไปสืบเสาะข้อเท็จจริงในคดี ภูมิหลัง ความประพฤติ และความเป็นอยู่ของจำเลย ทำเป็นรายงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละราย เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิพากษาของศาลได้ แต่ศาลทหารกลับระบุว่าไม่สามารถสั่งให้กรรมคุมประพฤติซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการสืบเสาะได้ ทำให้ข้อเท็จจริงหลายอย่างเกี่ยวกับตัวจำเลยไม่ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ดุลพินิจ เช่น คดีที่จำเลยมีอาการทางจิต ข้อเท็จจริงดังกล่าวกลับไม่ถูกศาลนำมาประกอบการกำหนดโทษ

(๕) แนวทางการจัดการคดีที่พลเรือนถูกพิจารณาคดีในศาลทหารของต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่ามีกรณีตัวอย่างของประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์ที่ในช่วงสองครั้งที่ ๒ ได้มีการใช้ศาลทหารพิจารณาพิพากษาลงโทษบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือหรือให้ที่หลบภัยกับผู้ลี้ภัยชาวไทยจากการดำเนินนโยบายฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของระบบอนามัย ต่อมาในปี ๒๐๐๓ สถาบันได้มีการออกรัฐบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการคดีพิพากษาที่ลงโทษบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือหรือให้ที่หลบภัยกับผู้ลี้ภัยในช่วงระบบอนามัยโดยกำหนดผลทางกฎหมายประกาศให้คำพิพากษาของศาลทหารให้เป็นโมฆะและกำหนดให้

^{๖๖} ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, “เปิดสำนวนคดีเพสต์ปฏิวัติข้อน รายงานกระบวนการและคำพิพากษาคดี – ศาลยกคำร้องขอคัดค้านกระบวนการพิจารณาไม่ชอบ,” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก <https://tinyurl.com/ywzqjwdr> [เข้าชมวันที่ ๑๕/๐๔/๒๕๖๓]

^{๖๗} ตัวอย่างเช่น คดีหมายเลขคดีที่ ๙ ก./๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๐/๑๕๕๗ ศาลจังหวัดทหารบกเชียงราย, คดีหมายเลขคดีที่ ๘๘๙/๒๕๕๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๕ ก./๒๕๕๘ ศาลทหารกรุงเทพ, คดีหมายเลขคดีที่ ๔๙๐ ก./๒๕๕๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๒ ก./๒๕๕๘ ศาลทหารกรุงเทพ เป็นต้น

^{๖๘} ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, “ความล่าช้าในศาลทหาร : คดีพลเรือนยังดำเนินอยู่ แม้รั้งเงา คสช.,” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก <https://tinyurl.com/ywzqjwdr> [เข้าชมวันที่ ๑๕/๐๔/๒๕๖๓]

บุคคลที่เคยถูกพิพากษาโดยศาลทหารทั้งหมดมีสิทธิได้รับการเยียวยา ประกอบกับมีการจัดตั้งคณะกรรมการอภัยโทษและเยียวยาเพื่อทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเยียวยาและให้อภัยโทษกรณีต่าง ๆ ที่ไม่เข้าเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในกฎหมายเป็นเฉพาะกรณีไปอีกขั้นหนึ่ง

๔.๒.๒ กรณีศึกษาผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

ในช่วงเวลาที่เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศไทย คสช. จำเป็นต้องควบคุมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้การยึดอำนาจเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยใช้วิธีการดังเดิม คือ ส่งทหารเข้าควบคุมสถานีโทรทัศน์ขนาดใหญ่ทุกแห่ง เพื่อรับการออกอากาศของทุกสถานีชั่วคราว ก่อนจะอนุญาตให้กลับมาออกอากาศต่อหลังควบคุมสถานการณ์ได้ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ทันทีหลังการเข้ายึดอำนาจ คสช. ออกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗ ห้ามสื่อมวลชนสัมภาษณ์บุคคลที่อาจขยายความขัดแย้ง หรือสร้างความสับสน ไม่เข่นนั้นจะถูกระงับการเผยแพร่ ออกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗ ปิดสถานีโทรทัศน์ช่องการเมือง จำนวน ๑๕ แห่ง และวิทยุชุมชนทุกแห่งทั่วประเทศ และประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๙/๒๕๕๗ ห้ามสื่อทุกประเภท รวมทั้งสื่อออนไลน์นำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จ เป็นภัยต่อความมั่นคง วิพากษ์วิจารณ์ คสช. ขักขวนต่อต้าน คสช. หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง ประกาศทั้งสองฉบับนี้ใช้กับสื่อทุกประเภท และใช้ถ้อยคำกว้างครอบคลุมเนื้อหาแทนทุกรูปแบบที่ คสช. ไม่ต้องการให้เผยแพร่ ต่อมานี้ คสช. ก็ยังออกประกาศ และคำสั่งฉบับอื่นๆ ตามมาอีกมาก ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็นสองประเภท ดังนี้

(๑) ประกาศ/คำสั่ง คุมสื่อหลัก ให้อำนาจ กสทช. ตีความและลงโทษ

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คสช. ออกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ มาใช้คุมสื่อแทนประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗ และ ๑๙/๒๕๕๗ โดยเนื้อหาແບບไม่ต่างกันซึ่งกำหนดเงื่อนไขเนื้อหาที่ต้องห้ามออกอากาศอย่างกว้างขวาง แต่หลังออกประกาศถูกองค์กรวิชาชีพสื่อคัดค้านอย่างหนัก อีกสามวันถัดมา คสช. จึงออกประกาศฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗ มาเพื่อแก้ไขผ่อนปรนในบางประเด็น แต่ประกาศทั้งสองฉบับไม่ได้กำหนดกระบวนการบังคับใช้ และองค์กรที่มีอำนาจบังคับใช้ให้ชัดเจน อีกสองปีถัดมา หัวหน้า คสช. จึงต้องใช้อำนาจพิเศษตามมาตรา ๔๕ ออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๔๑/๒๕๕๗ มาเพื่อมอบภารกิจให้กับ กสทช.

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ โดยสรุป คือ สั่งห้ามสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สัมภาษณ์บุคคลที่อาจขยายความขัดแย้ง หรือสร้างความสับสน สั่งให้สื่อทุกประเภทรวมทั้งสื่อออนไลน์นำเสนอข้อมูลตามที่ได้รับแจ้งจาก คสช. ห้ามนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จ เป็นภัยต่อความมั่นคง วิพากษ์วิจารณ์ คสช. การขักขวนต่อต้าน คสช. หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง และยังสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บังคับบัญชาตำรวจ ระงับการชุมนุมหรือกิจกรรมที่ต่อต้าน คสช.

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗ แก้ไขประกาศฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ จากเดิมที่ห้ามวิจารณ์ คสช. เปลี่ยนเป็น ห้ามการวิจารณ์โดยเจตนาไม่สุจริตด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ และจากเดิมที่ให้อำนาจระงับการเผยแพร่สื่อที่ฝ่าฝืนได้ทันที เปลี่ยนเป็น ให้ส่งเรื่องไปยังองค์กรวิชาชีพเพื่อสอบสวนทางจริยธรรม

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๕. ให้อำนาจกับเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อกำกับสถานการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติหรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้ยุติลงโดยเร็ว ให้ออกคำสั่งห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาปิดเบื่อนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดจนกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๘ ให้ถือว่าการนำเสนอเนื้อหาที่ขัดต่อ
ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องห้าม ตามมาตรา ๓๗
ของพระราชบัญญัติการประกอบกิจกรรมการกระจายเสียงและกิจกรรมโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลให้ กสทช.
มีอำนาจตรวจสอบ และอาจสั่งลงโทษปรับเจ้าของสถานีได้ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือสั่งงดออกอากาศ
หรือสั่งปิดสถานีที่ฝ่าฝืนก็ได้ และยังกำหนดให้การออกคำสั่งของ กสทช. เพื่อควบคุมข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่
ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย

นอกจากประกาศและคำสั่งที่กล่าวมาแล้ว คสช. ยังใช้อำนาจออกคำสั่ง คสช. (เฉพาะ) ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดictามการเผยแพร่ข่าวสาร
ต่อสาธารณะ มีหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล
และส่งเรื่องไปยัง กสทช. ให้ดำเนินการลงโทษ คำสั่งนี้ยังไม่เผยแพร่สู่สาธารณะ จึงไม่อาจทราบว่า
คณะกรรมการดูดันประกอบไปด้วยใครบ้าง และมีอำนาจหน้าที่เป็นพิเศษอย่างไร

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓๗/๒๕๕๘ เป็นฉบับที่ คสช. ออกมาเพื่อใช้แทนกฎอัยการ
ศึก จึงต้องให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไว้อย่างเต็มที่ที่ดูแลอำนาจที่มีตามกฎอัยการศึก ซึ่งรวมถึงอำนาจ
ในการควบคุมความรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วย แต่ในทางปฏิบัติยังปรากฏกรณีใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่โดยอ้างอิง
ข้อ ๕. ของคำสั่งฉบับนี้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่แล้วการใช้อำนาจควบคุมสื่อมวลชนจะดำเนินการโดย กสทช.
ซึ่งอ้างอิงอำนาจทั้งอำนาจตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ ประกอบกับพระราชบัญญัติ
การประกอบกิจกรรมการกระจายเสียงวิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓๗ เป็นช่องทางหลักที่สั่งลงโทษ
สื่อมวลชน

ในทางปฏิบัติ นอกจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช. โดยตรงแล้ว
สื่อโทรทัศน์ขนาดใหญ่หลายแห่งยังให้ข้อมูลตรงกันว่า คสช. ใช้วิธีการอื่น เช่น การเชิญไปพูดคุย การส่งหนังสือ
ตักเตือน โดยไม่ต้องอ้างอิงอำนาจตามประกาศ สื่อมวลชนส่วนใหญ่จึงถูกควบคุมด้วยมาตราการระดับเบาควบคู่
กันไปกับอำนาจตามประกาศและคำสั่งเหล่านี้ การควบคุมในระดับนี้อาจไม่ปรากฏต่อสาธารณะว่า คสช.
มีการดำเนินการเช่นใดบ้าง ทำให้สังคมไม่ได้ร่วมรับรู้ และตรวจสอบไม่ได้ แต่ก็ส่งผลให้เกิดการเชื่อเชอร์เนื้อหา
ในสื่อไม่ต่างกัน

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า สื่อที่ถูกบังคับใช้ประกาศ คสช. อาย่างจริงจัง
เป็นสื่อที่นั่นนำเสนอเนื้อหาทางการเมือง โดยมีจุดยืนตรงกันข้ามกับ คสช. ดังกรณีศึกษาต่อไปนี้

(๒) กรณีศึกษา: พีซทีวีถูกตักเตือน ถูกสั่งปิดสถานี แต่ศาลปกครองให้คุ้มครองชั่วคราว

เดือนเมษายน ๒๕๕๘ คณะทำงานติดตามการเผยแพร่ข้อมูลสื่อโทรทัศน์ตรวจสอบ
พบว่า รายการมองใกล้ ทางช่องพีซทีวี นำเสนอเนื้อหาที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสน ยั่วยุปลุกปั่น^๑
ให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างความแตกแยกในราชอาณาจักร จึงส่งเรื่องร้องเรียนไปยัง กสทช. วันที่ ๒๓
มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติเสียงข้างมากให้ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร

ต่อมาในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติเสียงข้างมากพักใช้
ใบอนุญาตช่องพีซทีวี เป็นเวลา ๗ วัน จากการออกอากาศรายการมองใกล้ รายการคิดรอบด้าน รายการ
เดินหน้าต่อไป และรายการเข้าใจตรงกันนะ โดยมีผลตั้งแต่ ๑๐-๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

หลังจากพีซทีวีกลับมาออกอากาศ ทางคณะทำงานฯ ยังคงส่งเรื่องร้องเรียน
เกี่ยวกับเนื้อหารายการของช่องดังกล่าวไปยัง กสทช. อาย่างต่อเนื่อง กระทั่งวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘
ที่ประชุม กสท. มีมติเสียงข้างมากให้เพิกถอนใบอนุญาตสถานีโทรทัศน์พีซทีวี ถือเป็นการสั่งปิดสถานีถาวร

เพรษกระทำผิดซ้ำ ทั้งที่เคยถูกตักเตือนและสั่งพักใช้ใบอนุญาตไปแล้ว ต่อมา พีชทีวี ไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ศาลปกครองมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวระหว่างพิจารณาคดี จึงให้พีชทีวีกลับมาออกอากาศได้

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ กสทช. มีมติสั่งพักใช้ใบอนุญาตช่องพีชทีวีอีกครั้ง เป็นเวลา ๓๐ วัน จากรายการ "เข้าใจตรงกันนะ" และรายการ "ห้องข่าวเล่าเรื่องสุดสัปดาห์" ในเดือนกันยายน ๒๕๖๐ เพราะขัดต่อข้อตกลงใน MoU

(๓) กรณีศึกษา: วอยซ์ทีวี ถูกตรวจสอบเบื้องต้นด้วยจำนวน ๒๐ ครั้ง

ภายใต้ยุคของ คสช. ผู้บริหารวอยซ์ทีวี ถูก กสทช. พิจารณาลงโทษด้วยมาตรการต่างๆ ถึง ๒๐ ครั้ง ทั้งการตักเตือน, การระงับการออกอากาศเฉพาะรายการ, การระงับผู้ดำเนินรายการบางคน รวมทั้งการระงับการออกอากาศทั้งสถานี ซึ่งเนื้อหาที่วอยซ์ทีวีถูกลงโทษเกือบทั้งหมดล้วนเกี่ยวข้องกับประเด็น ทางการเมืองที่ได้รับความสนใจอยู่ในเวลานั้น ตัวอย่างเช่น

๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up Thailand เรื่องคุยกับนักข่าวในวันนักข่าว และเรื่องเสียงภาษาเลี้ยงดูสภาพขับเคลื่อนต่อไป มีมติสั่งหนังสือตักเตือน ให้วอยซ์ทีวีระมัดระวังการตรวจสอบเนื้อหารายการก่อนออกอากาศ พิจารณาความเหมาะสมของผู้ดำเนินรายการ และเว้นการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง และการนำเสนอความคิดเห็นส่วนบุคคล

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ The Daily Dose เรื่อง ปัญหา : คนส่วนน้อยไม่ยอมรับมติจากเสียงส่วนใหญ่ มีมติเห็นว่า มีเนื้อหาขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ จึงมีคำสั่งระงับการออกอากาศรายการ The Daily Dose เป็นเวลา ๓ วัน

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เรื่อง ฉันทามติ สังคม ไม่ให้ คสช. ร่างรัฐธรรมนูญฉบับต่อไป, เรื่อง ประยุทธ์ประกาศอยู่ยาว ไม่สนร่างรัฐธรรมนูญจะผ่านไม่ผ่าน และเรื่องอื่นๆ อีกสองเรื่อง มีมติว่า เนื้อหามีลักษณะต้องห้ามตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของ พ.ร.บ.ประกอบกิจกรรมกระจายเสียงฯ มีคำสั่งให้พักการดำเนินรายการ ของ ม.ล. ณัฏฐกรน์ เทวกุล และอึกกิติ แสงสุข เป็นเวลา ๑๐ วัน

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ กสทช. สั่งระงับการออกอากาศวอยซ์ ทีวีเป็นเวลา ๗ วัน เนื่องจากมี ๔ รายการที่เนื้อหาเข้าข่ายละเมิดประกาศ คสช. และมาตรา ๓๗ ของ พ.ร.บ.ประกอบกิจกรรม กระจายเสียงฯ ดังนี้

๑. รายการ ใบตองแห้ง ออกอากาศวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง จำกัดมีถึงหักกี ประเทคโนโลยีป้องคงได้อยู่หรือ

๒. รายการ In her View ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่องໄลเรียงเหตุการณ์ จังหวะแห่งข่าวโกตีกับอาชญากรรมและการแผนลอบสังหาร

๓. รายการ Over View ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง กองทัพป้องหาร ยันยิงทึ้งเด็กชาวล่าทู้ถูกต้องทุกกรณี

๔. รายการ Voice News ช่วง Voice News Report ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง วีระ สมความคิด แสดงความคิดเห็นกรณี บ่อนดาพระยา

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ช่วงเวลาใกล้ถึงการเลือกตั้ง กสทช. ได้ออกคำสั่งระงับการ ออกอากาศวอยซ์ ทีวี ทั้งสถานีเป็นเวลา ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๓-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ระบุว่า เนื้อหา ออกอากาศของวอยซ์ ทีวีส่อสร้างความสับสนขัดต่อประกาศคสช.ที่ ๕๗/๒๕๕๗ วอยซ์ ทีวี ตัดสินใจยื่นฟ้อง

ต่อศาลปกครองและขอให้ศาลได้ส่วนโดยเร็ว ศาลปกครองมีคำพิพากษาในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้เพิกถอนคำสั่งปิดสถานีวอยซ์ ทีวี เพระ กสทช. ยังไม่แสดงข้อเท็จจริงว่า เนื้อหารายการสร้างความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะอย่างไร การระงับการออกอากาศจึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย

(๔) ประกาศสามฉบับคุมสื่อออนไลน์ ห้ามเนื้อหาดูถูกปั้น

สื่อออนไลน์มีลักษณะเฉพาะ คือ ไม่มีสถานีออกอากาศที่ชัดเจนเป็นของตัวเอง คสช. จึงไม่อาจใช้วิธีการแบบเก่าโดยการส่งกำลังทหารเข้าควบคุมให้เบ็ดเสร็จได้ ในช่วงเวลาของการยึดอำนาจ สื่อออนไลน์ยังคงเป็นช่องทางที่ประชาชนพожะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างจากสื่อหลักได้บ้าง คสช. จึงต้องเรียบออกประกาศมาควบคุมสื่อออนไลน์ ดังนี้

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๖/๒๕๖๗ เรื่องขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ ระงับการให้บริการส่งข้อความเชิงปลุกระดม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคราะห์กฎหมาย ตลอดจนการต่อต้าน คสช. โดยประกาศฉบับนี้ระบุด้วยว่า หากใครไม่ปฏิบัติตาม คสช. จะระงับการให้บริการทันที และจะนำตัวมาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๗/๒๕๖๗ เรื่องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง อินเทอร์เน็ต ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ สั่งให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตติดตาม ตรวจสอบ และระงับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่บิดเบือน ยุงปั้น อันจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือศิลธรรมอันดีของประชาชน และเรียกผู้ให้บริการทุกรายมารายงาน ตัวที่สำนักงาน กสทช. ในวันรุ่งขึ้น

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๖๗ เรื่องการดูแลและสอดส่องการใช้สื่อสังคม ออนไลน์ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ให้อำนาจแก่ปลัดกระทรวงไอซีที ซึ่งภายหลังเปลี่ยนเป็นกระทรวงดิจิทัลฯ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง มีอำนาจดังนี้

๑) ตรวจสอบหรือเข้าถึงข้อมูลการใช้งานอินเทอร์เน็ต ที่แพร่เนื้อหาเชิงปลุกระดม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคราะห์กฎหมาย ตลอดจนต่อต้าน คสช.

๒) สั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาตามข้อ ๑)

๓) ประสานงานกับ คสช. เพื่อใช้อำนาจตามกฎหมายดำเนินการกับผู้เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน ถูกยกเลิกไปแล้วบางส่วน

หลังการเลือกตั้ง ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ผ่านพ้นไป ก่อนการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ คสช. ยกเลิกประกาศและคำสั่งที่ไม่จำเป็นต้องใช้แล้วครั้งใหญ่ โดยการออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๘/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๒/๒๕๖๗, ๑๗/๒๕๖๗, ๘๗/๒๕๖๗, ๑๐๓/๒๕๖๗ ถูกยกเลิกไปตามคำสั่งนี้แล้ว อย่างไรก็ได้ ในประเด็นเสรีภาพของสื่อมวลชน ยังมีคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๖๘ ข้อ ๕. ที่ให้เจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยมีอำนาจสั่งห้ามการเสนอข่าว หรือเผยแพร่สื่อใดได้ อยู่ซึ่งเท่ากับบังคับให้อำนาจในการเข็นเขอร์ และปิดสื่อยังอยู่ในมือของ คสช. หรือเจ้าหน้าที่ คสช. แต่งตั้งขึ้น เมื่อเห็นว่า มีสถานการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย

นอกจากนี้ยังมีคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๔๑/๒๕๖๙ ที่คุมครองการสั่งลงโทษสื่อ ของ กสทช. ให้ไม่ต้องรับผิดอยู่ด้วย ซึ่งไม่ถูกยกเลิกไป และอำนาจการพิจารณาลงโทษสื่อของ กสทช. ก็ยังคง มีอยู่ตามมาตรา ๓๗ ของ พ.ร.บ.การประกอบกิจกรรมกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งมีขอบเขต

เนื้อหาที่สั่งลงโทษได้อย่างกว้างขวาง ทำให้การยกเลิกประกาศฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๓๓/๒๕๕๗ นั้น แบบไม่ได้ตัดอำนาจ กสช. ใน การสั่งลงโทษสื่อให้ลดน้อยลงไป กสทช. ยังคงเป็นองค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแล เนื้อหาในสื่อมวลชนอยู่ เช่นเดิม

สำหรับประเด็นเสรีภาพของสื่อออนไลน์ ก็ยังน่าเป็นห่วง เพราะ คสช. จะใจเก็บประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เอาไว้ ไม่ถูกยกเลิกไปด้วย ประกาศฉบับนี้ถือเป็นวิธีการปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์ที่เป็น “ขั้นตอนลัด” โดยอาศัยการประสานงานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้ต้องให้ความร่วมมือ เพราะการปิดกั้น การเข้าถึงเว็บไซต์ในกรณีปกติมีขั้นตอนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดไว้ว่า ต้องทำโดยผ่านคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ทั้งดังขึ้น เป็นการเฉพาะ และต้องขออำนาจศาลเพื่อสั่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายด้วย ดังนั้น การที่ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ ยังคงอยู่ ก็เท่ากับเป็นการคงซ่องทางลัดให้มีคนทำงานสั่งปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์ได้ โดยไม่ต้อง ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการและศาล

๔.๒.๓ กรณีศึกษาผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชน

นับตั้งแต่หลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมา สถานการณ์ เสรีภาพในการแสดงออกมีแนวโน้มย่ำแย่ เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (คสช.) พยายามควบคุมการแสดงออกของประชาชนหลายรูปแบบ เพื่อให้การยึดอำนาจเป็นไปโดยลำเร็วลุ่งและไม่มีประชาชนลุกขึ้นมา ต่อต้าน ได้แก่ ห้ามการชุมนุมทางการเมือง และลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของ คสช. โดยอาศัย อำนาจตามประกาศ คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. โดยพอกะเปลี่ยนไป ดังนี้

(๑) การห้ามชุมนุมทางการเมืองเกิน ๕ คน

- ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗: ห้ามประชาชนชุมนุมทางการเมือง

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ทันทีที่ทำการรัฐประหาร คสช. ออกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ สั่งห้ามมิชุมนุมหรือชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวังโทษจำคุก ไม่เกิน ๑ ปี หรือ ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือหั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ที่ชุมนุมทางการเมืองอยู่ในปัจจุบัน ให้เดินทางกลับภูมิลำเนา ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ประกาศดังกล่าวออกโดยเร่งด่วนเพื่อควบคุมสถานการณ์ และ การต่อต้านจากประชาชน ซึ่งตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาหลังจากนั้นสี่วัน ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ภายใต้ประกาศฉบับดังกล่าวมีผู้ถูกดำเนินคดีไปแล้วอย่างน้อย ๕๒ ราย จากการ แสดงออกหรือทำกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ เช่น ร่วมชุมนุมหรือชูป้ายประท้วง หรืออ่านบทกวี ไปจนถึงการ โพสต์รูปชูสามนิ้วนะเพชบุก คนที่ถูกดำเนินคดีแบบทั้งหมดเป็นพระและรองกว่า ‘ไม่เห็นด้วยกับ การรัฐประหาร’ โดยมีคดีที่น่าสนใจ ที่เรียกว่า คดี “ขอนแก่นโมเดล” ที่ประชาชนถูกจับกุมและดำเนินคดี รวม ๒๖ คน จากการนัดพบกันในโรงเรมแห่งหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่การแสดงออกต่อสาธารณะ

นอกจากนี้ ประกาศฉบับดังกล่าวยังกล่าวเป็นเครื่องมือในการแทรกแซงหรือปิดกั้น การจัดกิจกรรมของประชาชน อย่างเช่น กิจกรรม Light Up Night: ค่ำคืนสีธิมันชูยชัน ณ เชียงใหม่ ที่จัดโดยองค์กรเอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ ก็ถูกเจ้าหน้าที่ทหาร โทรขอให้ยุติการจัดงาน เนื่องจากอ้างว่า ขัดต่อประกาศ คสช. เรื่องการชุมนุมเกิน ๕ คน หรือ กิจกรรมของกลุ่ม “ขาหันปฏิรูปพลังงาน” ที่จัดการชุมนุมในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ เพื่อเรียกร้องการปฏิรูประบบสัมปทาน ปิโตรเลียม การใช้พลังงานหมุนเวียน และลดการใช้พลังงานไฟฟ้าจากถ่านหิน ก็ถูกเจ้าหน้าที่เข้าสกัดไม่ให้ ทำกิจกรรมพร้อมทั้งควบคุมตัวผู้เข้าร่วมกิจกรรมไปคุมขังเป็นเวลา ๕ วัน โดยอ้างว่าทำผิดฐานชุมนุมเกิน ๕ คน

- ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗: ห้ามสนับสนุนการชุมนุมทางการเมือง

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คสช. ก็ออกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ โดยอ้างถึงการห้ามชุมนุมทางการเมืองตามประกาศฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ และสั่งห้ามให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่อุกมาชุมนุมทางการเมือง เช่น การให้ใช้สถานที่ หรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุมทางการเมือง เช่น เครื่องขยายเสียง เต็นท์ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องรับโทษสองในสามของโทษตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ กล่าวคือ จำคุกไม่เกิน ๘ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และอาจถูกปรับทรัพย์สินที่ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกด้วย ทั้งที่บุคคลดังกล่าวอาจไม่ได้เกี่ยวข้องกับการจัดชุมนุมโดยตรง ดังนั้น ประกาศฉบับนี้จึงจะเพิ่มภาระและสร้างมาตรการกดดันต่อประชาชนทั้งหมดไม่ให้มีส่วนร่วมกับการเคลื่อนไหวทางสังคม

- คำสั่ง หัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘: ห้ามประชาชนชุมนุมทางการเมือง

ภายหลัง คสช. ยกเลิกกฎอัยการศึก เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ คสช. ได้ออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ มาแทนที่ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งคำสั่งฉบับนี้มีข้อ ๑๒ ที่กำหนดว่า ผู้ใดมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใดๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ภายใต้ประกาศดังกล่าวมีคนถูกตั้งข้อหาอย่างน้อย ๓๖๙ ราย หลายคนถูกตั้งข้อหามากกว่าหนึ่งครั้ง และคดีส่วนใหญ่อยู่ในการพิจารณาคดีของศาลทหาร เช่น กลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่ ๑๔ คน ที่ประกอบไปด้วยนักกิจกรรมและนักศึกษา ที่รวมตัวกันปราศรัยและชูป้ายผ้าประกายข้อความ "เผด็จการลงพินาศ ประชาธิปไตยจะเจริญ" เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ หรือกรณี ปรีชา ข้าราชการบำนาญ อายุ ๗๗ ปี ที่อุกามาบดอกไม้ให้กำลังใจ พันธศักดิ์ ศรีเทพ ขณะเดินเท้าในกิจกรรม "พลเมืองรุกเดิน" เพื่อเรียกร้องไม้ให้ดำเนินคดีกับพลเรือนที่ศาลทหาร หรือกรณีนักวิชาการ ๘ คน จากมหาวิทยาลัยในนาม "เครือข่ายคณาจารย์มหาวิทยาลัย" ได้ร่วมกันแطلงป้ายเรื่อง 'มหาวิทยาลัยไม่ใช่ค่ายทหาร' ที่โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ โดยเป็นการออกແຄลงการณ์ของกลุ่มนักวิชาการเพื่อตอบโต้กรณีที่ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้สัมภาษณ์ว่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัยบางส่วนสอนให้นักศึกษามีความคิดเชิงต่อต้าน และไม่เคารพติ�กฯ

นอกจากนี้ ประกาศฉบับดังกล่าวยกลายเป็นเครื่องมือในการแทรกแซงหรือปิดกั้นการจัดกิจกรรมของประชาชน อย่างเช่น กิจกรรมเสวนาก้าวข้าม “รัฐธรรมนูญใหม่ เอาไว้ดีจัง?” ของเครือข่ายเว็บไซต์ประชาธิ ๘ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งเดิมกำหนดจัดงานที่หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครต้องถูกยกเลิกการใช้สถานที่ เพราะตำรวจ สป.ปทม.วัน ส่งหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ของหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครว่า กิจกรรมดังกล่าวอาจขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ หรือกรณีกิจกรรม ‘We Walk เดินมิตรภาพ’ ของเครือข่าย People Go Network ซึ่งจะเดินเท้าจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ไปจังหวัดขอนแก่น เพื่อสื่อสารสีประจำเดือนปีชู看好 เมื่อปีนั้นแจ้งการชุมนุมตรวจ สภ.คลองหลวง ก็สั่งไม่อนุญาตพร้อมนำกำลังตำรวจหลายนายเข้าปิดกั้นประตูทางออกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยอ้างว่าเป็นการชุมนุมทางการเมืองที่ขัดต่อ คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘

จะเห็นได้ว่า ทั้งประกาศและคำสั่งหัวหน้า คสช. สามฉบับที่กล่าวมา เป็นเครื่องมือที่ผู้มีอำนาจใช้เพื่อสร้างภาระให้กับคนที่อุกมาเคลื่อนไหวต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ คสช. โดยคนที่โดนข้อหาดังกล่าวต้องเสียเวลาและหลักทรัพย์ ไปกับการเดินทางไปศาลเพื่อต่อสู้คดีและการประกันตัว รวมไปถึงกลายเป็น

เงื่อนไขให้คนที่มีคดีติดตัวไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอีก อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

(๒) ห้ามพระราชกรณียกิจกรรม

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ห้ามพระราชกรณียกิจกรรมเมืองประชุมหรือเคลื่อนไหวทางการเมืองไม่ใช่แค่ประชาชนธรรมดานะเท่านั้น ที่ คสช. พยายามจะควบคุม เพราะ ‘พระราชกรณียกิจกรรม’ ก็ถูกอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน โดย คสช. ได้ออกประกาศฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๒ มีใจความว่า เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย ห้ามไม่ให้พระราชกรณียกิจกรรมดำเนินการประชุม หรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในทางการเมือง และห้ามดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งพระราชกรณียกิจกรรมเมืองขึ้นใหม่เป็นการชั่วคราว รวมทั้งให้ระงับการจัดสรรเจนสนับสนุนแก่พระราชกรณียกิจกรรมเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพระราชกรณียกิจกรรมไว้เป็นการชั่วคราว

แม้ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ โรคແມปที่วางแผนไว้จะต้องเกิดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในช่วงปลายปี ๒๕๖๐ แต่ทว่า ภายใต้ประกาศฉบับนี้ พระราชกรณียกิจกรรมใหม่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ พระราชกรณียกิจกรรมที่มีอยู่ก็ไม่สามารถทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดได้ การเลือกตั้งจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ แต่การเลือกตั้งก็ถูกเลื่อนไปอย่างน้อย ๖ ครั้ง จนได้กำหนดการเลือกตั้งจริงในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ระหว่างนั้นก็มีการออกคำสั่งหัวหน้า คสช. อีกอย่างน้อยสองฉบับ คือ คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๕๓/๒๕๖๐ และ คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๑๓/๒๕๖๑ เพื่อ “คลายล็อก” ให้พระราชกรณียกิจกรรมบางประเภทได้ ตามที่ คสช. อนุญาต

(๓) ความผิดฐานไม่มารายงานตัวตามที่ คสช. เรียก

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๕-๒๙-๔๑/๒๕๕๗ : ‘ไม่มารายงานตัวกับ คสช.’ มีความผิดนอกจากการอภิรักษากฎหมาย ห้ามคนชุมนุมทางการเมืองแล้ว คสช. ยังออกประกาศเพื่อจัดการกับบุคคลที่ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คสช. อีก เช่น ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๕/๒๕๕๗ ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ และประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มารายงานตัวตามคำสั่ง คสช. ให้มารายงานตัวตามวันและเวลาที่กำหนด หากฝ่าฝืนและไม่มีการแจ้งเหตุขัดข้องจะมีโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อย่างไรก็ได้ ภายใต้ประกาศทั้ง ๓ ฉบับ มีผู้ที่ถูกดำเนินคดีเท่าที่ทราบ ๑๙ ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักกิจกรรม หรือนักการเมือง ที่มีจุดยืนไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารจึงไม่อยากให้ความร่วมมือกับ คสช. อย่างเช่น ชาตรุนต์ ฉายแสง ส.ส.พรศเพื่อไทย ที่โพสต์เฟสบุ๊กส่วนตัวว่า จะไม่เข้ารายงานตัวกับ คสช. เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการรัฐประหารจึงไม่อาจให้ความร่วมมือได้ ทำให้ขาดต้องถูกดำเนินคดีที่ศาลทหารในข้อหาฝ่าฝืนไม่รายงานตัว หรือ วรเจตน์ ภาคริรตณ์ นักวิชาการด้านกฎหมายที่เดินทางไปต่างประเทศทำให้ไม่สามารถมารายงานตัวทันกำหนด ทั้งนี้ คดีส่วนใหญ่ ศาลพิพากษาลงโทษให้จำคุกพร้อมกับโทษปรับ แต่โทษจำคุกให้รอลงอาญา

เนื่องจาก คสช. ใช้การเรียกรายงานตัว เป็นเครื่องมือปราการหนึ่งในการคุกคามและสร้างความหวาดกลัวต่อผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นสังคมการเมืองอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลที่บันทึกไว้พบว่า มีบุคคลถูกเรียกรายงานตัวแล้วกว่า ๑,๓๐๐ คน และบางคนเมื่อไปรายงานตัวแล้วถูกคุมขังในค่ายทหารเป็นเวลานานถึง ๗ วัน ประกาศที่กำหนดโทษการไม่มารายงานตัวเหล่านี้ ยังสร้างความหวาดกลัวเพิ่มขึ้นต่อผู้คนที่เคลื่อนไหวในประเด็นสาธารณะ

(๔) ความผิดฐาน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของ คสช.

- ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๓๙-๔๐/๒๕๕๗ และ
- คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘

หลังจากที่ คสช. ใช้การเรียกรายงานตัวเป็นเครื่องมือควบคุมคนที่เห็นด่าง รวมถึงใช้อำนาจกฎหมายการศึก และอำนาจอื่นๆ เข้าจับกุมบุคคลไปคุกขังและดำเนินคดี ก่อนที่บุคคลเหล่านี้จะถูกปล่อยตัว คสช. จะให้ลงนามในข้อตกลงฉบับหนึ่ง หรือที่เรียกว่า MOU ซึ่งกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยตัวไว้ว่า ผู้ที่ถูกปล่อยตัวจะไม่เคลื่อนไหวทางการเมือง หรือให้การช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๓๙/๒๕๕๗ และฉบับที่ ๔๐/๒๕๕๗ กำหนดเงื่อนไขในการปล่อยตัวบุคคลที่ คสช. เรียกให้มารายงานตัวหรือถูกควบคุมตัว และกำหนดว่า หากไครฝ่าฝืนเงื่อนไขเหล่านี้ ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือหั้งจำทั้งปรับ และยันยอมถูกระบั้งธุรกรรมทางการเงิน ต่อมาเมื่อ คสช. ออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อที่ ๑๑ กำหนดความผิดสำหรับบุคคลที่ถูกควบคุมตัว แล้วถูกปล่อยตัวอย่างมิเงื่อนไข หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขด้วยเห็นกันแต่กำหนดโทษลดลงกึ่งหนึ่ง เป็นต้องมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือหั้งจำทั้งปรับ

อย่างไรก็ตี คสช. ใช้ความผิดตามประกาศดังกล่าวเป็นเครื่องมือควบคุมนักกิจกรรมที่เคยยอมเข้าสู่กระบวนการของ คสช. ให้มีบ่วงรัดคอไม่กล้าอกมาเคลื่อนไหวซ้ำๆ ตัวอย่างคนที่เคยถูกดำเนินคดีภายในประเทศเหล่านี้จะเป็นคนที่แสดงความคิดเห็นโดยไม่เกรงกลัวอำนาจ แม้ว่า จะถูกเรียกตัวไปเข้าค่ายทหารหลายครั้งแล้วก็ยังไม่หยุด เช่น วัฒนา เมืองสุข นักการเมืองพาร์ตี้ที่ถูกตั้งข้อหาฝ่าฝืนเงื่อนไขการปล่อยตัวหลังเคยไปรายงานตัวแล้วและออกมาโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊ก เรื่อง ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ หรือ ลิริวิชญ์ หรือ “นิว” นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ถูกตั้งข้อหาจากการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มพลเมืองตอกลับ ทั้งที่ สิริวิชญ์เคยถูกกักตัวตามกฎหมายการศึกและเคยลงชื่อในข้อตกลงกันไว้แล้ว

(๕) ข้อจำกัดเสรีภาพการแสดงออก ถูกยกเลิกไปแล้วบางส่วน

ในช่วงการเปลี่ยนผ่านอำนาจของ คสช. มีการยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. อย่างน้อยสองครั้งใหญ่ ได้แก่ การยกเลิกช่วงก่อนมีการเลือกตั้ง โดยการออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๑ และ การยกเลิกก่อนจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยการออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๑ ออกเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ให้ยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. รวม ๙ ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพการแสดงออก ได้แก่ ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๓๙/๒๕๕๗ และ ๔๐/๒๕๕๗ เรื่องความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการปล่อยตัวของ คสช. และประกาศ คสช. ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ข้อ ๒. เรื่องห้ามพาร์ตี้เมืองทำกิจกรรม

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓๙/๒๕๕๘ ถูกยกเลิกเพียงข้อ ๑๒. ที่สั่งห้ามพาร์ตี้เมืองทำกิจกรรม ส่วนที่เหลือยังคงบังคับใช้ต่อไป รวมทั้งความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการปล่อยตัวของ คสช. ในข้อ ๑๑ ด้วย

คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๙/๒๕๖๒ ออกเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ให้ยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. รวมอย่างน้อย ๓๔ ฉบับ ครอบคลุมอำนาจหลายเรื่องที่ คสช. ไม่ต้องการแล้ว แต่ไม่มีการยกเลิกประกาศและคำสั่งเกี่ยวข้องกับเสรีภาพการแสดงออกเพิ่มเติมอีก

(๖) ข้อจำกัดเสรีภาพการแสดงออก ยังคงเหลืออยู่มาก

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่องการห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป และ ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ เรื่องการห้ามสนับสนุนการชุมนุมทางการเมืองที่ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ยังไม่เคยถูกคำสั่งให้ยกเลิกอย่างชัดเจนและเป็นทางการ แม้ว่า เมื่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒. ออกมาบังคับใช้ จะมีผลให้ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ ถูกยกเลิกไปโดยปริยาย เนื่องจากเป็น

กฎหมายที่ออกภายหลังมีเนื้อหาเช่นเดียวกับกฎหมายที่ใช้อยู่เดิม กฎหมายที่ออกมาภายหลังจึงมีผลให้กฎหมายเดิมถูกยกเลิกไป และเมื่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ ถูกยกเลิกไป ก็ไม่มีเนื้อหาให้ห้างถึงในประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ อีก ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ จึงควรจะสิ้นผลบังคับไปแล้วด้วยอย่างไรก็ตาม เมื่อ คสช. ออกคำสั่งหัวหน้า คสช. เพื่อยกเลิกประกาศและคำสั่งจำนวนมาก ก็ควรจะมีข้อความให้ยกเลิกประกาศ คสช. ที่จำกัดเสรีภาพการแสดงออกที่ออกมาตั้งแต่การรัฐประหารเหล่านี้ด้วย หากเหลือไว้ก็ยังอาจเปิดช่องให้เกิดการตีความและนำมาใช้จำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชนได้อีกในอนาคต

ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๕-๒๘-๔๑/๒๕๕๗ ที่กำหนดให้การไม่マーรายงานตัวตามคำสั่ง คสช. เป็นความผิดและมีโทษทางอาญาถูกปรับไม่ถูกยกเลิก ดังนั้น คนที่เคยถูกเรียกรายงานตัวและยังคงไม่ได้ไปรายงานตัวถึงปัจจุบัน ถ้าหากถูกจับกุมตัวได้ หรือเข้ารายงานตัวภายหลังก็ยังคงมีความผิดตามประกาศทั้งสามฉบับนี้อยู่ และคดีที่ยังคงค้างการพิจารณาอยู่ เช่น คดีของชาตรุนต์ ฉายแสง คดีของวรเจตน์ ภาครัตน์ ก็ยังคงดำเนินต่อไปจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งคดีเหล่านี้ได้อนุญาตให้ศาลพลเรือนแล้ว

(๗) คำสั่งห้ามชุมนุมทางการเมือง ที่ยกเลิกแล้วแต่ผลยังคงอยู่

แม้ว่าคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ที่สั่งห้ามการชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปจะถูกยกเลิกแล้ว แต่คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๑ ที่ให้ยกเลิกเรื่องนี้ มีข้อ ๒. ที่กำหนดว่า การยกเลิกประกาศและคำสั่งไม่กระทบกระเทือนถึงการดำเนินคดี การดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามประกาศและคำสั่งที่ได้กระทำไปก่อนการยกเลิกโดยคำสั่งนี้ ซึ่งเป็นการยกเลิกแบบไม่เด็ดขาด และยังเปิดพื้นที่ให้ตีความได้ต่อ

โดยหลักการทั่วไป เมื่อกฎหมายที่กำหนดให้การกระทำเป็นความผิดถูกยกเลิก การตั้งข้อหาและดำเนินคดีที่เกิดขึ้นไปแล้วย่อมต้องยกเลิกไปด้วย เพราะไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้การกระทำเป็นความผิดอีกต่อไป แต่การกำหนดเงื่อนไขในข้อ ๒. ว่า “ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีที่ทำไปแล้ว” เปิดช่องให้ตีความได้ว่า คดีความที่ยังค้างค่ายอยู่นั้นจะดำเนินต่อไป หรือศาลต้องสั่งจำหน่ายคดี

หลัง คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๑ ประกาศออกมานี้ คาดว่าจะมีคำวินิจฉัยในประเด็นนี้ คือ คดี “เวทีวิชาการไม่ใช่ค่ายทหาร” ศาลจังหวัดเชียงใหม่เห็นว่า เมื่อ คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒. ถูกยกเลิกเป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติภายหลังมีผลให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป การกระทำการของจำเลยทั้งห้าจึงไม่เป็นความผิดที่มีกฎหมายกำหนดไว้ โดยศาลมีคำสั่งนัดสืบพยานที่เหลืออยู่ทั้งหมดและพิพากษาให้ยกฟ้องทั้งห้า

ต่อมาหลังจากนั้น ยังมีคดีที่ห้องศาลทหาร และศาลพลเรือน ทยอยสั่งยุติการพิจารณาคดีและจำหน่ายคดีออกจากสารบคivos อีกหลายคดี เช่น วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒ ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งจำหน่ายคดีที่ แกนนำกลุ่มนปช. ๑๙ คน ถูกฟ้องจากการจัดกิจกรรมเปิดศูนย์ปราบโกงประชาชนที่ห้างบีกซีลาดพร้าว หรือกรณี วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ศาลทหารขอนแก่นมีคำสั่งจำหน่ายคดี ของนักกิจกรรมกลุ่มดาวดินสองคนที่ชูป้ายคัดค้านการรัฐประหาร ตั้งแต่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการฟ้องแยกเป็นสองสำนวนคดีในคดีที่จำเลย คือ จตุภัทร หรือ “ไฝ่ ดาวดิน” และคดีของภานุพงษ์ หรือ “ไนซ์ ดาวดิน”

แต่อย่างไรก็ต้องมีหลักการที่พิจารณาว่า คดีต้องยุติไปยังไม่มีความสมำเสมอ เมื่อมีคำพิพากษาศาลมีภัยในการคดีชุมนุมต่อต้านรัฐประหารของอภิชาต เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยศาลมีภัยเห็นว่า คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๑ นอกจากจะกำหนดเรื่องให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมือง ไว้ในข้อ ๑ แล้ว ยังกำหนดในข้อ ๒ ไว้ด้วยว่า การยกเลิกประกาศและคำสั่ง ตามข้อ ๑ ซึ่งรวมถึงคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ไม่ให้กระทบกระเทือนถึงการดำเนินคดี

หรือการดำเนินการตามประกาศหรือคำสั่ง ที่ได้กระทำไปก่อนการยกเลิกตามคำสั่งนี้ และแม้จะเลี้ยงดูฟ้องด้วยประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ ก็ให้ลงโทษตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ได้โดยลงโทษปรับ ๖,๐๐๐ บาท

หลังจากมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ว่างแนวทางให้ปรับใช้ความผิดฐานชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปได้อยู่ ก็มีปรากฏการณ์ต่อเนื่องตามมา

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓ ในคดีของกลุ่มคนไทยเลือกตั้งที่ชุมนุมเดินเท้าไปถึงหน้าอาคารสหประชาชาติ หรือ UN๖๒ อัยการประจำศาลแขวงดุสิตได้นำข้อหาฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ กลับมาในพ้องของคดี UN๖๒ ผู้ชุมนุมอีกครั้ง แม้คำสั่งดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้ว โดยจำเลยทั้ง ๓๙ คน จะยังก่อฟ้องในข้อหาดังกล่าว พึ่งที่ก่อนหน้านี้อัยการประจำศาลได้ยกเว้นได้สั่งถอนฟ้องข้อหาที่ไม่คดีอื่นไปก่อนแล้วด้วย

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ กลุ่มเย็นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล แจ้งการชุมนุมต่อ สถานีตำรวจนครบาลเมืองสตูล ว่าจะจัดการชุมนุมบริเวณศาลากลางจังหวัดสตูล เพื่อเรียกร้องการแก้ไขปัญหาโครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบารา แต่ตำรวจ สภ.เมืองสตูลตอบว่า การแสดงออกในการชุมนุมหากสุ่มเสี่ยงและล่อแหลมอาจเข้าข่าวขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒. เรื่องการม้วนชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป จึงให้ผู้จัดการชุมนุมระมัดระวังในเรื่องการแสดงออกด้วย

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ อัยการจังหวัดสมุทรปราการส่งฟ้องวรวุฒิ บุตรมาตร ในคดี “ประชามติบางเสาธง” จากกรณีแจกใบปลิวที่ตลาดการคเณะบางพลีเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิลงประชามติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ อัยการยื่นฟ้องวรวุฒิ ในความผิดฐานร่วมกันฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒. เรื่องการม้วนชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ร่วมกับข้อหาอื่นด้วยชื่อศาลจังหวัดสมุทรปราการรับฟ้องไว้พิจารณาคดีต่อ

จึงเห็นได้ว่า แม้คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ จะถูกยกเลิกไปตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ แล้ว แต่เนื่องจากมีเงื่อนไขในข้อ ๒. ที่สร้างความไม่ชัดเจนในการตีความและทางปฏิบัติ จึงทำให้คดีความตามคำสั่งฉบับดังกล่าวยังคงเดินหน้าต่อไป เจ้าหน้าที่รัฐยังคงอ้างอิงข้อห้ามตามคำสั่งนี้ต่อไปได้ และขอบเขตการใช้เสรีภาพการชุมนุมของประชาชนก็ยังคงเดิมไปด้วยความไม่แน่นอน

๔.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอธิการ

คณะกรรมการอธิการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหาร และคำสั่งของหัวหน้า คสช. กรณีการดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร การจำกัดเสรีภาพสื่อ การแสดงออกและการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน ดังนี้

๔.๓.๑ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบจากการพิจารณาคดีพลเรือนในศาลทหาร

(๑) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในการจำกัดเขตอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนของศาลทหาร

การที่ระบบกฎหมายไทยที่อนุญาตให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีของพลเรือน เป็นระบบกฎหมายที่มีปัญหาในการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมของพลเรือนเป็นอย่างมาก จึงสมควรอย่างยิ่งที่รัฐสภาจะปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับตัวบทระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและป้องกันมิให้มีการนำศาลทหารมาเป็นเครื่องมือทางกฎหมายของผู้ถืออำนาจจัด្តីอีกต่อไป โดยมีรายละเอียดในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายดังนี้

- แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๒๙ เพื่อรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของบุคคลที่เป็นพลเรือนซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของกระทรวงกลาโหม ไม่ว่าจะในสถานการณ์ใดก็ไม่อ้างถูกพิจารณาโดยศาลทหาร
- ยกเลิกพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๗ มาตรา ๗ ทวิ และมาตรา ๗ ตรี เพื่อไม่ให้ผู้มีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกมีอำนาจประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือน

(๒) ตรากฎหมายขึ้นมาดำเนินการกับคดีที่พลเรือนถูกพิจารณาคดีในศาลทหารภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

การที่ให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือนภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและกองทัพเพื่อปราบปรามปฏิปักษ์ทางการเมืองและดำเนินการของคณะรัฐประหาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (Right to a fair trial) ของประชาชนอย่างร้ายแรง จึงสมควรที่รัฐสภาจะดำเนินการตรากฎหมายขึ้นมาดำเนินการกับบรรดาคดีที่พลเรือนถูกพิจารณาคดีในศาลทหารภายหลังการรัฐประหาร ดังต่อไปนี้

- กำหนดให้พลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารจากข้อหาว่าฝ่าฝืนประมวลและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและเป็นคดีถึงที่สุดแล้ว ให้มีอิสัยไม่เคยต้องคำพิพากษาและไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน และมีสิทธิที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาจากการถูกดำเนินคดีต่าง ๆ

- กำหนดให้คดีพลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารจากข้อหาว่าฝ่าฝืนประมวลและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและเป็นคดีที่ถูกโอนกลับให้มาอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘/๒๕๖๒ ให้ศาลยุติธรรมดำเนินการจำหน่ายคดีดังกล่าวออกจากสารบบการพิจารณาคดีของศาล และให้จำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาจากการถูกดำเนินคดีต่าง ๆ

- กำหนดให้คดีที่พลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารจากข้อหาว่าฝ่าฝืนบทบัญญัติในกฎหมายอื่น ๆ และเป็นคดีถึงที่สุดแล้ว ให้จำเลยมีสิทธิที่จะขอพิจารณาคดีและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ทั้งหมดในศาลยุติธรรม หรือมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลยุติธรรมในกรณีเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลทหารในช่วงที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติประกาศใช้กฎอัยการศึก

- กำหนดให้คดีที่พลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารจากข้อหาว่าฝ่าฝืนบทบัญญัติในกฎหมายอื่น ๆ และเป็นคดีที่ถูกโอนกลับให้มาอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘/๒๕๖๒ ให้จำเลยมีสิทธิที่จะขอให้ศาลยุติธรรมดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ทั้งหมดได้

(๓) ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อค้นหาความจริง

เพื่อสร้างกลไกในการค้นหาความจริงต่าง ๆ และทำความจริงให้ปรากฏที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการใช้ศาลทหารพิจารณาคดีจำเลยที่เป็นพลเรือนภายหลังการรัฐประหาร รัฐสภาสมควรตรากฎหมายจัดตั้งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบรูปแบบการใช้อำนาจและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายหลังการรัฐประหารปี ๒๕๕๗ กลไกในการค้นหาความจริงดังกล่าว ควรจัดตั้งในรูปแบบคณะกรรมการ (A Truth Commission) ที่มีหน้าที่ในการค้นหาความจริงตามหลักการสิทธิที่จงใจควบคุมความจริง

(Right to Truth) ของผู้เสียหาย ครอบครัว และสังคมโดยรวม นี้ การกิจกรรมมุ่งค้นหาข้อมูลและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีอำนาจในการเก็บรักษาพยานหลักฐาน นำมาสู่เปิดเผยข้อค้นพบหลังจากการค้นหาความจริงต่อสาธารณะ โดยทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเอกสาร หรือหลักฐานอันเป็นสาระสำคัญอย่างเป็นทางการ (Official Archives) เพื่อนำความจริงดังกล่าวเป็นฐาน ในการเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและดำเนินคดีตามกฎหมายกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด สิทธิมนุษยชนต่อไป

ทั้งนี้ กระบวนการคัดเลือกที่รัฐต้องรับรองกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการ แต่ละรายตามหลักความเป็นอิสระ ปราศจากอคติ และสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ และสร้างการมีส่วนร่วมกับ ประชาชนและองค์กรสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นความโปร่งใส ในการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือตัวแทนจากหลากหลายสาขา รวมถึงตัวแทนของผู้เสียหาย นักกฎหมาย นักจิตวิทยา ผู้นำทางศาสนา นักพัฒนาสังคม และผู้เชี่ยวชาญ ด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในสัดส่วนผู้หญิง ผู้ชายและเพศสภาพอื่นให้สมดุล

(๔) รัฐควรแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชน

เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะรัฐมนตรีและรัฐสภา สมควรออกแต่งการณ์ขอโทษกับเหตุการณ์ดังกล่าวต่อสาธารณะเพื่อสร้างการรับรู้และการยอมรับข้อเท็จจริง ที่ได้ร่วมกันค้นหาและผลกระทบของการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแสดงการรับรองว่า จะไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำ (Guarantees of non-repetition) โดยรัฐบาลสมควรต้องพิจารณาถึงการเยียวยา ในระดับสังคม อาทิ ด้านการศึกษาโดยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวให้ประชาชนทราบ , สร้างกลไกป้องกันและติดตามความขัดแย้งทางสังคมและการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

๔.๓.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการ

หลังจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช. เพื่อควบคุมเสรีภาพสื่อฯ นานกว่า ๕ ปี ย่อมส่งผลกระทบต่อการสื่อมวลชน ทั้งในแง่ธุรกิจ และในแง่คุณภาพของเนื้อหาที่นำเสนอสู่สาธารณะ สื่อมวลชนมืออาชีพทั้งหลายต้องปรับตัวเพื่อทำงานภายใต้บรรยายกาศที่ปิดกั้น โดยนำเสนอเนื้อหา อย่างระมัดระวังหรือการเซ็นเซอร์ตัวเอง ซึ่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนด้วย

สำหรับสื่อมวลชนที่ถูกสั่งห้ามนำเสนอข่าวสารด้วยอำนาจออกหนือกระบวนการตาม ประกาศและคำสั่งของ คสช. หรือถูกตัดเงื่อน หรือถูกสั่งลงโทษจากการนำเสนอเนื้อหาอย่างไม่ได้รับผลกระทบ อย่างเป็นรูปธรรม ในฐานะผู้เสียหายเป็นพิเศษ ซึ่งยังต้องมีกระบวนการทำงานอีกมากเพื่อพاشค์กลับสู่ สภาพปกติที่สื่อมีเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารภายใต้กรอบจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ใช้ภายใต้ อำนาจจัดที่มาจากการรัฐประหาร

โดยคณะกรรมการ มีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) หน่วยงานภาครัฐควรเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเสรีภาพสื่อมวลชน

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กสทช. และเจ้าหน้าที่ของกองทัพ ที่เคยปฏิบัติงานเพื่อควบคุมการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชนภายใต้ยุคสมัยของ คสช. ต้องเปิดเผยข้อมูล ที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดว่า มีกระบวนการ “ขอความร่วมมือ” หรือสั่งห้ามการนำเสนอข่าวสารประเภทใดบ้าง ด้วยเหตุผลใดบ้าง ต่อสื่อมวลชนใดบ้าง เป็นจำนวนกี่ครั้ง รวมทั้ง กสทช. ต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้ออกคำสั่ง ลงโทษสื่อมวลชนไปแล้ว ทั้งการปิดสถานี การห้ามออกอากาศรายการบางรายการ และการสั่งปรับ สำหรับ คณะกรรมการเพื่อติดตามตรวจสอบการใช้สื่อออนไลน์ตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ ก็ต้องเปิดเผยว่า

มีครับang และมีกระบวนการทำงานกันอย่างไร เคยมีคำสั่งเพื่อปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์หรือเข้าถึงข้อมูลการใช้งานอินเทอร์เน็ตของประชาชนไปแล้วกี่ครั้ง อย่างไรบ้าง

(๒) ยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเนื้อหาของสื่อมวลชน

ต้องยกเลิกประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเนื้อหาของสื่อมวลชนทั้งหมด ยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๕ ที่ยังคงให้อำนาจเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยสั่งห้ามนำเสนอเนื้อหาได้ เพื่อคืนเสรีภาพการนำเสนอข่าวสารให้กับสื่อมวลชนอย่างเต็มที่ ไม่ให้มีอำนาจของฝ่ายทหารเข้ามายุ่งเกี่ยว และใช้ระบบกำกับดูแลสื่อมวลชนโดยองค์กรวิชาชีพ ภายใต้หลักจรรยาบรรณของวิชาชีพและระบบการควบคุมโดยสังคมและผู้ชม และยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๙ ที่ให้อำนาจ กสทช. สั่งลงโทษสื่อมวลชนโดยคุ้มครองให้ กสทช. ไม่ต้องมีความรับผิด และให้คำสั่งทุกกรณีของ กสทช. สามารถถูกตรวจสอบได้โดยกระบวนการศาล หากเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ก็มีความรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและทางวินัย เช่นเดียวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบในการปฏิบัติ

(๓) ยกเลิกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗

ต้องยกเลิกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เพื่อยกเลิกคณะกรรมการติดตามสื่อออนไลน์และยกเลิกกระบวนการที่ให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลการใช้งานอินเทอร์เน็ตของประชาชน และสั่งปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากศาล และกลับไปใช้กระบวนการควบคุมข้อมูลข่าวสารบนโลกออนไลน์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นระบบกฎหมายปกติที่การกระทำได้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อน

(๔) ชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช. เพื่อจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชน

ต้องมีกระบวนการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช. เพื่อจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยสื่อได้เคยต้องจ่ายค่าปรับแล้ว ให้ได้รับเงินค่าปรับคืน ต้องมีกระบวนการเพื่อการประเมินความเสียหายและตีราคาค่าเสียหายเป็นตัวเงิน เพื่อชดเชยให้กับสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อออนไลน์ รวมทั้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ที่ได้รับความเสียหายจากการถูกสั่งห้ามออกอากาศ เนื้อหารายการ หรือถูกปิดกั้นการเข้าถึง หรือต้องใช้ทรัพยากรส่วนตัวในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศ และคำสั่งของ คสช. เพื่อให้สื่อมวลชนได้รับการชดเชยและกลับคืนสู่สถานะเดิมเหมือนเช่นไม่เคยมีประกาศ และคำสั่งเหล่านี้มาก่อน

๔.๓.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบจากการจำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชน

หลังจากการบังคับใช้ประกาศและคำสั่งของ คสช. เพื่อควบคุมเสรีภาพในการชุมนุม ยาวนานกว่า ๕ ปี ย่อมส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการแสดงความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป ทำให้ประชาชนรู้สึกไม่กล้าที่จะจัดกิจกรรมเพื่อแสดงออกในที่สาธารณะ และสร้างให้เกิดภาพจำขึ้นมาว่า การชุมนุมรวมตัวกันนั้น กล้ายเป็นสิ่งที่ต้องห้าม หรือสิ่งที่ผิดกฎหมาย

ในระยะเวลานานกว่า ๕ ปีที่ผ่านมานั้น มีการอุกโ沿途 ละกฎหมายหลายประการ โดยรัฐบาล คสช. เช่น การการออกพระราชบัญญัติอย่างน้อย ๔๔ ฉบับ โดยส่วนใหญ่บัญญัติแห่งชาติ การเขียนแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ เป็นต้น ซึ่งประชาชนไม่มีโอกาสส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย และเมื่อประชาชนต้องการมีส่วนร่วมโดยการชุมนุมเพื่อแสดงออกก็กล้ายเป็นเรื่องต้องห้าม

ไปด้วย ซึ่งกฎหมายและนโยบายเหล่านี้ได้ผ่านการพิจารณาและประกาศใช้ไปแล้ว ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้น จากระบวนการซึ่งประชาชนที่เกี่ยวข้องไม่อาจมีส่วนร่วมน้อยมากที่จะชดเชยเยียวยาได้

โดยคณะกรรมการ มีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) ยกเลิกประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง กับการจำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชน

ยกเลิกประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ทุกฉบับที่สั่งห้ามชุมนุม ทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ที่เอาผิดประชาชนฐานไม่มารายงานตัวตามคำสั่งของ คสช. และฐานผ้าฝัน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการปล่อยตัวของ คสช. ทั้งหมด โดยยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๒๒/๒๕๖๒ ที่รับรองว่า การยกเลิกประกาศและคำสั่งไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้เกิด ความชัดเจนว่า ประกาศและคำสั่งเหล่านี้ถูกยกเลิกแล้วโดยสิ้นเชิง

(๒) ยกเลิกการดำเนินคดีความตามประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ยกเลิกการดำเนินคดีความตามประกาศและคำสั่งของ คสช. ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หากเป็นคดีที่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีให้ยกเลิกการดำเนินคดีนั้น รวมทั้งยกหมายจับที่เคยออกไปแล้ว หากเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนสั่งไม่ฟ้องคดีเนื่องจากไม่มีกฎหมายที่จะดำเนินคดี กับผู้ต้องหาอีกต่อไป หากคดีใดที่ขึ้นสู่ศาลแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลชั้นใด ให้ศาลมีสั่นสุดคดี และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ หากเป็นคดีที่ศาลพิพากษาไปแล้วว่า จำเลยมีความผิดและสั่งลงโทษปรับ ให้คืนเงินค่าปรับแก่จำเลย หากศาลมีความผิดและสั่งลงโทษปรับให้คืนเงินค่าปรับแก่จำเลย หากมีคดีที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ ให้ปล่อยตัวทันที และให้จำเลยพ้นจากลิขินของข้อกล่าวหาตามประกาศและคำสั่งของ คสช. ทั้งหมด

(๓) จ่ายค่าชดเชยให้แก่ผู้ต้องหารือจำเลยที่เคยถูกจับกุมตัวและคุมขังด้วยข้อหาตามประกาศ และคำสั่งของ คสช. เหล่านี้ ให้ได้รับค่าชดเชยในอัตราเดียวกับการชดเชยให้บุคคลที่ถูกควบคุมตัว โดยไม่มีความผิด ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายมลศักดิ์ ลีวามา)
เลขานุการคณะกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อเสนอต่อการจัดการผลพวงรัฐประหาร
โดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

**ข้อเสนอต่อการจัดการผลพวงรัฐประหาร
โดย ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน**

นับเป็นระยะเวลากว่า ๕ ปีที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศไทยจากรัฐบาลพลเรือน เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ สิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้คือ นอกจากต้นทุนทางเศรษฐกิจและรายได้ที่สูญเสียไป ผลกระทบจากการยึดอำนาจและปกครองประเทศโดยระบบเผด็จการทหารนั้นย่อมมีภาระทางการเมืองและเศรษฐกิจที่มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม แต่ผลกระทบจากการใช้อำนาจทั้งทางนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ อันเป็นการขยายขอบเขตอำนาจของทหารเข้าไปในงานของพลเรือน การแทรกแซงกลไกการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ซึ่งรวมถึงกระบวนการยุติธรรม ได้ลิตรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและส่งผลกระทบต่อหลักนิติรัฐที่กำลังก่อร่างในสังคมไทยให้ถดถอยไปจากเดิม กลไกของระบบเผด็จการดังกล่าวบังคับให้กฎหมายแม้ คสช. จะหมดอำนาจหรือมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งแล้วก็ตาม

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย บันทึก และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจของ คสช. จึงรวบรวมบทบัญญัติและแนวทางการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐต่อกลุ่มบุคคลซึ่งถูกดำเนินคดีจากการใช้สิทธิเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองระหว่างการเข้ายึดอำนาจและควบคุมการปกครองโดย คสช. นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จนถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทั้งในเชิงโครงสร้างและทางปฏิบัติซึ่งขัดต่อสิทธิในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ที่ปิดกันมิให้ผู้ถูกดำเนินคดีเข้าถึงความยุติธรรมจากรัฐ สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมที่นำโดยทหาร นำกฎหมายที่ออกหรือบังคับใช้โดยขัดต่อหลักนิติรัฐมาบังคับใช้เป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายปกติ และละเว้นต่อการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำนั้นแม้จะละเอียดอ่อน สิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงได้มีขอเสนอในการจัดการกับผลพวงของรัฐประหาร ไม่ว่าในทางกฎหมาย นโยบาย และกระบวนการยุติธรรม เพื่อป้องกันไม่ให้การรัฐประหารเกิดขึ้นซ้ำสอง ตลอดจนมีข้อเสนอแนะ เพื่อชดเชยเยียวยาแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดการรัฐประหารซ้ำและเพื่อเป็นการคืนความยุติธรรมให้กับผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจอันมิชอบในห่วงเวลาดังกล่าว ใน ๔ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่และยกเลิกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ยกเว้นความรับผิดให้กับการกระทำการท่านของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๒. ตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการเยียวยาบุคคลที่ถูกกลэмดิสิทธิมนุษยชนภายหลังการรัฐประหารทั้งในส่วนการชดเชยเยียวยา จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อค้นหาความจริงให้ปรากฏแก่สังคม และดำเนินการนำบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหารเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อยุติวัฒกรรมการพันผิดโดยนวลด้วยวิธีการที่เป็นธรรมและโปร่งใส

๓. การจัดการกับบรรดาประกาศ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยลบล้างบรรดาประกาศ คำสั่งและกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและวางรากฐานการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกจากระบบกฎหมาย และตั้งคณะกรรมการที่ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อศึกษาและปรับปรุงบรรดาประกาศ คำสั่งและกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเป็นการบริหารราชการทั่วไป

๔. ตรากฎหมายเพื่อจัดการกับบรรดาประกาศที่พลเรือนถูกดำเนินคดีในศาลทหารภายหลังการรัฐประหาร

ข้อเสนอประการที่ ๑ ดำเนินการยกเว้นความรับผิดให้กับการกระทำของคณะกรรมการด้านความสงบแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการยกเว้นความผิด คสช. ในกรณีด้านอำนาจและการทำให้ประกาศ-คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. มีผลในทางกฎหมาย ซึ่งได้ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ มาตรา ๔๙ ซึ่งต่อมาได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังคงบัญญัติเนื้อหาในท่านอง เดียวกันไว้ในมาตรา ๒๗๙ ซึ่งหากการยกเว้นความรับผิดของ คสช. ยังคงมีอยู่ต่อไปจนส่งผลให้กระบวนการจัดการ ผลพวงของการรัฐประหาร ปี ๒๕๔๗ ไม่อ่าจะเป็นไปได้โดย

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนจึงเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะฝ่าฝืนกระบวนการลงประชามติโดยประชาชน แต่กระบวนการดังกล่าวนั้นขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอจากรัฐ และไม่ทราบผลของการลงคะแนนเสียงว่า คสช. จะนำ รัฐธรรมนูญฉบับใดมาบังคับใช้ หากประชามติร่างรัฐธรรมนูญไม่ผ่าน และระหว่างการรณรงค์เพื่อสนับสนุนให้ ประชาชนร่วมออกเสียงประชามติ มีผู้ถูกคุกคามและถูกดำเนินคดีเนื่องจากการอุกอาจให้ข้อมูลหรือรณรงค์ให้มี รับร่างรัฐธรรมนูญจำนวนมาก กระบวนการดังกล่าวจึงไม่อาจเรียกว่ามีความชอบธรรมในการจัดทำ ประกอบกับ เนื้อหาของรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

ข้อเสนอของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน เพื่อเปิดทางในการจัดการผลพวงของการรัฐประหารปี ๒๕๔๗ โดยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อแรก แก้ไขบททวนมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๖ ซึ่งบัญญัติ เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อเปิดช่องให้ประชาชนสามารถยกเลิกหรือแก้ไขบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญได้ โดยตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เมื่อดำเนินการร่างเสร็จแล้วจึงใช้ช่องทางในการลงประชามติ

ข้อที่สอง ยกเลิกมาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๗๙ ซึ่งรับรองความชอบด้วยกฎหมายและการกระทำของ คสช. รวมถึงความชอบด้วยกฎหมายของประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. สช. อันหมาย รวมถึงการรับรองความชอบด้วยกฎหมายของประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. การกระทำการของ คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ในมาตรา ๔๙ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗

ข้อเสนอประการที่ ๒ ตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการเยียวยาบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนภายหลังการ รัฐประหารทั้งในส่วนการชดเชยเยียวยา จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อค้นหาความจริงให้ปรากฏแก่สังคม และ ดำเนินการนำบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหารเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อยุติวัฒนธรรมการพนันผิด loyalty

โดยภาพรวมตลอดระยะเวลาดังกล่าวมาข้างต้นได้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถ จำแนกออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ

๑. การละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยกระบวนการที่ไม่ใช่การดำเนินคดี โดยเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ทหาร และเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อย่างน้อย ๖ ลักษณะ

๑. การเรียกรายงานตัว การคุมตัวในค่ายทหารและการติดตามตัวประชาชนที่บ้าน อย่างน้อย

๑,๕๐๑ คน

๑. การปิดกั้นและแทรกแซงกิจกรรมสาธารณสุข อย่างน้อย ๓๕๓ กิจกรรม

๑. การปิดกั้นสื่อและการควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยสหช. ลงโทษสื่อมวลชนจากการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นทางการเมือง อาศัยหลักเกณฑ์ตามประกาศ/คำสั่ง คสช. และมาตรการ ๓๗ ของ พระราชบัญญัติการประกอบกิจกรรมกระจายเสียงและกิจกรรมโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างน้อย ๔๔ ครั้ง และ หน่วยงานฝ่ายกฎหมายของรัฐบาลดำเนินงานกับเว็บไซต์ที่กระทำความผิดเข้าข่ายละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือบ่อนทำลายพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ มีการนำคำสั่งศาลอาญาให้รับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในเว็บไซต์ แบ่งเป็นอย่างน้อย ๑๕,๗๐๒ เว็บไซต์ถูกดำเนินการโดยไม่ทราบวิธีการจากหน่วยงานฝ่ายกฎหมายของรัฐบาล และอย่างน้อย ๑๖,๓๓๙ เว็บไซต์ถูกจับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์

๑. การปิดกั้นการใช้สิทธิชุมชน และการแสดงออกของชุมชนท้องถิ่น ของกลุ่มองค์กรชาวบ้าน/ชุมชน หรือประชาสังคม อย่างน้อย ๑๕๕ กลุ่ม/องค์กร โดยประเด็นที่ถูกปิดกั้น เช่น สิ่งแวดล้อม ป่าไม้ ที่ดิน แม่น้ำ เมืองแร่ โรงไฟฟ้า สุขภาพ แรงงาน หรือนโยบายสาธารณะอื่น

๑. การซ้อมทรมาน ระหว่างถูกควบคุมตัวโดยทหาร ตามกฎหมายการศึก คำสั่ง คสช. หรือคำสั่งหัวหน้า คสช. อย่างน้อย ๑๙ กรณี

๑. การคุ้มแพลเรือนในเรือนจำทหาร อย่างน้อย ๓๓ กรณี

๒. การละเมิดสิทธิมนุษยชนผ่านกระบวนการดำเนินคดีทางการเมือง เฉพาะคดีที่ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเป็นจำนวน ๑๘๙ คดี แบ่งเป็นคดีในศาลทหาร ๕๙ คดี และคดีในศาลยุติธรรม ๓๓ คดี มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ศาลทหาร ในระหว่างที่มีการกำหนดให้ดำเนินคดีต่อแพลเรือนในศาลทหาร ระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ สิทธิคดีและจำนวนแพลเรือนที่ต้องคดีในศาลทหารมีดังตารางต่อไปนี้

หมายเลขคดี	ชื่อคดี	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้กระทำการร้าย
จำนวนรวมทั้งหมด				
๑. อ้างในรายงาน	วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๖๙ คดี	รวม ๓๖๙ คน	
สหกรณ์มนุษยชน	พฤษภาคม		จำนวนแพลเรือน	
ประจำปี ๒๐๑๗	พ.ศ. ๒๕๕๗	๑,๘๘๖	๒,๔๐๘	๔๕๐ คน
โดย กองทัพอากาศ	ถึง ๑๒	๖๕๓	๘๙	๗๙๕ คน
ต่างประเทศ	กัมพูชา			เมียนมาร์
ประเทศไทย	พ.ศ. ๒๕๖๒			พ.ศ. ๒๕๖๑
สหราชอาณาจักร				

กรมพระธรรมบูญ *อ้างในเบื้องความ ของโครงการ อินเทอร์เน็ตเพื่อ กฎหมาย ประชาสงเคราะห์ (iLAW)	วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2561	1,723 คดี	2,211 คน	281 คดี ไม่ว่าจะ จำนวนผลเรือน *ข้อมูล ณ สิงหาคม พ.ศ. 2561
กรมพระธรรมบูญ หนังสือเลขที่ กก 0202/1207 ลง วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2562	วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2562	1,769 คดี	2,204 คน	162 คดี *ข้อมูล ณ กันยายน พ.ศ. 2562

๒.๖ ศาลยุติธรรม ข้อหาสำคัญที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม แสดงได้ดังตารางสถิติคดีและจำนวนผลเรือนที่ขึ้นศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อหา	จำนวนคดี	จำนวนคน
หมั่นประมาทพรหมภานุคดีร้าย (มาตรา 112 ประมาลกฎหมายอาญา) หมั่นประมาทพรหมภานุคดีร้าย (มาตรา 116 ประมาลกฎหมายอาญา)	20 คดี ·รวมขึ้น ตัวรวมและ อย่าง	30 คน
ยุบแปลงนิ่น ให้เกิดความกระตือรือร้น หมั่นประมาท (มาตรา 116 ประมาลกฎหมายอาญา)	16 คดี	40 คน
ฝ่าฝืนคำสั่ง คสช. เรื่อง ห้ามชุมนุมหรือมิ่งเมือง การชุมนุมที่ไม่สงบ ตามมาตรา ๑๙ พ.ศ. ๒๕๕๘	16 คดี	137 คน
พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘	16 คดี	104 คน
พระราชนิรโทษตัวด้วยการกระทำการผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (และฉบับ ^๑ ที่แก้ไข พ.ศ. 2560)	28 คดี	39 คน
กฎหมายศาล และข้อหาและมีด้อยอำนาจศาล * สถิติของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ระหว่างวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2561	3 คดี	9 คน

๓.ผลกระทบทางอ้อมจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งบังคับใช้กฎหมายหลักการรัฐประหารปี ๒๕๕๗

๓.๑ ภาวะความเสียหายต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งถูกทำให้ด้อยค่าในความเป็นมนุษย์ เช่น การประทับตราบุคคลเหล่านี้ว่าเป็นผู้กระทบทำความผิดทางอาญาอย่างแรงก่อนจะมีการพิสูจน์ความจริงด้วยกระบวนการยุติธรรมหรือเป็นผู้ประพฤติไม่ดีอันขัดต่อครรลองของสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ถูกดำเนินคดีในความผิดฐานหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา ๑๖๒ ของประมวลกฎหมายอาญา หรือกลุ่มผู้ที่ถูกดำเนินคดีในความผิดอันเกี่ยวกับการจัดหรือการเข้าร่วมการชุมนุม ตามข้อที่ ๑๒ ของคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๗ เป็นต้น

๓.๒ การก่อให้เกิดภาระที่เกี่ยวเนื่องจากการถูกดำเนินคดี รวมถึงค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี เช่น ภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน ต้นทุนเวลาที่สูญเสียไประหว่างการต่อสู้คดี และผลกระทบทางจิตใจที่ไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเห็นได้ชัดจากผู้ถูกกล่าวหาที่ต้องเข้าสู่การพิจารณาของศาลทหาร บางรายใช้เวลาภารานในการต่อสู้คดี บางรายไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราวระหว่างการสอบสวนหรือระหว่างการพิจารณาคดี เป็นต้น

๓.๓ ผลกระทบจากการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างหรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของ คสช. ทำให้บุคคลจำนวนหนึ่งถูกติดตามและคุกคามจากเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะเป็น “กลุ่มบุคคลเป้าหมาย” และนำมาสู่การดำเนินคดีด้วยข้อกล่าวหา เช่น มาตรา ๑๖๒ ของประมวลกฎหมายอาญา ฐานความผิด ยุยงปลุกปั่น หรือ ฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๗ ข้อ ๑๒ จนบางส่วนถูกจงใจจับกักอย่างไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็น “นักโทบทางการเมือง” ซึ่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการรัฐประหาร

๓.๔ การผลักดันให้เกิด “ผู้ลี้ภัยทางการเมือง” ซึ่งรวมทั้งการแสวงหาที่ลี้ภัย (Asylum Seeker) และผู้ลี้ภัย (Refugee) จากการดำเนินคดีในความผิดฐานฝ่าฝืนการเรียกรายงานตัวของ คสช. ความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับอาชุธปืนและวัตถุระเบิด มีจำนวนอย่างน้อย ราย ที่ตัดสินใจเดินทางออกนอกประเทศ เนื่องด้วยความสุ่มเสี่ยงและความกังวลต่อการถูกจับกุมและการถูกดำเนินคดีตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ข้อเสนอของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน เพื่อให้มีการเยียวยาและชดเชยความเสียหายเกี่ยวกับเหตุการณ์การใช้อำนาจโดยมิชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และการใช้อำนาจรัฐในช่วงรัฐประหาร ๒๕๕๗ ดังกล่าวมาข้างต้น จึงขอเสนอข้อเสนอ จำนวน ๖ ข้อ ดังนี้

ข้อแรก เสนอให้มีการชดเชยค่าเสียหายและ寒意向การเยียวยาทางจิตใจแก่ผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในช่วง รัฐประหาร ๒๕๕๗ โดยมีปัจจัยที่ควรคำนึงถึงอย่างน้อย ๓ ประการ

๑.กำหนดนิยาม “ผู้เสียหาย” ที่มีความหมายอย่างกว้าง สะท้อนจากลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นภายใต้ การปกครองและบริหารประเทศของ คสช. โดยเบื้องต้นเสนอให้แบ่งออกเป็น อย่างน้อย ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑ บุคคลหรือกลุ่มบุคคล/องค์กรที่ถูกกระทำการหรือละเว้นการกระทำซึ่งถือเป็นการถูกละเมิด ตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และตามกฎหมายภายในประเทศหากมี

๑.๒ ครอบครัวหรือผู้อยู่ภายใต้อุปภัมภ์ของผู้เสียหาย

๑.๓ บุคคลหรือองค์กรที่เข้าไปช่วยเหลือผู้เสียหาย หากได้รับผลกระทบทางจิตใจ หรือผลกระทบด้านอื่นจากการเข้าไปช่วยเหลือผู้เสียหายนั้น

๑.๒ การกำหนดค่าเสียหาย โดยเทียบเคียงจากรูปแบบการลงทะเบียนนุชยชนที่เกิดขึ้น ซึ่งควรได้รับการเยียวยาและชดเชย ดังนี้

๑.๒.๑ ค่าเสียหายจากการถูกกลั่นเม็ดหรือเสียหายภาพในการแสดงความคิดเห็น เสือภาพในการชุมนุม และเสือภาพในการรวมกลุ่ม

๑.๒.๒ ความเสียหายอันเกิดจากการสูญเสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้ดี

๑.๒.๓ ค่าเสียหายที่เกิดจากการตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากถูกดำเนินคดี ตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยอำนาจของ คสช. และจากการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่สอดคล้องกับเจตนากรณ์

๑.๓ มาตรการเยียวยาด้านจิตใจ นอกเหนือไปจากการเยียวยาเป็นค่าเสียหายที่อาจกำหนดเป็นตัวเงินได้ รัฐจะต้องจัดทำมาตรการเยียวยาด้านจิตใจ เช่น การให้บริการด้านจิตวิทยาแก่ผู้เสียหาย โดยจัดเป็นกระบวนการหรือสถาบันเพื่อร่วบรวมข้อมูลจากบุคคลกลุ่มนี้ที่สมควรเข้ารับการบริการ และให้คำปรึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เสียหายได้เยียวยาความเดือดร้อนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และทางศูนย์ทนายฯ เห็นว่ามีอย่างน้อย ๓ กลุ่มที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในส่วนนี้ คือ

๑.๓.๑ กลุ่มผู้ที่ถูกติดตามคุกคามในฐานะ “กลุ่มเป้าหมาย” รวมถึงครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดของกลุ่มเป้าหมาย จนทำให้บุคคลเหล่านั้นมีภาวะไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ มีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของตนเอง คนในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิด

๑.๓.๒ กลุ่มที่ถูกกระทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานทางจิตใจ จากความเสี่ยงว่า จะเกิดอันตรายต่อเนื้อตัวร่างกายในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมายจากเจ้าหน้าที่รัฐในสถานที่ควบคุมตัวพิเศษและค่ายทหาร

๑.๓.๓ กลุ่มผู้มีประสบการณ์ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวโดยใช้กำลัง ถูกตรวจร่างกายในเรือนจำก่อนได้รับการปล่อยตัว และกลุ่มบุคคลซึ่งถูกซ้อมทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือลงทะเบียนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อที่สอง ยุติการดำเนินคดีและดำเนินการเยียวยาผู้ถูกดำเนินคดี อันเป็นผลจากการใช้เสือภาพในการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมโดยสงบ ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของ คสช. ช่วงระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเป็นกลุ่มดังนี้

๒.๑ คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในทุกช่วงขั้นของศาลทหารและศาลมติธรรม รัฐต้องนำมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อยุติการดำเนินคดี เช่น คดีความผิดต่อประกาศ คำสั่ง คสช. หรือคำสั่งหัวหน้า คสช. ตลอดทั้งความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ว่าเป็นการดำเนินคดีทางการเมืองต่อบุคคลนั้น

๒.๒ คดีที่สืบสุดแล้ว รัฐควรตราพระราชบัญญัติเพื่อกำหนดให้ความผิดที่ใช้ในการวินิจฉัยหรือพิจารณาพิพากษาในกลุ่มคดีข้างต้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป และกำหนดค่าเสียหายให้ผู้เสียหายกลุ่มนี้ เป็นค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี และค่าเสียหายที่เกิดจากการตอกเป็นผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากถูกดำเนินคดีตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยอำนาจของ คสช. และจากการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่สอดคล้องกับเจตนาของ

ข้อที่สาม สร้างความเข้าใจต่อสังคม เรื่องการประทับตราผู้เสียหายให้เป็นผู้กระทำความผิดทางอาญา รายแรงก่อนที่จะมีการพิสูจน์ความจริงในกระบวนการยุติธรรม เสนอให้รัฐามาตรการที่มีประสิทธิภาพอย่างเร่งด่วน เพื่อยืนยันและชดเชยให้บุคคลกลุ่มนี้กลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข คืนศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเสียง และสิทธิขั้นพื้นฐาน ผ่านกลไกการทำงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ อันถูกต้องต่อสังคมเกี่ยวกับเหตุและที่มาของการประทับตราบุคคลกลุ่มดังกล่าว เพื่อยืนยันถึงความชอบด้วยกฎหมายในการใช้สิทธิเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง

ข้อที่สี่ สร้างกลไกในการค้นหาความจริง โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบรูปแบบการใช้อำนาจและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายหลังการรัฐประหารปี ๒๕๕๗ กลไกในการค้นหาความจริงดังกล่าว ควรจัดตั้งในรูปแบบคณะกรรมการ (A Truth Commission) ที่มีหน้าที่ในการค้นหาความจริงตามหลักการ สิทธิที่จะทราบความจริง (Right to Truth) ของผู้เสียหาย ครอบครัว และสังคมโดยรวม นี้ ภารกิจหลักควรมุ่ง ค้นหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีอำนาจในการเก็บ รักษาพยานหลักฐาน นำมาสู่เปิดเผยข้อค้นพบหลังจากการค้นหาความจริงต่อสาธารณะ โดยทำให้ประชาชน สามารถเข้าถึงเอกสารหรือหลักฐานอันเป็นสาระสำคัญอย่างเป็นทางการ (Official Archives)

ทั้งนี้กระบวนการคัดเลือกที่รัฐต้องรับรองกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการแต่ละคนตามหลัก ความเป็นอิสระ ปราศจากอคติ และสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ และสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนและ องค์กรสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นความโปร่งใสในการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะกรรมการ โดยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือตัวแทนจากหลากหลายสาขา รวมถึงตัวแทนของผู้เสียหาย นักกฎหมาย นักจิตวิทยา ผู้นำทางศาสนา นักพัฒนาสังคม และผู้เชี่ยวชาญด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน ใน สัดส่วนผู้หญิง ผู้ชายและเพศสภาพอื่นให้สมดุล

ข้อที่ห้า นำบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหารเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เป็นการเสนอให้นำตัวคน ผู้ก่อการรัฐประหารคือ คสช. เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการรัฐประหารเมื่อปี ๒๕๕๗ และ การดำเนินการต่อเนื่องจากนั้นเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมซึ่งอาจเป็นการดำเนินคดีทางอาญา แพ่ง หรือ ปกครองเพื่อพิสูจน์และยุติการสร้างภาวะลอยนวลดพันผิดของการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐ และข้อมูลส่วน หนึ่งที่ได้จากการค้นหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการควรนำมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตาม กระบวนการยุติธรรมด้วย

ข้อที่หก ข้อเสนออื่นที่ควรได้รับการพิจารณา เช่น การขอโทษต่อสาธารณะโดยรัฐ เพื่อสร้างการรับรู้และ การยอมรับข้อเท็จจริงที่ได้ร่วมกันค้นหา และผลกระทบของการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ที่เกี่ยวข้อง การ รับรองว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์ซ้ำ (Guarantees of non-repetition) โดยรัฐบาลต้องพิจารณาถึงการเยียวยา ในระดับสังคม อาทิ ด้านการศึกษา , กลไกป้องกันและติดตามความขัดแย้งทางสังคมและการแก้ไขปัญหา อย่างเป็นระบบ เป็นต้น

ข้อเสนอประการที่ ๕ การจัดการกับบรรดาประกาศ คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เครื่องมือสำคัญที่ คสช.ได้ใช้ในการยึดอำนาจ ค้ายันอำนาจ ไปจนถึงการส่งต่ออำนาจมาถึงปัจจุบัน คือ การอาศัยประกาศ/คำสั่ง คสช.หรือหัวหน้า คสช. รวมทั้งกฎหมายที่ออกมาโดย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ที่เกิดขึ้นโดยการแต่งตั้งจากหัวหน้า คสช. จำนวนรวมทั้งหมด ๑,๐๐๘ ฉบับ ในการดัดแปลงเพิ่มเติม ทั้งอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

**จำนวนประกาศ คำสั่ง คสช. คำสั่งหัวหน้า คสช. และกฎหมายที่
ผ่าน สนช. แยกรายปี (ฉบับ)**

ประเภท กฎหมาย และประกาศ ฯ	2557	2558	2559	2560	2561	2562	รวม
คำสั่ง คสช.	176	17	7	7	5	-	214
ประกาศ คสช.	123	1	2	2	3	2	133
คำสั่ง หัวหน้า คสช.	-	49	81	56	22	9	217
กฎหมาย พื้นฐาน ไทย เดียว	25	108	66	72	52	121	444
รวม	326	175	156	137	82	132	1,008

หมายเหตุ ข้อมูลจากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานเลขานุการ
สถาบันนราธศร ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนมีความเห็นว่าควรจำแนกทำความเข้าใจและเสนอแนวทางแก้ไข การใช้ อำนาจเบ็ดเสร็จของคสช. ผ่านประกาศ/คำสั่ง และกฎหมาย เป็น ๒ กลุ่มด้วยกัน คือ ๑. ประกาศ/คำสั่ง คสช.และ หัวหน้าคสช. กับ ๒. พระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของ สนช.

กลุ่มที่ ๑ ประกาศหรือคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งสามารถแบ่งประกาศหรือคำสั่งเหล่านี้ ออกได้ เป็น ๒ รูปแบบด้วยกัน คือ

รูปแบบแรก ประกาศและคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งออกมายield ความมุ่งหมายเพื่อ จัดการเป้าหมายทางการเมืองและละเมิดสิทธิมนุษยชน ยกตัวอย่างเช่น

- (๑) คำสั่งเรื่องการเรียกบุคคลให้มารายงานตัว และกำหนดเงื่อนไขการปล่อยตัว อาที คำสั่ง คสช.ที่ ๑/๒๕๕๗ และประกาศ คสช.ที่ ๓๙/๒๕๕๗ เป็นต้น
- (๒) คำสั่งระงับบัญชีการเงินของบุคคล ตาม คำสั่ง คสช.ที่ ๒๖/๒๕๕๗
- (๓) การกำหนดให้การกระทำความผิดบางประการอยู่ในการพิจารณาของศาลทหารตาม ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๓๗/๒๕๕๗ ฉบับที่ ๓๙/๒๕๕๗ และฉบับที่ ๔๐/๒๕๕๗
- (๔) คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ และคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๑๓/๒๕๕๘ ที่ให้อำนาจแก่ เจ้าหน้าที่ทหารในการเรียกบุคคล ควบคุมตัว ตรวจค้นและจับกุมดำเนินคดี เป็นต้น

รูปแบบที่สอง ประกาศและคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งเป็นการบริหารราชการทั่วไป ทั้งในหน่วยงานรัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการ เพื่อการบริหารงาน ในประเด็นต่างๆ และ ประกาศหรือคำสั่ง คสช. อันเป็นแนวโน้มโดยใน การบริหารงานให้หน่วยงานราชการทำงาน สอดคล้องกับนโยบายของ คสช. เป็นต้น

ข้อเสนอของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน สำหรับการจัดการกับกลุ่มประกาศหรือคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้าคสช.ที่อยู่ในระบบกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

ข้อแรก ประกาศและคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งออกมายังมีความมุ่งหมายเพื่อจัดการ เป้าหมายทางการเมืองและละเมิดสิทธิมนุษยชน จะต้องถูกยกเลิกทันที

ข้อสอง ประกาศและคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งเป็นการบริหารราชการทั่วไป เสนอให้มี การศึกษาและบททวนอย่างรอบคอบโดยคณะกรรมการที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายซึ่งมีประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เข้ามามีส่วนร่วม และหากประกาศและคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับใดยังมีความจำเป็นในการบังคับใช้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐหรือสถาบันราชภัฏ ต้องดำเนินการแปลงเป็นคำสั่งทาง ปกครอง กฎหมายลำดับรอง หรือพระราชบัญญัติแล้วแต่กรณีต่อไป

กลุ่มที่ ๒ พระราชนักบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของ สนช. ควรจำแนกออกเป็น ๓ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบแรก พระราชนักบัญญัติที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง เป็นกลุ่ม กฎหมายที่มีบัญญัติต้องคำลุ่มเครื่องและให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการใช้ดุลพินิจตัดสินใจได้โดยเดียว จนกลายเป็น เงื่อนไขจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะในการแสดงความคิดเห็น การรณรงค์ การชุมนุมสาธารณะ ซึ่ง เป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน

ตัวอย่างเช่น พระราชนักบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชนักบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้น หากพระราชนักบัญญัติในหมวดหมู่นี้ยังคงมีผล บังคับใช้ต่อไป ย่อมไม่เกิดผลดีต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน

รูปแบบที่สอง พระราชนักบัญญัติที่สืบทอดอำนาจของ คสช. แม้จะมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นกลุ่มกฎหมายมีเนื้อหารับรองอำนาจ คสช. ให้ยังคงสามารถแทรกแซงกลไกของรัฐ เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไข โครงสร้างองค์กรของรัฐที่มีอยู่เดิม ซึ่งรวมทั้งการแต่งตั้งบุคคลจาก คสช. หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คสช. เข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญภายในหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐนั้นแทน กลุ่มบุคคลดังกล่าวจึงสามารถครอบ นโยบายหรือควบคุมแนวทางขององค์กรให้เป็นไปตามแนวโน้มโดยใน คสช. ต่อไปได้ ไม่เพียงเท่านั้นยังมี

พระราชบัญญัติที่ประกาศใช้และมีผลเป็นการนำองค์กรของรัฐเข้ามาอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีโดยตรง

ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติบางฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๔, พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๕, พระราชบัญญัติสถาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙, พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐, พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐, พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้น

รูปแบบที่สาม พระราชบัญญัติที่เป็นการบริหารราชการทั่วไป แม้กฎหมายในกลุ่มนี้ยังไม่มีความเร่งด่วนที่จะต้องطبทวนโดยเร็วดังเช่นในสองกลุ่มแรก แต่กฎหมายดังกล่าวสมควรได้รับการطبทวนใหม่อีกครั้ง เพราะกฎหมายที่ออกโดย สนช. ไม่ได้มีที่มาและการแต่งตั้งที่ยึดโยงกับประชาชน และไม่ใช่กลไกภายใต้ระบบประชาธิปไตยที่สามารถยอมรับได้ การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดำรงตำแหน่งเพื่อออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชนทุกด้าน โดยไม่คำนึงถึงเจตจำนงของประชาชน โดยไม่ผ่านกระบวนการรับฟัง แสดงความคิดเห็น การอภิปรายโดยตัวแทนที่ประชาชนเป็นผู้คัดเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่ง ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการออกกฎหมายเพื่อประชาชนและประโยชน์สูงสุดของสังคม จึงไม่อาจถูกยอมรับให้คงอยู่ต่อไปและสมควรที่จะได้รับการطبทวนอีกครั้งโดยรัฐสภาที่มาจากการบวนการในระบบประชาธิปไตย

ข้อเสนอของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน สำหรับการจัดการกลุ่มพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่อยู่ในระบบกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

ข้อแรก พระราชบัญญัติที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง ควรได้รับการยกเลิกอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น แสดงออก และเรียกร้องการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้ด้วยอิสระ ปราศจากความกลัวต่อการถูกดำเนินคดีด้วยกฎหมายที่คลุมเครือ

ข้อที่สอง พระราชบัญญัติที่สืบทอดอำนาจของ คสช. ควรได้รับการطبทวน ปรับปรุงแก้ไข และยกเลิกในลำดับถัดมา เพราะหากโครงสร้างที่ได้รับการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติตั้งกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก จะทำให้รัฐบาลในวาระต่อไปไม่อาจนำพาและบริหารประเทศออกจากผลการยึดอำนาจของ คสช. ได้ อาจเพียงเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการไปภายหลังจากการเลือกตั้ง แต่อำนาจการควบคุมและวางแผนรอบนโยบายของ คสช. จะยังคงดำรงอยู่ต่อไป

ข้อที่สาม กระบวนการطبทวนและยกเลิกกฎหมายควรเป็นการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการบริการวิสามัญของสภาพัฒนาราชภูมิ โดยให้ประชาชนและผู้ชี้ยวชัยเข้ามามีส่วนร่วมในการطبทวนกฎหมายกลุ่มต่างๆ และให้สภาพัฒนาราชภูมิหน้าที่ในการติดตามและطبทวนกฎหมายในขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ควรอกรับเบี้ยบ หรือกฎหมายมากำหนดกระบวนการและระยะเวลาเร่งรัดปฏิบัติการในการطبทวนกฎหมายดังกล่าว

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างกรณีปัญหาหลังการรัฐประหาร

ตัวอย่างกรณีปัญหาหลังการรัฐประหาร

ย้อนดูคดีและชีวิต “ศศิวิมล” หลังศาลทหารพิพากษาจำคุก ๒๘ ปี

โดย

TLHR

-
๑๐/๐๔/๒๐๑๕

วันศุกร์ที่ ๗ ส.ค. ที่ผ่านมา ถือเป็นวันสำคัญอีกครั้งหนึ่งสำหรับคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เมื่อ ศาลทหารได้ทำสถิติตัดสินคดีนี้ด้วยโทษจำคุกที่หนักที่สุดอย่างไม่เคยมีมาก่อนถึง ๒ คดีติดต่อกัน ได้แก่ ในช่วงเช้า ศาลทหารกรุงเทพได้ตัดสินในคดีพงษ์ศักดิ์ จำคุก ๖๐ ปี ให้การรับสารภาพ จึงลดเหลือจำคุก ๓๐ ปี (ดูรายงานคดี) และในช่วงบ่าย ศาลณฑลทหารภาคที่ ๓๓ เชียงใหม่ ได้ตัดสินในคดีศศิวิมล จำคุก ๕๖ ปี ให้การรับสารภาพ จึงลดเหลือจำคุก ๒๘ ปี (ดูรายงานคดี)

ทั้งสองกรณีจากการโพสต์ข้อความในเฟซบุ๊กจำนวนหลายข้อความเข่นเดียวกัน และจำเลยต่างให้การรับสารภาพ ไม่ต่อสู้คดีเช่นเดียวกัน แต่ในคดีศศิวิมล ซึ่งเกิดขึ้นในภูมิภาคและແບນไม่ปรากฏเป็นข่าวมากนัก คดีศศิวิมลนี้ที่มาที่ไปไม่ได้เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางการเมืองโดยตรงเหมือนในคดีพงษ์ศักดิ์ (ดูรายงานข่าวกรณีพงษ์ศักดิ์) แต่กลับมีเหตุมาจากความขัดแย้งส่วนตัว ทั้งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก็ยังไม่เป็นที่แน่ชัดนัก แม้ศาลมจะได้ตัดสินพิพากษาโทษอย่างรุนแรง ภายใต้ “คำรับสารภาพ” ของจำเลยไปแล้วก็ตาม

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนได้เข้าติดตามคดีศศิวิมลนี้ ในช่วงที่เริ่มมีการส่งฟ้องคดีต่อศาล และจำเลยได้มีการว่าจ้างทนายความเข้าช่วยเหลือคดีของแล้ว

ภายหลังศาลมีคำพิพากษา ศูนย์ทนายฯ จึงประมวลข้อมูลของคดีจากคำบอกเล่าของศศิวิมลและครอบครัว คำบอกเล่าของจำเลยว่าไม่ได้กระทำความผิด แต่กลับต้องจำยอมรับสารภาพในขั้นตอนต่างๆ รวมทั้งข้อมูลจากการสั่งเกตการณ์คดี manaseen ในรายงานชั้นนี้

หลูงสาวเมลูกสอง

ศศิวิมล หรือโ้อ ขณะเกิดเหตุในคดีนี้ อายุ ๒๙ ปี เป็นคนจังหวัดเชียงใหม่โดยกำเนิด ประกอบอาชีพเป็นพนักงานแผนกเครื่องดื่มในโรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำงานดูแลเคาน์เตอร์บาร์ ซึ่งขายกาแฟและเครื่องดื่มต่างๆ ให้กับลูกค้า เออเป็นลูกสาวเพียงคนเดียวของครอบครัว โดยมารดาเป็นคนจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อแต่งงานกับพ่อจึงได้ย้ายมาอยู่ที่เชียงใหม่ ก่อนที่จะจึงแยกทางกับสามีในเวลาต่อมา และเลี้ยงดูศศิวิมลมาเพียงลำพัง

ศศิวิมลจบการศึกษาในระดับชั้นม.๖ โดยสอบเทียบจากการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) เคยทำงานเป็นคนช่วยเบียร์ในร้านอาหาร ก่อนจะมาทำงานที่โรงแรมดังกล่าว เออสมรสกับสามีที่ทำงานด้านงานช่าง หั้งคู่มีบุตรสาวด้วยกัน ๒ คน ปัจจุบันอายุ ๑๐ ปี และ ๗ ปี ตามลำดับ กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ป.๔ และ ป.๒ ที่โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

ต่อมานางสามีของศศิวิมลได้ไปมีภาระใหม่ จึงได้มีการฟ้องหย่ากัน โดยลูกทั้งสองอยู่ในการดูแลของศศิวิมลจนถึงปัจจุบัน และไม่นานก่อนเกิดเหตุในคดีนี้ สามีคำสั่งให้สามีช่วยค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร เป็นเงินเดือนละ ๓ พันบาท จนกว่าบุตรสาวคนเล็กจะเรียนจบ แต่นอกจากค่าอุปการะดังกล่าว สามีเออก็ไม่ได้ช่วยเหลือในการดูแลลูกๆ อีก

ก่อนหน้าถูกดำเนินคดี เธออาศัยอยู่ที่บ้านเช่ากับลูกสาวสองคน และแม่ในวัย ๔๕ ปี ซึ่งทำงานเป็นพนักงานทำความสะอาดที่โรงแรมเดียวกันกับลูกสาว และได้เงินเดือนเดือนละ ๕,๐๐๐ บาทเท่ากับศศิวิมล แม่ของเธออย่างป่วยเป็นโรคประจำตัว ต้องกินยาอยู่เป็นประจำ ศศิวิมลจึงเป็นตัวหลักในการเลี้ยงดูครอบครัวทั้งสี่ชีวิต

เรอและครอบครัวยืนยันว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมือง ไม่เคยร่วมชุมนุมกับกลุ่มทางการเมืองใดๆ มา ก่อนถูกดำเนินคดีนี้

จากการกลั่นแกล้งส่วนตัว สุมาตรา ๑๑๒

การดำเนินคดีนี้ เริ่มต้นจากเมื่อวันที่ ๒๗ ก.ย.๕๗ มีกลุ่มที่ใช้ชื่อว่า “กลุ่มเฟชบุ๊กเชียงใหม่” ซึ่งนำโดยนายฤทธิ์เยี่ยมเมรากร พร้อมประชาชนอีก ๘ คน ได้เข้าแจ้งความกล่าวโทษผู้ใช้เฟชบุ๊กที่ชื่อ “รุ่งนา คำภิชัย” ว่าได้โพสต์ข้อความที่เข้าข่ายความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ที่สถานีตำรวจนครบาลเมืองเชียงใหม่ โดยในช่วงดังกล่าวได้มีการแชร์ข้อความและรูปของเฟชบุ๊กชื่อ “รุ่งนา คำภิชัย” เพื่อ “ล่ามีมด” ในเพจออนไลน์บางแห่งด้วย

ก่อนที่ในวันที่ ๒๙ ก.ย.๕๗ ทางกลุ่มผู้ใช้เฟชบุ๊กเชียงใหม่ได้เข้าให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวน และมีการชูป้ายให้เจ้าหน้าที่เร่งดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด มีรายงานข่าวระบุด้วยว่ารุ่งนา คำภิชัย ได้ติดต่อกับทางกลุ่มเฟชบุ๊กเชียงใหม่ โดยแก้ข่าวว่าตนไม่ใช้ผู้ที่โพสต์ข้อความดังกล่าวแต่อย่างใด แต่มีการกลั่นแกล้งและปลอมแปลงเฟชบุ๊ก ดังกล่าวโดยใช้ชื่อของตน ในเบื้องต้น ทราบว่ารุ่งนาได้เข้าแจ้งความกลับต่อผู้ที่ทำการปลอมแปลงเฟชบุ๊กดังกล่าว ขึ้นด้วย หลังจากนั้นก็มีปรากฏการณ์นี้อีก รวมทั้งข่าวการควบคุมตัวศศิวิมลในulatory เดือนกันยายน

จากปากคำของศศิวิมลเอง บุคคลที่ชื่อรุ่งนภาเป็นภารยาใหม่ของสามีของเธอ และมีปัญหาการทะเลาะเบาะแบ้งกับเธอมา ก่อนหน้านี้

ต่อมา เธอเล่าว่าเพื่อนสาวคนหนึ่งที่รู้จักกันตั้งแต่สมัยทำงานเขี้ยร์เบียร์ ได้แนะนำให้แลกข้อมูลของภารยาใหม่คนตั้งกล่าว โดยอาสาจะดำเนินการให้ เพื่อนคนดังกล่าวจึงได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของเธอเข้าสมัครอีเมลใหม่ และทราบต่อมาว่ามีการไปปลอมแปลงแอคเคิลเฟซบุ๊กในชื่อของรุ่งนภาขึ้น แต่เธอไม่ทราบมาก่อนว่าเพื่อนคนดังกล่าว จะนำไปโพสต์ข้อความที่อาจเข้าข่ายมาตรา ๑๖ จนนำไปสู่การดำเนินคดีนี้

เธออینยันว่าทราบเพียงว่ามีการสมัครแอคเคิลเฟซบุ๊กขึ้น แต่ไม่เคยเข้าโพสต์เฟซบุ๊กในชื่อตั้งกล่าวเอง ไม่รู้รหัสผ่านที่จะเข้าใช้เฟซบุ๊กนี้ด้วยซ้ำ โดยปัจจุบันเพื่อนคนดังกล่าวก็ไม่สามารถติดต่อได้แล้ว

การห่วงล้อมและแรงกดดันให้รับสารภาพ

ในช่วงระหว่างเดือนกันยายน ๕๗ เธอจวนที่ไม่ได้แน่ชัด ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจออกเครื่องแบบเดินทางไปที่บ้านเช่าของเธอตั้งแต่เวลา ๖ โมงเช้า เวลานั้นลูกๆ ยังไม่ตื่นนอน ส่วนแม่ของเธอเพิ่งออกไปทำงาน โดยเจ้าหน้าที่มีการนำหมายค้นมาขอตรวจค้นบ้าน และแจ้งว่าเป็นกรณีเกี่ยวกับการหมิ่นเบื้องสูง แต่เธอไม่ทราบว่าเป็นการดำเนินคดีกับตัวเธอเองหรือไม่ ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะขอเครื่องคอมพิวเตอร์ ๑ เครื่อง และมือถือ ๒ เครื่อง ไปตรวจสอบ

ศศิวิมลเล่าว่าหลังจากการตรวจค้นนั้น ได้มีการเชิญตัวเธอไปที่สถานีตำรวจนครบาลวิเศษน์ เนื่องจากไม่มีใครดูแลลูก วันนั้นเธอจึงได้พาลูกสาวคนเล็กไปที่สถานีตำรวจนายด้วย และได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจนายทำการสอบสวนเธอ โดยนำข้อความที่บันทึกจากหน้าจอคอมพิวเตอร์มาให้ดู ในตอนแรกเธอไม่ยอมรับว่าเป็นผู้โพสต์ข้อความตั้งกล่าว แต่เจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่าขอให้รับไปก่อน ไม่มีอะไรร้ายแรง แล้วจะปล่อยตัวไป ทั้งตำรวจสามารถจะเอาดำเนินการไปช่วยได้

เธอยอมรับไม่ทราบถึง “ความร้ายแรง” ของข้อหามาตรา ๑๖ นี้มาก่อน ทั้งไม่เคยต้องยุ่งเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือต้องมาที่โรงพักมาก่อน จึงไม่ทราบกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้น ประกอบกับอยู่ในภาวะกดดันและบีบคั้นหลายทาง โดยในวันนั้นลูกสาวคนเล็กที่เธอพามาด้วยไม่ค่อยสบาย และหัวหน้าที่ทำงานก็โทรศัพท์มาตามตัวไปทำงานอยู่เรื่อยๆ ในขณะที่ตำรวจสอบสวน เธอจึงร้อนรนอย่างให้เรื่องจบทาไป นึกแต่เพียงว่าพูดๆ ไปให้เรื่องมันจบ จะได้ไปทำการกิจของตัวเองต่อ แทนไม่คิดว่าจะต้องติดคุกติดตาราง

ในที่สุด เธอให้การรับสารภาพกับพนักงานสอบสวน โดยไม่มีหมายความอยู่ด้วยเวลาหนึ่ง เมื่อเสร็จจากการสอบสวนนั้น เจ้าหน้าที่ก็ส่งตัวเรอกลับบ้าน

ช่วงเดือนต.ค. ๕๗ เจ้าหน้าที่ตำรวจนายได้ติดต่อแจ้งศศิวิมล ว่าขอให้แม่ของเธอเข้าไปให้ปากคำที่สถานีตำรวจนาย แม่เล่าว่าตำรวจนายได้สอบถามเรื่องทั่วๆ ไป ว่าเห็นลูกสาวเล่นคอมพิวเตอร์บ้างไหม เล่นอะไร เล่นตอนไหนบ้าง หรือ

ถ้ามัวลูกสาวหลับดีกใหม่ ซึ่งแม่ก็ตอบว่าเห็นแต่ลูกใช้คอมพิวเตอร์ดูหนังกับylan ส่วนเรื่องอื่นๆ แม่ก็ไม่ค่อยรู้เรื่องราว

หลังจากนั้นก็ไม่มีความคืบหน้าในเรื่องนี้อีก และศศิวิมลเองก็ไม่คิดว่าจะถูกดำเนินคดีหรือต้องติดคุก จึงไม่คิดจะหลบหนีเด็ดขาด

จนในช่วงเดือนก.พ. ๕๘ ระหว่างที่เรอกับแม่ได้เดินทางไปงานศพของตาที่จังหวัดกำแพงเพชร เจ้าหน้าที่ตำรวจได้โทรศัพท์ติดต่อกันมาให้เรอไปเขียนเอกสารที่โรงพัก เรอจึงได้นัดหมายเข้าไปพบเจ้าหน้าที่เรอในวันที่ ๓ ก.พ.๕๘

วันนั้นเอง เมื่อไปถึง เรอกลับถูกแจ้งข้อกล่าวหาความผิดตามมาตรา ๑๑๒ จากการโพสต์เฟซบุ๊กในชื่อ “รุ่งภา คำภิชัย” จำนวน ๖ ข้อความ วันนั้นอีกเช่นกัน เรอดึงถูกนำตัวไปฝ่าขังที่ศาลทหาร โดยไม่ได้เตรียมตัวใดๆ มา ก่อนล่วงหน้า ก่อนที่แม่ของเรอจะได้เดินทางตามไปเช่าหลักทรัพย์จากนายประกัน เพื่อยืนขอประกันเป็นเงิน ๕ แสนบาท แต่ศาลทหารก็ไม่อนุญาตให้ประกันตัว โดยอ้างเหตุว่ากลัวจะหลบหนี เรอจึงถูกนำตัวไปควบคุมที่ทันฑสถานหญิงเชียงใหม่

แม่ของเรอยังได้พยายามยื่นขอปล่อยตัวชั่วคราวอีกสองครั้ง โดยเช่าหลักทรัพย์ยื่นประกันตัว เป็นเงิน ๕.๕ แสนบาท ทั้งสองครั้ง แต่ศาลมายังไม่อนุญาตเช่นเดิม

อีกทั้ง ภายหลังถูกควบคุมตัวประมาณ ๒ สัปดาห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจยังได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาในความผิดตาม มาตรา ๑๑๒ เพิ่มอีกหนึ่งข้อความ รวมแล้วเรอถูกกล่าวหาว่าได้โพสต์ข้อความเข้าข่ายความผิดนี้จำนวน ๗ ข้อความ โดยเป็นข้อความที่อยู่ในช่วงระหว่างเดือนกันยายน ๕๗

ศศิวิมลถูกฝ่าขังเรื่อยมาจนครบทั้ง ๗ ผลัด ก่อนที่อัยการทหารจะยื่นฟ้องคดีต่อศาลมนต์ลีหาราบที่ ๓๓ เมื่อ วันที่ ๗ พ.ค.๕๘ วันสุดท้ายของการครบกำหนดฝ่าขังผลัดสุดท้ายพอดี

“กระบวนการยุติธรรม” กับความจริงที่หายไป

ในระหว่างนั้น แม่ของศศิวิมลได้ร่วงพาหนะความมาช่วยเหลือ จนได้มีการว่าจ้างนายความจากสำนักงานแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่เข้าช่วยเหลือในคดี

ทนายความได้พูดคุยถึงแนวทางคดีกับศศิวิมล โดยเรอยืนยันกับทนายว่าไม่ใช้ผู้โพสต์ข้อความดังกล่าว จึงเห็น ร่วมกันว่าจะขอให้การปฏิเสธข้อกล่าวหา เพื่อขอนัดตรวจพยานหลักฐานไปก่อน และคิดถึงแนวทางการต่อสู้คดีอีก ที่ โดยเบื้องต้นมีการคิดถึงการต่อสู้เรื่องพยานฐานที่อยู่ต่างๆ ว่าในช่วงเวลาที่มีการโพสต์ข้อความตามฟ้อง จำเลย กำลังเข้าทำงานอยู่ และไม่สามารถเข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้ เพราะในที่ทำงานไม่มีอุปกรณ์ให้ใช้

ในวันสอบคำให้การเดือนมิ.ย.๔๘ เเรอจึงให้การปฏิเสธข้อกล่าวหา โดยวันนั้น ศาลทหารได้พิจารณาคดีเป็นการลับเนื่องจากเห็นว่าคดีนี้เป็นคดีความมั่นคง และกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยให้ญาติและผู้ไม่เกี่ยวข้องออกจากพิจารณา ก่อนที่ศาลจะอ่านคำฟ้องให้คุณภาพฟังและถามคำให้การ

ในเดือนถัดมา คุณความได้นัดตรวจพยาบาลักฐาน โดยมีการยื่นบัญชีพยาน และทนายความได้ตรวจพยาบเอกสารของฝ่ายโจทก์ จากนั้นศาลได้สอบถามแนวทางการนำสืบของคุณความ อัยการโจทก์แจ้งว่าจะนำพยาบเอกสาร เอกสาร และวัตถุตามบัญชีพยานมาสืบต่อศาล เพื่อชี้ให้เห็นว่าจำเลยกระทำการผิด ส่วนทนายจำเลยแจ้งว่าจะสืบเรื่องตัวผู้กระทำผิด โดยพยาบเอกสารของฝ่ายโจทก์ไม่เพียงพอจะพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำการผิดตามฟ้อง

ในนัดนี้ เจ้าหน้าที่ศาลยังอนุญาตให้ญาติและผู้สังเกตการณ์เข้าฟังการพิจารณาได้ โดยแจ้งว่าเป็นนัดตรวจพยาบเอกสารลักษณะเช่นๆ แต่ในการสืบพยานจะไม่อนุญาต เนื่องจากพิจารณาคดีลับ

แต่ก่อนหน้าการเริ่มสืบพยาน ทนายความได้เข้าเยี่ยมและพูดคุยกับกลุ่มความ พร้อมแนะนำให้กลับคำให้การเป็นรับสารภาพตามข้อกล่าวหา เนื่องจากภัยหลังได้ตรวจพยาบเอกสารแล้ว ซึ่งในการต่อสู้คดีเหลือค่อนข้างน้อย ทั้งยังเคยให้การรับสารภาพไว้ในชั้นสอบสวนและลงชื่อรับเอกสารประกอบสำนวนต่างๆ ไว้ ทำให้พยาบเอกสารต่างๆ ค่อนข้างมัดตัว ถ้าหากสู้คดีไม่หลุด ศาลน่าจะลงโทษหนัก โดยทนายแจ้งว่าจะทำคำให้การประกอบขอให้ศาลรองลงโทษหรือลงโทษสถานเบา และยังสามารถทำเรื่องขอพระราชทานอภัยโทษได้ต่อไป

แม่ของเรอเล่าว่าตอนแรก เเรอไม่แน่ใจว่าควรจะรับสารภาพดีหรือไม่ เนื่องจากลูกเรอบอกว่าไม่ได้กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา แต่ศศิวิมลก็บอกแม่ว่าโทษน่าจะไม่นักมาก และเรอยังสงสารแม่ที่ต้องวิงเต้นอยู่คนเดียว แม่เองก็ไม่คิดว่าโทษจะร้ายแรงถึงเพียงนั้น

ในที่สุด เเรอตัดสินใจกลับคำให้การเป็นรับสารภาพตามข้อกล่าวหา

ไม่รู้ว่าเรื่องราวที่ศศิวิมลเล่าจะเป็นจริงหรือไม่ โครงเป็นผู้โพสต์ข้อความตามที่ถูกกล่าวหา และความจริงในกรณีจะเป็นเช่นไร ภายใต้กระบวนการคดีมาตรา ๑๑๒ และการควบคุมตัวผู้ต้องหาโดยไม่ให้ประกันตัว สร้างแนวโน้มจะบีบให้ผู้ต้องหาจำยอมรับสารภาพตามข้อกล่าวหา โดยไม่ต่อสู้คดี จนทำให้การพิสูจน์พยาบเอกสารต่างๆ เพื่อนำไปสู่อุทธรรภ์ในศาล ถูกกลบฝังทิ้งหายไป...

โทษทัณฑ์จำคุก ๙๘ ปี ในวัย ๒๙ ปี

ไม่มีใครรู้ว่าหลังยื่นขอกลับคำให้การแล้ว ศาลทหารจะพิพากษาในทันที

วันนี้ (๗ ส.ค.๔๘) ทนายจำเลยไม่ได้เดินทางมาศาล แต่ให้ผู้ช่วยทนาย ซึ่งรับมอบอำนาจเข้ามายื่นคำร้องขอغلับคำให้การ และคำร้องประกอบคำรับสารภาพในช่วงเช้าก่อนนัดพิจารณาคดี โดยเดิม คาดว่าศาลจะนัดพิพากษาในเดือนถัดไป โดยใช้เวลาพิจารณาคำร้องต่างๆ และเขียนคำพิพากษาเสียก่อน แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น

วันนี้ เรื่องจำพาตัวศิวิลมาที่ศาลช้า ทำให้ญาติที่เดินทางมาให้กำลังใจต้องรอ กันตั้งแต่เช้า ส่วนพยานที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจยังเดินทางมาที่ศาลตามกำหนดนัดเบิกความ เจ้าหน้าที่ศาลเองก็เพิ่งทราบในเช้าวันนี้ ว่าจะมีการยื่นขอغلับคำให้การ

บ่ายวันนี้ หลังจากศาลได้อ่านกระบวนการพิจารณาในเรื่องการงดสืบพยานและขอغلับคำให้การของจำเลยเสร็จสิ้น ศาลก็อ่านคำพิพากษาต่อในทันที โดยศาลได้อ่านข้อความตามฟ้องของโจทก์ จำนวน ๗ ข้อความ โดยอ่านข้ามบางข้อความไป เนื่องจากศาลแจ้งว่าจะไม่อ่านข้อความไม่เหมาะสม ก่อนวินิจฉัยว่าเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพตามข้อกล่าวหาของโจทก์ จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตรา ๑๑๒

ศาลจึงให้ลงโทษจำคุกจำเลยความผิดกรรมลักษณ์ ๕ ปี รวมเป็นจำคุก ๕๖ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา จึงให้ลดโทษกึ่งหนึ่ง เหลือจำคุก ๒๙ ปี

ขณะเดียวกัน แม้ทนายจำเลยจะยื่นคำร้องประกอบคำรับสารภาพ ขอให้ศาลลงโทษสถานเบาและให้รอการลงโทษโดยระบุเหตุผลประกอบคำร้องว่าจำเลยมีภาระต้องดูแลบุตรในครอบครัว ทั้งแม่และลูกสาวทั้งสองคน โดยมีจำเลยเพียงผู้เดียวที่ช่วยเหลือครอบครัวเนื่องจากได้ห่วยร้างกับสามีแล้ว ทั้งจำเลยประกอบอาชีพสุจริต ไม่เคยกระทำการความผิดทางอาญามาก่อน และไม่ประภูมิว่าจำเลยเคยมีพฤติกรรมอันก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายกับผู้หนึ่งผู้ใดหรือสังคมส่วนรวมมาก่อน พร้อมแนบเอกสารรายละเอียดของครอบครัว และหลักฐานรับรองความประพฤติต่างๆ ของจำเลยประกอบ

แต่คำร้องดังกล่าว ก็ถูกศาลมิจฉัยในคำพิพากษาว่า “คำร้องที่จำเลยขอให้ศาลลงโทษสถานเบาหรือรอการลงโทษศาลเห็นว่าความผิดของจำเลยเป็นการล่วงละเมิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ประชาชนควรพิสักการะ การกระทำของจำเลยจึงกระทำต่อความรู้สึกของประชาชนอย่างร้ายแรง และศาลได้ลงโทษจำเลยในสถานเบาอยู่แล้ว จึงให้ยกคำร้องในส่วนนี้”

ในวัย ๒๙ ปี หญิงสาวคนหนึ่งถูกพิพากษาจำคุก ๒๙ ปี...เรอรองให้โขกกลางโถงของศาลทหาร

ชีวิตหลังคำพิพากษา

ระหว่างถูกดำเนินคดี แม่ของศิวิลเป็นผู้เดินเรื่องต่างๆ ให้ศิวิลอยู่ภายนอกเรือนจำ ทั้งการถูหนี้ยืมสินเพื่อนำมาเป็นค่าจ้างทนายความ ค่าเช่าหลักทรัพย์ในการขอประกันตัว รวมๆ แล้วแม่เล่าว่าใช้เงินไปเกือบ ๑ แสนบาท ทั้งจากการหยินยอมเงินจากญาติๆ การนำร้อยทองไปจำนำ และการนำรถจักรยานยนต์ไปเข้าไฟแนนซ์

ตั้งแต่ลูกติดคุก แม่ของเรอยังต้องรับภาระเลี้ยงดูylanสาวสองคน รวมๆ แล้วเงินเดือนแม่เพียงคนเดียว หักค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำค่าไฟ ค่าไฟແນนซ์ และค่าใช้จ่ายไปโรงเรียนของylanทั้งสองคน เดือนหนึ่งเหลือค่ากินค่าอยู่ต่างๆ ในครัวเรือนสำหรับสามชีวิตอย่างจำกัดจำเปย ยังไม่นับค่าเล่าเรียนของylan และค่าใช้จ่ายในเรื่องจำสำหรับลูกสาวของเธอ ทางญาติฯ ส่วนใหญ่ก็เป็นคนหาเข้ากินค่าเหมือนกัน ไม่ได้มีฐานะมากมาย ทำให้ส่วนใหญ่แม่ต้องดื่นرنด้วยตัวเอง แต่ดีที่เพื่อนที่ทำงานยังพอเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ้าง

ทุกวันนี้ แม่ต้องตื่นไปเข้างานตั้งแต่ ๖.๓๐ น. ของทุกวัน มีเพียงวันเสาร์ที่เป็นวันหยุด ทำให้ต้องใช้รถจักรยานยนต์ไปส่งylanทั้งสองคนที่โรงเรียนตั้งแต่เข้าตู้ ก่อนไปทำงาน เมื่อเลิกงาน ๑๕.๓๐ น. จึงค่อยมารับylanกลับ หน้าที่เหล่านี้เคยเป็นของศศิวิมลมาก่อน ส่วนในช่วงวันอาทิตย์ ที่แม่ยังต้องไปทำงาน ก็ต้องให้ylanทั้งสองคนอยู่ที่บ้านกันเอง โดยโทรศัพท์กลับมาพูดคุยเป็นพักๆ

ในช่วงก่อนเที่ยงวันธรรมชาติ แม่ยังต้องหลบจากงานออกไปเยี่ยมลูกสาวที่เรียนจำในบางวัน

แม่เล่าความรู้สึกในวันหลังทราบคำพิพากษาว่าไม่อยากจะเชื่อว่าเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นกับครอบครัวของเธอ เธอไม่เข้าใจว่าทำไม่ให้ในคดีนี้ถึงหนักขนาดนี้ หนักเสียยิ่งกว่าการฆ่าคน亲 กวางกับจะไม่ให้ได้ผุดได้เกิดอีกต่อไป “แม่ยังคิดเลยว่า แม่มีโรคประจำตัวอยู่แบบนี้ อยู่กอดตัวสิน ๒๘ ปี ถ้าได้ออกมาตอนนั้น อาจจะได้เจอกันแล้ว” แม่ของศศิวิมลกล่าวทั้งน้ำตา

เปิดปาก ประวิตร เต็มๆ: ชีวิตในค่าย

ประชาไท / ข่าว

ประวิตร โรจนพุกษ์ เล่าเหตุการณ์ถูกนำตัวเข้าค่าย "ปรับทัศนคติ" รอบที่สอง

ประวิตร โรจนพุกษ์ ผู้สื่อข่าวอาชญากรรมสือพิมพ์เดือนหนึ่งให้สัมภาษณ์ประชาไท กรณีถูกเรียกเข้าค่ายรอบสอง โดยถูกถามข้อความในโซเชียลมีเดีย ๒ ข้อความ หนึ่งคือ ข้อความในทวิตเตอร์ของตนเอง เรื่องความชอบธรรมของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา และข้อความจากไลน์yaw ๓ หน้า เกี่ยวกับการแต่งตั้งเลขา สมช. ซึ่งได้ปฏิเสธไปว่า ไม่ใช่ข้อความของตนเอง

หลังถูกสอบอยู่ร้าว ๑ ชั่วโมงที่กองทัพภาคที่ ๑ เข้าถูกนำตัวไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ความเกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมืองและองค์กรสิทธิมนุษยชนต่างๆ และสาเหตุที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๑๑๒ โดยเขาได้ปฏิเสธว่าเขาไม่ใช่คนเสื้อแดง หรือพวกของหักดิบ ขันวัตร เพียงแต่มีจุดยืนไม่เอารัฐประหารเท่านั้น ส่วนกับ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นไม่ได้โกรธหรือเกลียดเขาเป็นการส่วนตัว เพียงแต่แสดงความเห็นในหลักการเท่านั้น ทั้งยังเคยแสดงความไม่เห็นด้วยการล้อเลียนเข้าทางภาษาพื้วย

ประวิตรระบุว่า ระหว่างการพูดคุยพบว่า เจ้าหน้าที่ทหารกังวลกับโซเชียลมีเดีย

"เข้าพารานอยด์ทวีต ไม่ได้สนใจอะไรในเนื้อหา" ประวิตรกล่าวและว่า เขายอมเป็นผู้นำทางความคิดคนหนึ่ง เนื่องจากถูกเรียกเข้าค่าย

"คนที่เกลียดทำให้ฉันดูใหญ่เกินจริง" เขาย้ำแล้วมองว่า ทหารกำลังทำสิ่งที่เกินจำเป็น

หลังอยู่ที่นั่นและถูกสอบตั้งแต่ ๑๕.๓๐-๒๑.๐๐ น. ประวิตรถูกนำตัวขึ้นรถตู้ไปยังอีกสถานที่หนึ่งใช้เวลาชั่วโมงเศษ แต่เขาไม่รู้ว่าเป็นที่ไหน เพราะถูกปิดตาด้วยผ้า

ห้องขนาด ๔*๕ ตร.ม. ที่เขาอยู่มีเพียงแสงไฟนีออน ส่วนแสงธรรมชาติอื่นถูกปิดหมด ในห้องมีกล้องวงจรปิด มีที่วีหนึ่งเครื่องที่รับได้เพียงช่อง ๓ และไทยพีบีเอส เครื่องปรับอากาศตั้งพื้นที่มีป้าย "กาญจนบุรี" และน้ำดื่ม และเขากล็อคโดยในห้อง

ราว ๗-๘ มองเข้าวันจันทร์ มีคนนำอาหารเข้ามาให้ (ซึ่งเป็นเมนูที่ถูกถามไว้ตั้งแต่อยู่กรุงเทพฯ)

๒๐ ช่วงเมืองแรก เขายังไม่ได้พูดคุยกับใคร นอกจากเคาะประตูขออภัยไปสุดอา堪อกห้อง เพราะเขารู้สึกว่าในห้องไม่มีอากาศ เขายังได้รับอนุญาตให้ออกมานั่งนอกห้อง ๖ ครั้งโดยทุกครั้งต้องถูกปิดตา ก่อน ต่างจากการเข้าค่ายหนแรกที่สามารถเดินไปไหนมาไหนได้เอง และบางคนที่ถูกคุมตัวก็จะบลอกกัน

ค่าวันนั้น มีเจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงมาพูดคุยเรื่องการเมืองกับเขาและถามว่าต้องการอะไรหรือไม่ เขายังดูขอแสดงอาทิตย์ อากาศ และเชมพู

เข้าวันถัดมา เขายังได้ "อากาศ" โดยถูกให้นั่งหันหลังให้ประตู และเปิดประตูไว้ให้ราว ๓๐ นาที

ราวบ่ายสองของวันอังคาร มีการนำใบหยุดเคลื่อนไหวเหมือนราวก่อนมาให้เซ็น และถูกนำตัวกลับไปที่กองทัพภาค ๑ ตอนบ่ายสาม ในสภาพถูกปิดตาเหมือนกับขามา

เขาได้พบกับนายทหารชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งแจ้งเขาว่า มีการแจ้งความกับเขาแล้ว แต่ยังไม่ให้ดำเนินเรื่อง จะปล่อยค้างไว้ก่อน เพราะเป็นคนไทยด้วยกัน โดยย้ำว่า ถ้าผิดคำสั่ง คสช.จะดำเนินคดี ทั้งนี้ เขายังทราบว่าเป็นข้อหาอะไร รู้แค่เพียงว่าข้อหานี้มีอยู่ความ ๑๕ ปี

"แม้ไม่ได้ถูกทราบ แต่รู้สึกถูกความอย่างมาก" ประวิตรกล่าว

สุดท้ายก่อนที่จะปล่อยตัว เจ้าหน้าที่จะขอไปส่งที่บ้าน แต่เขาขอให้ส่งที่รถไฟฟ้า BTS

เบื้องหลัง 'สรรเสริญ ศรีอุ่นเรือน' ไม่รับสารภาพ คดีระเบิดหน้าศาลา
ประชาไท / ข่าว

รายงานพิเศษ คดีระเบิดหน้าศาลาฯ ที่ไม่รับสารภาพ

สรรเสริญ ศรีอุ่นเรือน มืออาชีพขับแท็กซี่และเคยเป็นแกนนำ นปก.รุ่น ๒ ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล เดินทางกลับบ้านย่านพุทธมณฑล ในช่วงกลางคืนวันที่ ๙ มี.ค.๕๘ เวลาประมาณ ๒๗.๐๐ น. เขากูกนำตัวไป กองบัญชาการตำรวจนครบาล

สรรเสริญเข้าใจเขาเองว่าถูกจับจากกฎหมายการศึกเนื่องจากบทบาททางการเมืองที่ผ่านมา เพราะเขาแสดงท่าทีทาง การเมืองที่ชัดเจนว่าคัดค้านการรัฐประหารตลอดมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔

เจ้าหน้าที่ตำรวจนำส่งมอบตัวเขาให้เจ้าหน้าที่ทหารซึ่งมารับตัวต่อไปยังกรมสารวัตรทหารเวลาประมาณ ๒๓.๐๐ น. ของวันที่ ๙ มี.ค.นั้นเอง เมื่อไปถึงกรมสารวัตรทหาร เขายังคงหักหลังกล่าวหาว่ามีส่วนพัวพันกับคดีขวางระเบิดที่ ศาลอาญา เขาโดนใส่กุญแจมือแพล์หลัง ใช้ผ้าดำเนิดตาพร้อมกับเอาถุงดำคลุมหัว และถูกบังคับให้สารภาพว่ามีส่วน กีழข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว

เขายื่นความควบคุมของทหาร ๗ วัน ก่อนเจ้าหน้าที่นำตัวไปฝากขังที่ศาลทหารและนำตัวเข้าเรือนจำพิเศษ กรุงเทพฯ ในวันที่ ๑๖ มี.ค.๕๘

ในเรื่องการซ้อมทราบนี้ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนได้ออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ ๑๗ มี.ค.ที่ผ่านมา ระบุว่า ได้รับการร้องเรียนจากผู้ต้องหาคดีระเบิดหน้าศาลาอาญา ๔ รายในจำนวน ๔ รายว่ามีการซ้อมผู้ต้องหาระหว่างการ ควบคุมด้วยความกฎหมายการศึก (อ่านรายละเอียดที่นี่)

ย้อนกลับไปในขณะถูกเจ้าหน้าที่จับกุม สารเสริญได้ยุติการดื่มน้ำและรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นมาตรการที่เข้าได้ เตรียมการไว้ล่วงหน้าหากมีการจับกุมเกิดขึ้น ทั้งยังได้ทำหนังสือไว้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเขารออบรมร่างกาย ให้กับคณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระบุว่าโครงการจะดูก็มอบให้คณะแพทย์ไว้ใช้สำหรับการศึกษา และหากมีเศษของร่างกายหลงเหลือจากการใช้เพื่อการศึกษา ให้นำไปฝังไว้ที่ดอยม่อนยะ อ.แม่วงศิริ เชียงใหม่ โดย เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการเก็บสำเนาหนังสือมอบอำนาจของเขาว่าไว้

เขาว่าเหตุที่ไปพัวพันกับเหตุการณ์ปะระเบิดศาลอาจำเนื่องมาจากเข้าได้รับการชวนจากชาญวิทย์ (ถูกจับกุม เช่นกัน) ให้ไปเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองให้กับกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองกลุ่มนี้ที่ จ. ขอนแก่น ประมาณสิบกว่าคน โดยที่เขามาได้เคยรู้จักกับกลุ่มดังกล่าวมาก่อนแต่อย่างใด งานดังกล่าวจัดขึ้นในวันที่ ๑๔-๑๕ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ในเขตอำเภอเมือง ชาญวิทย์เข้าอกกว่าชาญวิทย์พูดคนเดียวไม่ไหวจึงต้องการให้เข้าไปช่วยพูด ขณะที่ทหารรวมถึงตำรวจซึ่งมีการเคลลงข่าวต่อสื่อมวลชนได้สรุปรวมว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นการพบปะเพื่อวางแผนก่อเหตุ โดยมีสารเสริญและชาญวิทย์เป็นคนบรรยายแนวคิด

กระบวนการที่เจ้าหน้าที่พยายามทำให้สารภาพคือ การขู่ตะคอก ตอบหน้า ขอเข้าที่บริเวณลิ้นปีและชายโครง รวมถึงเหยียบบริเวณลำตัว รอยข้าส่วนใหญ่เริ่มจางลงไปเป็นหมดแล้ว เหลืออยู่เพียงบางส่วน อย่างไรก็ตาม เขายังรู้สึกเจ็บชายโครงที่ถูกชก

สารเสริญไม่ยอมรับสารภาพว่าเกี่ยวข้องกับเหตุดังกล่าว เจ้าหน้าที่จึงได้ใช้ไฟฟ้าช็อตที่บริเวณด้านขา เข้าประมาณ ว่าถูกช็อตรา ๓๐-๔๐ ครั้ง

สารเสริญนิยามตัวเองว่าเป็นโซเชียลลิสต์(นักสังคมนิยม) เป็นผู้นิยมในแนวทางของพรรคชิน芬 (Sinn Fein) ซึ่งชอบมาร์ติน ลู瑟อร์ คิงส์ ซึ่งมีความเด็ดเดี่ยวของโอลิมิโน่ และเช กา沃รา โดยเฉพาะเช เขาว่าหากเขอยู่คิวบาอย่างน้อยก็ต้องได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่เชกลับเลือกที่จะทำการปฏิวัติต่อจนตัวตาย

แนวทางสันติของเข้าชัดเจนมาตั้งแต่อดีต ต้นปี ๒๕๕๓ เขาก็อ่านในผู้ก่อตั้งพรรคร่วมสังคมประชาธิปไตย ซึ่งเน้นเรื่องความเท่าเทียมของโอกาสของผู้คนในสังคม แต่พรรครักษาที่เขานิยามว่าเป็น ‘พรรคระยะจาก’ นี้ก็ถูกยุบไปหลังจากนั้น เพราะหาสมาชิกไม่ทันตามกำหนด อย่างไรก็ตาม ในห้วงการก่อตั้งพรรคเขายุคให้สัมภาษณ์ถึงแนวคิดและแนวทางของเขาว่า

“เราพยายามรื้อฟื้นจิตวิญญาณที่ทำเพื่อก่อนอื่นขึ้นมา คนที่อยากรจะทำอะไรเพื่อสังคมยังคงมีอยู่เยอะในสถานการณ์ที่ทางโน้นคนก็ไม่ชอบ ทางนั้นก็ไม่ชอบ”

“การผลิตที่ทันสมัยเป็นของมนุษยชาติ มีแต่คนเรารี้ดียงสาเท่านั้นที่จะบอกว่านั้นเป็นของทุน คอนเซปต์เดิมของสังคมนิยมไม่ได้อธิบายเรื่องการผลิต พูดแต่เรื่องการแบ่งปัน อุดมการณ์เดิมนั้นดูกันที่การแบ่งปัน แต่สำคัญเรายังต้องทำการผลิตที่ก้าวหน้า แล้วกำหนดถึกการแบ่งปัน การบริหารจัดการที่ไม่ให้กลุ่มคนต่างๆ เอาเปรียบกัน ที่สำคัญต้องมีการกระจายอำนาจจากสู่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีทั้งอำนาจ มีเงิน และรับผิดชอบต่อประชาชนโดยตรง”

“พรรครักษาไทยรับภารกิจได้ระดับหนึ่ง เขายังไม่สะทวะจะทำบางอย่าง เช่น ภาษีก้าวหน้า คนที่จะทำเรื่องพวกนี้ คือพวกที่ไม่มีเงินจะเอ้อน”

สำหรับการควบคุมตัวในคดีประเบิดศาลอัญเชิงเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวคนอักหลายน แลบปัจจุบันถูกนำเข้าเรือนจำทั้งหญิงและชาย ตำรวจแจ้งข้อกล่าวหาเขาว่า “ร่วมกันพยายามช่วยโดยไตร่ตรองไว้ก่อน, กระทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ของผู้อื่น, มีแล็ปเชื่อเครื่องระบุสุนเปิบที่ใช้เฉพาะแต่การสังคมชั้นนายทະเบียนไม่สามารถถอดออกใบอนุญาตให้มีและใช้ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมาย, มีแล็ปเชื่ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต, พาอาวุธติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติกรรม, ยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมชน ชนและมีขุธรภัณฑ์ทางทหารไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต”

สรรเสริญยืนยันว่าเขามีใช้พวกก่อวินาศกรรม ไม่ใช่พวกวางแผนระเบิด

“ผมไม่ใช่คนแบบนั้น จะให้หมาย omnibus ได้อย่างไร ” เขากล่าวพร้อมน้ำตา

“ผมพูดได้เท่าที่ผมคิดและผมกระทำ(ต่อต้านการรัฐประหาร) ผมไม่สามารถยอมรับสิ่งที่ผมไม่ได้ทำได้ เขาซ้อมจนผมชนะเขา”

สุดท้ายเจ้าหน้าที่ได้ยุติมาตรการดังกล่าว กักตัวเขาไว้ในครบ ๗ วันก่อนนำตัวเขามาแคลงข่าวในเวลาต่อมา ระหว่างนั้นเจ้าหน้าที่พยายามเกลี้ยกล่อมให้เขาดื่มน้ำ รับประทานอาหาร ด้วยคำขอว่า ขอให้เห็นแก่miraphongของเรา

ภาคผนวก ค

สถิติการพิจารณาลงโทษสื่อมวลชนภายใต้กฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

**สถิติการพิจารณาลงโทษสื่อมวลชนภายใต้กฎหมายกสทช.
ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗**

จากรายงานการประชุมของ กสทช. เท่าที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ – ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พบว่า มีการออกมติให้ลงโทษสื่อมวลชนจากการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นทางการเมือง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามประกาศและคำสั่ง คสช. ที่เกี่ยวข้อง, บันทึกข้อตกลงระหว่างสื่อและกสทช. และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความฟ้อง อย่างน้อย ๕๙ ครั้ง สถานีที่ถูกสั่งลงโทษมากที่สุดคืออาชวิช ทีวี ๒๔ ครั้ง และรองลงมาคือ พีชทีวี ๑๔ ครั้ง ในจำนวนการปิดกั้นทั้งหมดมีเม้นอยกว่า ๓๘ ครั้งที่ กสทช. พิจารณาลงโทษสื่อ ตามเงื่อนไขของประกาศและคำสั่งของ คสช.

ตัวเดือน	๑๒
ปรับปรุงเนื้อหารายการ	๒
ระงับการออกอากาศรายการ ๗ วัน	๒
ระงับการดำเนินรายการของพิธีกร ๑๐ วัน	๑
ระงับการดำเนินรายการของพิธีกร ๗ วัน/ปรับ๕๐,๐๐๐บาท	๑
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	๑
ระงับการออกอากาศรายการ ๑๕ วัน	๒
ระงับการออกอากาศรายการ ๓ วัน	๒
ทำความเข้าใจ	๑

เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ	(๑)
ตักเตือน	(๓)
ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท	(๑)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๑๕ วัน	(๑)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน	(๒)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	(๒)
อุثارณ์เพิกถอนคำสั่งคุ้มครองของศาลปกครอง	(๓)
ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท	(๑)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน	(๑)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	(๑)
เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ	(๑)
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน	(๑)

ตักเตือน	(๑)
ระบบการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน	(๑)
ระบบการออกอากาศทั้งสถานี	(๑)
ระบบการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน	(๑)
ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท	(๑)
ระบบการออกอากาศรายการ ๓๐ วัน	(๑)
ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท	(๑)
ตักเตือน	(๑)
ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท	(๑)
ตักเตือน	(๑)

	
ตักเตือน	๑
	
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	๑
	
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	๑
	
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	๑
	
ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน	๑
	
ตักเตือน	๑
	

๑. ที่นิวส์ (ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาทและให้ข้ออภัยผู้ถูกพำนัช)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๙๕๕๗ และ ๑๐๓/๙๕๕๗, มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการเปิดประดิ่นร้อน ตอน “กระซาก หน้ากาก บรรเพต้มเจ้าและส้มพันธ์” บนสถานีที่นิวส์ มีมติเสียงข้างมากเห็นว่า รายการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่หมิ่นประมาทบุคคลอื่น และส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความชัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร อันเป็นการต้องห้ามมิให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่

๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ จึงมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งต้องห้าม มิให้ออกอากาศตามมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.การประกอบกิจการฯ กำหนดโทษปรับทางปกครองเป็นเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท และแก้ไขโดยให้ออกอากาศขอภัยในความผิดพลาดและการพาดพิงบุคคลอื่น

๒. พีช ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการมองไกด์ ของสถานี พีช ทีวี มีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า รายการดังกล่าวมีลักษณะส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นการละเมิดเงื่อนไขในบันทึกข้อตกลงที่ พีช ทีวี ทำไว้กับกสทช. ผิดเงื่อนไขในการประกอบกิจการโทรทัศน์ จึงให้มีคำสั่งทางปกครองตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรไม่ให้ พีช ทีวี อออกอากาศที่มีเนื้อหาในลักษณะดังกล่าว มิใช่นั้นจะใช้มาตรการพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการฯ

๓. ทีวี๒๔ (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และทีวี๒๔ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ Awakened และรายการ News Room และรายการ The Clear ของสถานีทีวี๒๔ เห็นว่า มีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้งหรือสร้างความแตกแยกในราชอาณาจักร อันเป็นการต้องห้ามมิให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และยังละเมิดบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และทีวี๒๔ จึงกำหนดโทษทางปกครองพักใช้ใบอนุญาตการออกอากาศเป็นเวลา ๗ วัน

ข้อสังเกต มติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การกำกับและกำหนดโทษทางปกครองของ กสท. ไม่มีความชัดเจนในแนวปฏิบัติ ทั้งที่เป็นการถูกกล่าวหาว่า กระทำการผิดครั้งแรกเช่นเดียวกับกรณีของสถานี พีช ทีวี แต่กลับกำหนดโทษทางปกครองแตกต่างกัน ซึ่งปรากฏในข้อสังเกต ของพันเอกนที ศุกลรัตน์ ประธานกสท. ที่ระบุว่า การกำหนดโทษทางปกครองของทีวี๒๔ ควรมีกระบวนการ ขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับกรณีการกำหนดโทษของสถานีพีช ทีวี กล่าวคือ มีการตักเตือนพร้อมแจ้งมาตรการทางปกครองก่อนจะดำเนินกระบวนการตามลำดับ

๔. พีช ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการมองไกด์ รายการคิดครอบด้าน รายการเดินหน้า ต่อไป และรายการเข้าใจตรงกันนะ เห็นว่า มีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้งหรือสร้างความแตกแยกในราชอาณาจักร อันเป็นการต้องห้ามมิให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ จึงเป็นการละเมิดมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงฯ จึงกำหนดโทษทางปกครองพักใช้ใบอนุญาตการออกอากาศเป็นเวลา ๗ วัน

๕. วอยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. รับทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหา เห็นควรมีหนังสือขอให้บริษัทใช้ความระมัดระวัง ความละเอียดรอบคอบ ในการตรวจสอบเนื้อหารายการ ก่อนที่จะนำออกอากาศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย รวมตลอดถึงการพิจารณาความเหมาะสมของผู้ดำเนินรายการที่ควรจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหารายการโดยมุ่งเน้นการรายงานข้อเท็จจริง และเว้นการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและการนำเสนอความคิดเห็นส่วนบุคคลต่อเหตุการณ์ที่นำมาออกอากาศ

๖. สถานีวิทยุชุมพรชิตี้ เรดิโอ (ระงับการออกอากาศ ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสท. และสถานีวิทยุชุมพรชิตี้ เรดิโอ

วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ กสท.มีมติเสียงข้างมากพักใช้ใบอนุญาตสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคง “ชุมพรชิตี้ เรดิโอ” โดยเห็นว่า เนื้อหารายการที่ถูกร้องเรียนเป็นการกล่าวอ้างอย่างเลือกลอยปราศจากข้อเท็จจริงและทำให้เกิดความสับสนและสร้างความแตกแยกให้กับประชาชนที่ได้รับ จึงเป็นเนื้อหาที่ต้องห้ามไม่ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงการออกอากาศที่สถานีทำไว้กับ กสท. ขณะที่พันเอกนที ศุภลรัตน์ ประธานกสท.ได้อlobalsunความเห็นต่อมติดังกล่าว โดยระบุว่า ที่ประชุมยังไม่ได้เสนอข้อเท็จจริงที่ชัดเจนว่า สถานีออกอากาศเนื้อหาส่วนใดที่เข้าข่ายการละเมิดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบันทึกข้อตกลงที่สถานีได้ทำไว้กับกสท. หรือตามประกาศคสช. และจากข้อเท็จจริงดังกล่าวปรากฏชัดเพียงว่า เป็นการวิพากษ์วิจารณ์โดยท้าไป เช่นเดียวกับสุกัญญา กลางยนวงศ์ กรรมการกสท.ที่มองว่า เนื้อหาดังกล่าวเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองที่สื่อสามารถกระทำได้ แม้จะมีลักษณะเลือกข้างทางการเมืองหรือวิจารณ์ด้านเดียว ใช้ภาษาเสียดสีหรือกระทบตัวบุคคล แต่ไม่ถึงขั้นที่สร้างความเกลียดชังหรือยั่วยุให้เกิดความรุนแรงหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น

๗. พีซ ทีวี (เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสท. กับพีซ ทีวี

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการมองไกล สถานี พีซ ทีวี เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘ เห็นว่า เนื้อหาที่ออกอากาศในรายการมองไกล มีลักษณะที่ส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุปลุกปั่น ให้เกิดความขัดแย้งและสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นการขัดต่อบันทึกข้อตกลงในการออกอากาศระหว่าง กสท. กับ พีซ ทีวี ทั้งก่อนหน้านี้ได้มีมาตรการตักเตือนเรื่องเนื้อหาของสถานี พีซ ทีวี ไปแล้วสองครั้ง โดยครั้งแรกมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรให้ปฏิบัติตามกฎหมายและเงื่อนไขที่กำหนดในบันทึกข้อตกลงการออกอากาศ และครั้งที่สองมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการเป็นเวลา ๗ วัน แต่ พีซ ทีวี ยังคงออกอากาศที่มีเนื้อหารายการในลักษณะเช่นเดิมอีก อันเป็นการกระทำความผิดซ้ำ จึงมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง

ข้อสังเกต หลังจากมีคำสั่งปิดสถานีครั้งนี้ พช. ที่วี นำกรณีไปฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนมติของ กสท. และต่อมาศาลปกครองมีคำสั่งให้คุ้มครองชั่วคราวระหว่างการพิจารณา ถือเป็นครั้งแรกๆ ที่สถานีโทรทัศน์คัดค้านอำนาจการลงโทษของ กสท. โดยนำเรื่องไปถึงศาลปกครอง และเป็นโอกาสที่ศาลปกครองใช้อำนาจตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจจากกลไกของ คสช. ครั้งแรกตั้งแต่ คสช. เข้ายึดอำนาจ

๔. ว้อยซ์ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. รับทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหา เห็นควรเมื่อนั้งสื้อขอให้บริษัทใช้ความระมัดระวัง ความละเอียดรอบคอบ ในการตรวจสอบเนื้อหารายการ ก่อนที่จะมีการนำเสนอออกอากาศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย รวมตลอดถึงการพิจารณาความเหมาะสมของผู้ดำเนินรายการที่ควรจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหารายการโดยมุ่งเน้นการรายงานข้อเท็จจริง และเน้นการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและการนำเสนอความคิดเห็นส่วนบุคคลต่อเหตุการณ์ที่นำมาออกอากาศ อันนี้ไม่รู้ว่า รายการอะไร เมื่อไรเลย ผู้ดำเนินรายการคือใคร?

๕. ว้อยซ์ ทีวี (ปรับปรุงเนื้อหารายการ)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ คณะอนุกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหารายการ กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up Thailand เรื่องต้องปรับปรุงรัฐธรรมนูญถ้าไม่อยากล้ม ออกอากาศวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ และเรื่องรำลึกถึงความสูญเสียของคนไทยในพฤษภาคมที่ติด ออกอากาศวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติ ๒ ข้อคือ ให้ว้อยซ์ ทีวีดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ความเห็น เพื่อไม่ให้ขัดต่อ มาตรา ๓๗ ของ พ.ร.บ. ประกอบกิจการฯ หรือขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และว้อยซ์ ทีวี และให้รับทราบถึงการดำเนินการของ ว้อยซ์ ทีวี ที่จะจดการออกอากาศรายการ Wake Up Thailand เป็นเวลา ๒ สัปดาห์ อย่างไรก็ได้ไม่ประยุกต์พิจารณาเนื้อหารายการดังกล่าวในชั้นที่ประชุม กสทช. มีเพียงการรับทราบเรื่องร้องเรียนและต่อมาในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ประธานอนุกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหารายการแจ้งต่อที่ประชุม กสทช.ว่า การปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหารายการนั้น ว้อยซ์ ทีวีได้เสนอขอปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหารายการดังกล่าวเอง

๑๐. นิวสวัน (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และนิวสวัน

วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการคุยมั่นส์ทันข่าว ออกรากาศทางสถานีนิวสวัน ออกรากาศเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙, ๒๖ มิถุนายน และ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยที่ประชุมมีมติเอกฉันท์เห็นว่า รายการมีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกรากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และนิวสวัน เน้นสมควรมีคำสั่งทางปกครองเดือนให้ลະเว้นการออกรากาศที่มีเนื้อหาลักษณะดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามจะมีมาตรการที่สูงขึ้นตามลำดับ

๑. พีช ทีวี (ยืนข้อเท็จจริงประกอบการอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครอง)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการเหลียวหลังแล้วข้างหน้าเพื่อประชาธิปไตย และรายการเข้าใจตรงกันของสถานี พีช ทีวี โดยที่ประชุมเสียงข้างมากเห็นว่า รายการมีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกรากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ พีช ทีวี อันเป็นภาระทำความผิดซ้ำซาก แม้ว่าศาลปกครองกลางจะได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่ง กสท. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ แต่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ทุเลาการบังคับของศาลปกครองกลางโดยศาลปกครองสูงสุด ที่ประชุมจึงมีมติให้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดประกอบการพิจารณา กรณี กสทช. อุทธรณ์ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทุเลาของศาลปกครองกลาง

๑๒. วันทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช.

และวันทีวี

วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการเส้นผมบังภูเขาและการแยกกระจายของ สถานี วันทีวี มีมติว่า รายการมีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกรากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และวันทีวี จึงเห็นสมควรมีคำสั่งทางปกครองเดือนให้ลະเว้นการออกรากาศที่มีเนื้อหาลักษณะดังกล่าว

๑๓. ว้อยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ ว้อยซ์ ทีวี

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติว่า รายการ Tonight Thailand ของสถานีว้อยซ์ ทีวี เทปที่ ออกรากาศวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีเนื้อหาขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗ /๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และเป็นการขัดต่อบันทึกข้อตกลงที่ว้อยซ์ ทีวีได้ทำไว้กับ กสทช. จึงส่งหนังสือตักเตือนไปยังว้อยซ์ ทีวี ให้ปรับปรุง เนื้อหาต้องห้ามดังกล่าว

๑๔. พีช ทีวี (ยื่นข้อเท็จจริงประกอบการอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครอง)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ กล้าประชาธิปไตย รายการคนกลางคลอง และรายการห้องข่าวเล่าเรื่องสุดสัปดาห์ รายการเข้าใจตรงกันนะ และรายการฟังความ รอบด้าน ตอน นักศึกษา ประชาธิปไตยของสถานีพีช ทีวี มีมิติว่า รายการมีเนื้อหาดังนี้ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี อันเป็นการกระทำความผิด ซ้ำซาก แม้ว่าศาลปกครองจะได้มีคำสั่งให้ห้ามการบังคับตามคำสั่ง กสท. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ แต่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ห้ามการบังคับตามคำสั่ง กสท. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณา เนื้อหารายการรายการถอนพิษ รายการข่าวฟ้ายามเย็นและ รายการ วิเคราะห์คอลัมนิสต์ โดยที่ประชุมมีมิติเอกฉันท์เห็นว่า รายการมีเนื้อหาดังนี้ให้ออกอากาศตาม ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีวันใหม่ เห็นสมควรมีคำสั่งทางปกครองเตือนให้ล่วงการออกอากาศที่มีเนื้อหาลักษณะดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามจะมี มาตรการที่สูงขึ้นตามลำดับ

๑๕. พีวันใหม่ (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีวันใหม่

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการรายการถอนพิษ รายการข่าวฟ้ายามเย็นและ รายการ วิเคราะห์คอลัมนิสต์ โดยที่ประชุมมีมิติเอกฉันท์เห็นว่า รายการมีเนื้อหาดังนี้ให้ออกอากาศตาม ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีวันใหม่ เห็นสมควรมีคำสั่งทางปกครองเตือนให้ล่วงการออกอากาศที่มีเนื้อหาลักษณะดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามจะมี มาตรการที่สูงขึ้นตามลำดับ

๑๖. พีช ทีวี (ยื่นข้อเท็จจริงประกอบการอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครอง)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการห้องข่าวเล่าเรื่องสุดสัปดาห์ รายการห้องข่าว เล่าเรื่องสุดสัปดาห์ รายการเหลียว หลังแลไปข้างหน้าเพื่อประชาธิปไตย รายการเข้าใจตรงกันนะ และรายการห้อง ข่าวเล่าเรื่องของสถานี พีช ทีวี มีมิติว่า รายการมีเนื้อหาดังนี้ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี อันเป็นการกระทำความผิด ซ้ำซาก แม้ว่าศาลปกครองจะได้มีคำสั่งให้ห้ามการบังคับตามคำสั่ง กสท. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ แต่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ห้ามการบังคับตามคำสั่ง กสท. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณา เนื้อหารายการรายการถอนพิษ รายการข่าวฟ้ายามเย็นและ รายการ วิเคราะห์คอลัมนิสต์ โดยที่ประชุมมีมิติเอกฉันท์เห็นว่า รายการมีเนื้อหา เห็นสมควรมีคำสั่งทางปกครองเตือนให้ล่วงการออกอากาศที่มีเนื้อหาลักษณะดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามจะมี มาตรการที่สูงขึ้นตามลำดับ

๑๗. พีช ทีวี (ยื่นข้อเท็จจริงประกอบการอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครอง)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการห้องข่าวเล่าเรื่องสุดสัปดาห์ รายการห้องข่าว เล่าเรื่องสุดสัปดาห์ รายการเราพี่น้องกัน รายการคิดรอบด้านและรายการเข้าใจตรงกันนั้นของสถานี พีช ทีวี มีมติ ว่า รายการมีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อ บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี อันเป็นการกระทำความผิดซ้ำซาก แม้ว่าศาลปกครองกลางจะได้มี คำสั่งให้ทุกมาตรการบังคับตามคำสั่ง กสทช. ที่เพิกถอนใบอนุญาตออกอากาศ แต่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งให้ทุกมาตรการบังคับของศาลปกครองโดยศาลปกครองสูงสุด ที่ประชุมจึงมีมติให้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครอง สูงสุดประกอบการพิจารณา กรณี กสทช. อุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทุกมาช่องศาล ปกครองกลาง

๑๘. ไทยพีบีเอส (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน คณะกรรมการติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กสท. พิจารณาเนื้อหาสกู๊ปข่าวเรื่อง นักศึกษากลุ่มดาวดิน ในรายการ ที่นี่ Thai PBS โดย เห็นพ้องว่า การนำเสนอเนื้อหามีขัดต่อมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ แต่มอบหมายให้คณะกรรมการติดตามผู้รายงานข่าวและนักวิชาการเชิญผู้แทนสถานีไทยพีบีเอสมาตักเตือนด้วยวาจา การพิจารณาเนื้อหาดังกล่าว สืบเนื่องจากคณะกรรมการติดตามสื่อฯ กองทัพบกได้ส่งหนังสือด่วนมากมายัง กสทช. รายงานความไม่เหมาะสม ของสกู๊ปข่าวดังกล่าวว่า มีเนื้อหาวิพากษ์ถึงการแสดงออกของกลุ่มนักศึกษาที่ส่อสารต่อสังคมว่า การควบคุมอำนาจโดย ทหารไม่ใช่แค่ปัญหาระดับข้าวอำนาจ แต่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาอื่นๆ อีกมาก many

โดยในการพิจารณาในขั้นคณะกรรมการติดตามผู้รายงานข่าวและนักวิชาการแสดงออกของกลุ่มนักศึกษาที่ส่อสารต่อสังคมว่า การควบคุมอำนาจโดย ทหารไม่ใช่แค่ปัญหาระดับข้าวอำนาจ แต่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาอื่นๆ อีกมาก many

โดยในการพิจารณาในขั้นคณะกรรมการติดตามผู้รายงานข่าวและนักวิชาการแสดงออกของกลุ่มนักศึกษาที่ส่อสารต่อสังคมว่า การควบคุมอำนาจโดย ทหารไม่ใช่แค่ปัญหาระดับข้าวอำนาจ แต่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาอื่นๆ อีกมาก many

๑๙. ว้อยซ์ ทีวี (ระบุรายการ ๓ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหา รายการ The Daily Dose เรื่อง ปัญหา: คนส่วน น้อยไม่ยอมรับมติจากเสียงส่วนใหญ่ออกอากาศเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติเห็นว่า มีเนื้อหาขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และเป็นการขัดต่อบันทึกข้อตกลงที่ ว้อยซ์ ทีวี ได้ทำไว้กับ กสทช. จึง มีคำสั่งระงับการออกอากาศรายการ The Daily Dose เป็นเวลา ๓ วัน

๒๐. ว้อยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหาเชิงผู้รับผิดชอบรายการ Voice News และ Voice Insight ที่ออกอากาศวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มาตักเตือนเกี่ยวกับการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม

๒๑. สถานีวิทยุกระจายเสียงรักເຊິ່ງໃໝ່ ៥ (พักໃຫ້ບອນຢູ່າຕ ๗ ວັນ)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติเห็นว่า การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงรักເຊິ່ງໃໝ່ ៥ ມีเนื้อหาเป็นการวิจารณ์การเมืองลักษณะไม่เป็นกลางและส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุปลูกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง สร้างความแตกแยกในราชอาณาจักร ขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ สั่งพักใช้บອນຢູ່າຕ เป็นเวลา ๗ ວັນ สำหรับสถานีวิทยุดังกล่าวเป็นของเพชรวรรต วัฒนพงศ์ศิริกุล แก่นนำกลุ่มเสื้อแดงรักເຊິ່ງໃໝ່ ៥ ในช่วงรัฐประหาร ๒๕๕๗ เคยมีเจ้าหน้าที่ทหารบุกเข้าตรวจสอบที่สถานีและถูกระจับการออกอากาศ

๒๒. ว้อยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

วันที่ ๓๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เรื่อง พลเมืองโต้กลับนัดชุมนุมใหญ่ ศุกร์นี้เจอกัน ออกอากาศเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติว่า เนื้อหาของรายการเกี่ยวกับกลุ่มพลเมืองโต้กลับ ประกาศจัดกิจกรรมอีกครั้ง เพื่อเรียกร้องปล่อยตัวนายวัฒนา เมืองสุข แบบไม่มีเงื่อนไข และเป็นการวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์การเมือง อย่างไรก็ได้ รายการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ. ประกอบกิจการฯ จึงได้มีมติให้ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ว้อยซ์ ทีวี ให้ใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบในการ ออกอากาศรายการในลักษณะที่ต้องห้ามตามกฎหมาย

๒๓. พีซ ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ ວັນ)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีซ ทีวี วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการเข้าใจตรงกันนะ รายการเข้มข่าวเด็ก รายการห้องข่าวเล่าเรื่องคำและรายการเข้มข่าวเด็กของสถานี พีซ ทีวี เห็นว่า เนื้อหารายการขัดต่อประกาศคสช.ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีซ ทีวี ซึ่งแม้ว่าศาลปกครองจะมีคำสั่งให้ nulla การบังคับตามคำสั่ง กสทช. ที่เพิกถอนใบอนຢູ່າຕออกอากาศ แต่การกระทำดังกล่าวถูกพิจารณาให้แยกออกจาก การกระทำและการเพิกถอนใบอนຢູ່າຕการออกอากาศที่มีไปแล้วก่อนหน้านี้ มีคำสั่งระงับการออกอากาศทั้งสถานีเป็น

เวลา ๓๐ วัน เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีคำสั่งแจ้งเตือน ให้แก้ไขการกระทำในลักษณะเช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง แต่ พีซ ทีวี ยังคงฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวเรื่อยมา

๒๔. วอยซ์ ทีวี (ปรับปรุงเนื้อหารายการ)

ผู้ร้องเรียน -

กฤษหมายที่เกี่ยวข้อง

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ไม่เปิดเผยแพร่เนื้อหา

๒๕. สปริงนิวส์ ทีวี (ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท)

ผู้ร้องเรียน -

กฤษหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีมติเห็นว่า การออกอากาศรายการเผชิญหน้า Face Time ของสปริงนิวส์ มีเนื้อหารายการขัดต่อประกาศคสช.ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ สั่งปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๖. วอยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฤษหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ วอยซ์ ทีวี

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหาของรายการ Tonight Thailand ออกอากาศวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีคำสั่งเตือนทางปากรองไปยัง วอยซ์ ทีวี ให้ระงับการออกอากาศเนื้อหาที่มีลักษณะต้องห้ามตามประกาศคสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อข้อกำหนดในบันทึกข้อตกลงที่ทำร่วมกับ กสทช. โดยก่อนหน้านี้วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. มีการประชุมเรื่องนี้แล้ว แต่ยังไม่มีข้อสรุป จึงมีมติให้ กสทช. เชิญผู้แทนฝ่ายความมั่นคงมาให้ความเห็นประกอบเพิ่มเติม ก่อนจะมีมติสรุปอุกรณามainวันนี้

๒๗. วอยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฤษหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เรื่องบีกตูร์อย่าดึงประเทศไทยกลับไปสมัยจอมพลสฤษดิ์ ออกอากาศวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติว่า เนื้อหาลักษณะเป็นการส่อเสียดโดยนำรัฐธรรมนูญฉบับเก่ามาเปรียบเทียบกับฉบับปัจจุบัน แต่โดยรวมยังไม่พบเนื้อหาที่มีลักษณะต้องห้ามตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ พ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ จึงให้ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยัง วอยซ์ ทีวี ให้ใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบในการออกอากาศรายการในลักษณะที่ต้องห้ามตามกฎหมาย

๒๔. วอยซ์ ทีวี (รับการดำเนินรายการของพิธีกร ๑๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เรื่อง ฉันทามติสังคม ไม่ให้คสช. ร่างรัฐธรรมนูญฉบับต่อไป ออกราชการวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘, เรื่อง ประยุทธ์ประกาศอยู่เย็น ไม่สนร่างรัฐธรรมนูญจะผ่านไม่ผ่าน ออกราชการวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘, เรื่อง ทางแดงเสียงแทรก ชวนอุ่มมาრ์ค เทือกส่วนใจแคบ ออกราชการวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และเรื่อง จับกระแสงหลังหลวงรับ อยากให้เลือกตั้งเร็วไม่รอ๑๖ เดือน ออกราชการวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติว่า เนื้อหาไมลักษณะดังห้ามตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ. ประกอบกิจการฯ รวมทั้งยังขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. กับวอยซ์ ทีวี มีคำสั่งให้พักการดำเนินรายการของ ม.ล. ณัฐธร์ เทวกุล ในรายการ Wake Up News และ Tonight Thailand เป็นเวลา ๑๐ วัน และของอีกกิต แสงสุข ในรายการ Wake Up News และ คอลัมน์ Overview ในรายการ Voice News เป็นเวลา ๑๐ วัน

มติ กสท. เรื่องการพักการดำเนินรายการไม่ได้มาจากข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ แต่เป็นข้อเสนอของ วอยซ์ ทีวี เสนอต่อ กสทช.เอง

๒๕. วอยซ์ ทีวี (รับการอภิการรายการ ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ วอยซ์ ทีวี

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เรื่อง วิเคราะห์เหตุระเบิด ๗ จังหวัดได้, ไฟ ดาวดิน อดอาหารวันที่ ๙ อาการทรุดหนัก และมีชัยชี้ ส.ว. เลือกนายกฯ ได้ ๕ ปี แต่เสนอได้ชื่อเดียว ออกราชการเมื่อวันที่ ๑๕ และ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติว่า เนื้อหาขัดต่อบรรยากาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดต่อกำหนดในบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และวอยซ์ ทีวี จึงมีมติสั่ง รับการอภิการรายการ Wake Up News เป็นเวลา ๗ วัน

๓๐. ทีวี๒๕ (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และทีวี๒๕ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ กสท. พิจารณาเนื้อหารายการคุณช่าว ทางสถานีทีวี๒๕ ที่ออกอากาศเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ว่า เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ส่อให้ประชาชนเกิดความสับสนเกี่ยวกับสภาพภาวะราคาข้าว ตกต่ำและการนำเสนอบรรยากาศที่ว่า การดำเนินการตามกฎหมายกับยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นไปโดยไม่เป็นธรรม และไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งขัดเนื้อหาขัดต่อบรรยากาศ คสช. ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดต่อกำหนดในบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และทีวี๒๕ จึงให้มีคำสั่งเตือนทาง

ปกครองเป็นหนังสือให้ที่วี๒๕ ลงทะเบียนการกระทำที่เป็นการขัดต่อประกาศ คสช. และบันทึกข้อตกลงตั้งกล่าว หากฝ่าฝืนอีกจะพักใช้ใบอนุญาต

๓๑. ดีเอ็มซี ทีวีรรมกาย (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. มีมติรับการออกอากาศสถานีโทรทัศน์ดีเอ็มซีเป็นเวลา ๓๐ วัน เนื่องจากพิจารณาแล้วว่า มีพฤติกรรมในลักษณะของการออกอากาศ เชิญชวนประชาชนให้มาร่วมตัวกันที่วัดพระธรรมกาย แม้จะอ้างว่าเป็นการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาถูกต้อง แต่ก็อาจเกิดการจุใจหรือซักจุ่งให้ปากป่อง หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย และอาจเกิดการใช้กำลังเข้าประทุษร้ายต่อร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนจากผู้ที่มุ่งประสงค์ให้เกิดความวุ่นวายได้ อันเป็นผลเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง ทั้งยังมีเนื้อหาที่ขัดต่อประกาศคสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

๓๒. สถานีวิทยุกระจายเสียงคนคลองสาม (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเห็นว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงคนคลองสามมีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับสถานีโทรทัศน์ดีเอ็มซี ดังนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำเนื้อหารายการที่ต้องห้ามออกอากาศไปออกอากาศยังสื่ออื่น จึงมีคำสั่งระงับการออกอากาศเป็นเวลา ๓๐ วัน

๓๓. สถานีวิทยุล้านนาตะวัน (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเห็นว่า สถานีวิทยุล้านนาตะวัน มีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับสถานีโทรทัศน์ดีเอ็มซี ดังนี้เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำเนื้อหารายการที่ต้องห้ามออกอากาศไปออกอากาศยังสื่ออื่น จึงมีคำสั่งระงับการออกอากาศเป็นเวลา ๓๐ วัน

๓๔. ดีเอ็มซี ทีวีรรมกาย (เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ดีเอ็มซี หรือทีวีรรมกาย โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า องอาจ โฆษณาตนศิษยานุศิษย์วัดพระธรรมกายได้แฉลงข่าวซักขวัญปลุกระดมอันเป็นพฤติกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันเป็นผลเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง ทั้งยังทำให้เกิดความสับสน ยุ่งปลกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร อันขัดต่อประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ มาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.

ประกอบกิจการฯ และคำสั่งหัวหน้าคสช.ที่ ๔๖/๒๕๕๙ และเมื่อสืบย้อนจะพบว่า องอาจ มีพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาตลอดในการใช้สถานีวิทยุโทรทัศน์ดีเอ็มซีเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของวัดพระธรรมกายไปสู่ศิษยานุศิษย์วัดพระธรรมกายและสาธารณชน ประกอบกับฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติได้มีหนังสือร้องเรียนถึง กสทช. เรื่อง การออกอากาศ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ดีเอ็มซีที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคง หรือก่อให้เกิดความสับสนได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า หากปล่อยให้มีการออกอากาศต่อไปจะส่งผลในการสร้างความสับสนให้กับประชาชนและมีผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน การกระทำดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือมีความจำเป็นที่ต้องปกป้องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตาม ข้อ ๑๘(๓) ของประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ยังผลให้ใบอนุญาตของสถานีวิทยุโทรทัศน์ดีเอ็มซีสิ้นสุดลง

๓๔. สถานีวิทยุกระจายเสียงคนคลองสาม (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. พิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงคนคลองสามมีการก่อสร้างเสาส่งสถานีวิทยุกระจายเสียงในบริเวณวัดธรรมกายได้ถูกร้องทุกข์ดำเนินคดีเกี่ยวกับใบอนุญาตปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร) และการดำเนินคดีความผิดดังกล่าวถึงที่สุด จึงเห็นควรพักใช้ใบอนุญาตตั้งสถานีวิทยุคุณภาพไปก่อนจนกว่าคดีจะสิ้นสุด หากผลของคดีปรากฏว่า เป็นการกระทำตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคารฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้ถือว่า ใบอนุญาตการออกอากาศทั้งสถานีเป็นที่สิ้นสุด

๓๖. สถานีวิทยุกระจายเสียงกล้าทะลัน (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง –

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม กสท. มีมติอนุญาตให้สถานีวิทยุกระจายเสียงกล้าทะลันกลับมาออกอากาศอีกครั้ง พร้อมทั้งสั่งให้สำนักการอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง (ปส.๑) มีหนังสือกำชับการออกอากาศของสถานีดังกล่าวมิให้ออกอากาศ ข้อบังมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ และข้อ ๒๑ ของประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๖

๓๗. วอยซ์ ทีวี (ทำความเข้าใจ)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง –

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหารายการ กสทช. เชิญผู้แทน วอยซ์ ทีวี มาทำความเข้าใจ

๓๔. วอยซ์ ทีวี (ระงับรายการ ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน คณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และบันทึกทดลอง ระหว่าง กสทช. กับวอยซ์ ทีวี วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการ The Daily Dose เรื่อง ขัดแย้งเพราະตุลาการ (ไม่) ภิวัฒน์ ออกอากาศเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐ มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์และแสดงความเห็นเพียงด้านเดียวและสรุปถึงสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งว่า เกิดจากการแทรกแซงของฝ่ายตุลาการ โดยเรียกว่า “ตุลาการ (ไม่) ภิวัฒน์” และการที่ฝ่ายทหารลำอึยงและเข้าข้างฝ่ายผู้ชุมนุมที่พยายามขัดขวางการเลือกตั้ง ซึ่งหากไม่ยอมรับข้อสรุปของสาเหตุตามนี้สังคมก็ไม่สามารถปrongดองได้ ฉะนั้นการนำเสนอดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความสับสน เช่นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องจริงอันนำไปสู่ความแตกแยก

จึงมีมติว่า มีเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์ที่ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม และนำข้อเท็จจริงมาเสนอไม่ครบถ้วนขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ และขัดต่อข้อกำหนดในบันทึกทดลอง ระหว่าง กสทช. กับ วอยซ์ ทีวี นิติ dังกล่าวสืบเนื่องจากการได้รับการร้องเรียนจากคณะทำงานติดตามสื่อฯ คสช. ระบุว่า เนื้อหาการออกอากาศเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นอีกมุมมองหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม และนำข้อเท็จจริงมานำเสนอไม่ครบถ้วน ให้ระงับการออกอากาศรายการ The Daily Dose เป็นระยะเวลา ๗ วัน

๓๕. พีซ ทีวี (ดักเตือน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗, บันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีซ ทีวี วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการหยิบข่าวมาคุยของสถานี พีซ ทีวี มีมติว่า รายการมีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ พีซ ทีวี ทั้งยังอาจขัดต่อมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ จึงมีคำสั่งเตือน พีซ ทีวี ให้ลําเว้นการกระทำในลักษณะดังกล่าว

๔๐. เนชั่น ทีวี (ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการข่าวขั้นคนเนชั่น ที่ออกอากาศเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่องการจับกุมผู้บริหารบริษัทที่เกี่ยวข้องกับขบวนการทัวร์ศูนย์เรียญ พบว่า มีลักษณะของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่อาจส่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในคดีว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรม ขัดต่อประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ รวมทั้งอาจเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๓๙ ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยในสังคม ดังนั้น เนื้อหาของรายการจึงเป็นการขัดมาตรา ๑๓๙ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ สั่งปรับเป็นเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๔๙. พีช ทีวี (ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. พิจารณาเนื้อหารายการเดินหน้าต่อไปของสถานี พีช ทีวี มีมติว่า รายการ มีเนื้อหาต้องห้ามไม่ให้ออกอากาศตามประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ ปรับเป็นเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๕๐. วอยซ์ ทีวี (ปรับ ๕๐,๐๐๐ บาทและระงับการดำเนินรายการของพิธีกร ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของ พ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๐ จากการณ์ที่อธิบายตัวตน แสวงสุข พิธีกรรายย์ ทีวี วิเคราะห์ข่าวเรื่อง อำนาจมาตรา ๔๔ ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ในรายการ Wake Up News ออกอากาศเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มี เนื้อหาดังประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ ปรับเป็น เงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวอีก จึงมีคำสั่งห้ามไม่ให้นำความ คิดเห็นจากเพชบุกมาออกอากาศในรายการ Wake Up News อีก นอกจากนี้ วอยซ์ ทีวี ยังได้เสนอให้อธิบายตัวตน และภัยทางด้านรายการเป็นเวลา ๗ วัน ที่ประชุม กสท. รับทราบข้อเสนอดังกล่าว

๕๑. วอยซ์ ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสท. มีคำสั่งระงับการออกอากาศรายย์ ทีวีเป็นเวลา ๗ วัน โดยก่อนหน้านี้ คณะกรรมการด้านเนื้อหาของคณะกรรมการกิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์และกิจกรรมโทรคมนาคม แห่งชาติ (กสทช.) แจ้งมาว่า วอยซ์ ทีวีมีรายการ ๔ รายการมีเนื้อหาที่เข้าข่ายละเมิดประกาศคสช. และพ.ร.บ. ประกอบกิจการฯ ดังนี้

๑. รายการ ใบตองแห้ง ออกอากาศวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง จากอัมมีสิงห์ทัคกี้ประเทศไทยนี้ยังคงคงได้อยู่หรือ ๒. รายการ In her View ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่องໄลเรย়েং হেতু গ্রন্থজং হৱেং হাঁও গিৎ গিবাৰু প্ৰক্ৰিয়া ফলগুণ ফলগুণ ফলগুণ

๓. รายการ Over View ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง กองทัพป้องทหารยันยิ่งทึ้งเด็กล่าญูกต้องทุกรณี

๔. รายการ Voice News ช่วง Voice News Report ออกอากาศวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง วีระ สมความคิด แสดงความคิดเห็นกรณี บ่อนดาพระยา

โดยคณะกรรมการฯ เห็นว่า เนื้อหารายการขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีคำสั่งระงับการออกอากาศรายย์ ทีวีเป็น เวลา ๗ วัน ต่อมาก็ประชุม กสท. จะพิจารณาเห็นพ้องว่า ขัดต่อประกาศคสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และ วอยซ์ ทีวี มีคำสั่งระงับการออกอากาศเป็นเวลา ๗ วัน ให้เหตุผล ประกอบว่า วอยซ์ ทีวี มีการกระทำความผิดซ้ำซาก โดยเคยถูกกำหนดโทษทางปกครองหลายครั้ง ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๑ ครั้ง และในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒ ครั้ง

๔๔. สถานีวิทยุสปอร์ตเดลี่โอ (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๗ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๐ กสทช. สั่งระงับการออกอากาศชั่วคราวสถานีวิทยุสปอร์ตเดลี่โอ ตั้งแต่เวลา ๐๐.๐๑ น. ของวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๐ จนถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๒๔.๐๐ น. เนื่องจากได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหารายการที่ออกอากาศไม่เหมาะสมซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย โดยในขณะที่มีการตรวจสอบความผิดจริงมีคำสั่งให้ระงับการออกอากาศชั่วคราวไปก่อน

๔๕. วอยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Wake Up News เมื่อวันพุธที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ ทางช่อง วอยซ์ ทีวี ไม่เป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง มีมิติให้มีหนังสือแจ้ง วอยซ์ ทีวี เพื่อขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามคำสั่ง กสท. โดยเคร่งครัด

๔๖. พีช ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการเข้าใจตรงกันนะเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และรายการห้องข่าวเล่าเรื่องสุดสัปดาห์ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ทางช่อง พีช ทีวี มีมิติเห็นว่า เนื้อหาของรายการอาจมีความไม่เหมาะสม สั่งระงับการออกอากาศทั้งสถานีเป็นเวลา ๓๐ วัน หากยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว จะใช้มาตรการทางปกครองที่สูงขึ้นต่อไป

๔๗. ไบรท์ ทีวี (ตักเตือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ T NEWS สด ลีก จริง และ รายการเจาะข่าวร้อน ล้วงข่าวลึก เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ทางช่องไบรท์ทีวี มีมิติให้มีหนังสือแจ้งไบรท์ ทีวี เพื่อขอให้ใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอรายการไม่ให้มีเนื้อหาขัดต่อประกาศ ศสช. ที่ ๘๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

๔๘. สปริงนิวส์ ทีวี (ระงับรายการ ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ กสทช.

วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการสนธิญาณ พันธุ์ ทรงประเด็น ตอนพระราชแห่งพระราชทั้งปวง เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ทางสปริงนิวส์ทีวี มีมิติว่า รายการดังกล่าวมีเนื้อหาซึ่ง

นำเสนองานเกี่ยวกับสถาบันพระมหาชัตติร์ย โดยใช้คำพูดในลักษณะที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพ และจริยธรรมของสื่อ ขัดต่อข้อ ๑๔(๑๐) ของประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ อนุญาตการให้บริการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๙ ของประกาศดังกล่าว ระงับการออกอากาศ รายการเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน และจัดส่งเรื่องร้องเรียนให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔๙. วอยซ์ ทีวี (ตักเตือน)

วอยซ์ ทีวี

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ In Her View เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ และรายการ Wake Up News เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ ทางสถานีวอยซ์ ทีวี มีมติให้มีหนังสือแจ้ง วอยซ์ ทีวี เพื่อขอให้ใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอรายการที่มีประเด็นสุ่มเสี่ยง ๓ ประเด็นคือ

๑. การเลือกเนื้อหาจากสื่อหรือแหล่งข่าวมานำเสนอออกอากาศในลักษณะลำเอียง ไม่สมดุล หรือไม่รอบด้าน

๒. การขึ้นข้อความหน้าจอ หรือ CG ส่อแวดล้อม อาจจะทำการปลูกปั่นให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

๓. การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กสทช. ซึ่งห้ามไม่ให้ วอยซ์ ทีวี นำความคิดเห็นจากเฟซบุ๊กมาออกอากาศ

๕๐. วัน

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

๗๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการคุณช่าและรายการไฟเขียวความคิด ระหว่างวันที่ ๔-๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ทางสถานีทีวี ๒๕ เห็นว่าการออกอากาศดังกล่าวมีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุปลูกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร ขัดต่อประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ ซึ่งตามคำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ ๔๑/๒๕๕๘ ได้กำหนดให้เป็นการกระทำตามมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ ให้ระงับการออกอากาศทั้งสถานีเป็นเวลา ๓๐ วัน และจัดส่งเรื่องร้องเรียนให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕๑. พีซ ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๑๕ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ ทิศทางประชาธิปไตยของสถานี พีซ ทีวี เห็นว่า มีเนื้อหาดังที่ห้ามไม่ให้ออกอากาศ สั่งระงับการออกอากาศเป็นเวลา ๓๐ วัน

๔๒. วอยซ์ ทีวี (ระงับรายการ ๑๕ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช.

และวอยซ์ ทีวี

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Tonight Thailand ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เห็นว่า การนำเสนอรายการดังกล่าวมีลักษณะส่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลูกปั่นให้เกิดความชัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร ขัดต่อประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และวอยซ์ ทีวี สั่งให้ระงับการออกอากาศรายการ Tonight Thailand เป็นเวลา ๑๕ วัน และห้ามนำรายการดังกล่าวไปออกอากาศในวันและเวลาอื่น รวมถึงนำเทปรายการเดิมมาออกอากาศซ้ำในช่วงวันและเวลาดังกล่าว

๔๓. พีซ ทีวี (ระงับการออกอากาศพั้งสถานี ๓๐ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

๔๔. วอยซ์ ทีวี (ระงับรายการ ๓ วัน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๙๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ กสทช. สั่งพักการออกอากาศรายการ The Daily Dose และ Wake Up News เป็นเวลา ๓ วัน โดยคำสั่งดังกล่าวระบุด้วยว่า คำสั่งระงับการออกอากาศดังกล่าวเพื่อให้บริษัทฯ ได้พิจารณาปรับปรุง แก้ไข บททวนแนวคิด รูปแบบและเอกสารลักษณ์ รวมถึงกระบวนการคัดเลือก กลั่นกรอง และตรวจสอบเนื้อหารายการให้เป็นไปตามกฎหมายและเงื่อนไขการอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ และหากยังฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามคำสั่งอาจเป็นเหตุให้ กสทช. มีความจำเป็นต้องมีคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตว้อยซ์ทีวีต่อไป

๔๕. วอยซ์ ทีวี (ดักเดือน)

ผู้ร้องเรียน -

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง -

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาข้อร้องเรียนให้ตรวจสอบรายการ Tonight Thailand ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ ๑๐, ๑๕ และ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองงานของ กสทช. ให้ทำหนังสือแจ้งว้อยซ์ ทีวี เพื่อขอความร่วมมือให้ใช้ความระมัดระวังในการออกอากาศ เนื้อหารายการให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔๖. พีช ทีวี (แจ้งคำสั่งเตือนทางปกครอง)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และพีช ทีวี

๔๗. วอยซ์ ทีวี (แจ้งคำสั่งเตือนทางปกครอง)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗

๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ The Daily Dose ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ เห็นว่า มีเนื้อหาขัดต่อประกาศคสช.ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และยังขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และวอยซ์ ทีวี จึงเห็นควรให้ส่งหนังสือแจ้งคำสั่งเตือนทางปกครอง หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กสทช. จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป

๔๘. วอยซ์ ทีวี (แจ้งคำสั่งเตือนทางปกครอง)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช.

และวอยซ์ ทีวี

๙ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ Tonight Thailand ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นว่า มีเนื้อหาขัดต่อประกาศคสช.ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และยังขัดต่อบันทึกข้อตกลงระหว่าง กสทช. และวอยซ์ ทีวี จึงเห็นควรให้ส่งหนังสือแจ้งคำสั่งเตือนทางปกครอง หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กสทช. จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป

๔๙. วอยซ์ ทีวี (ระงับการออกอากาศทั้งสถานี ๑๕ วัน)

ผู้ร้องเรียน –

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกาศ คสช. ที่ ๘๗/๒๕๕๗ และ ๑๐๓/๒๕๕๗ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุม กสทช. พิจารณาเนื้อหารายการ ๕ เทปคือ รายการ Tonight Thailand ๑ เทปคือเทปออกอากาศวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ และรายการ Wake up news ๕ เทปคือ เทปออกอากาศวันที่ ๒๑, ๒๔ และ ๒๘ มกราคม และ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นว่า เนื้อหาทำให้เกิดความสับสน และยั่วยุให้เกิดความแตกแยก สั่งระงับการออกอากาศทั้งสถานีเป็นเวลา ๑๕ วัน

ภาคผนวก ง

ตารางผู้ถูกตั้งข้อหาชุมนุมทางการเมือง
ฝ่าฝืนประกาศ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗
หรือฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๙

ตารางผู้ถูกตั้งข้อหา ชุมนุมทางการเมือง ฝ่าย亲ประทักษิณ คสช. ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ หรือ
ฝ่าย亲คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๙

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาลงาน	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๑	<u>อภิชาติ*</u>	ทำกิจกรรมต้านรัฐประหารหน้าหอศิลป์	ศาลแขวงปทุมธานี	๒๓ พ.ค. ๕๗	ศาลฎีกาพิพากษาปรับ ๖,๐๐๐ บาท
๒	<u>วีระยุทธ</u>	ทำกิจกรรมต้านรัฐประหารหน้าหอศิลป์	ศาลแขวงปทุมธานี	๒๓ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษา จำคุก ๑ เดือน ปรับ ๓,๐๐๐ รولัง อาญา
๓-๒๖.	<u>ขอนแก่นโมเดล (๒๔ คน)*</u>	อยู่ร่วมกันที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ขอนแก่น	ศาลมนต์ kol Tharabok ที่ ๒๓ (ขอนแก่น)	๒๓ พ.ค. ๕๗	บางคนไม่ได้ประกันตัว คดีโอนกลับไปพิจารณาที่ศาลปกครอง
๒๗	<u>มิเนลูฟาร์</u>	ชุมนุมต้านรัฐประหาร ที่หน้า McDonald's ราชประสงค์	ศาลทหาร กรุงเทพฯ	๒๕ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษา จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รอลัง อาญา
๒๘-๓๑.	<u>ชาวเชียงราย (๔ คน)</u>	ร่วมกิจกรรม กิน McDonald's ที่เชียงใหม่ เชียงราย	ศาลจังหวัดทหารบก เชียงราย	๒๕ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษา จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รอลัง อาญา
๓๒-๓๔.	<u>ชาวเชียงราย (๓ คน)</u>	ร่วมกิจกรรม กิน McDonald's ที่เชียงใหม่ เชียงราย	ศาลจังหวัดทหารบก เชียงราย	๒๕ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษา จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รอลัง อาญา

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๓๕-๓๖.	ชาวบ้านทบูรี (๔ คน)	ทำกิจกรรมต่อต้านรัฐประหาร บริเวณท่าน้ำนนทบูรี	-	๒๖ พ.ค. ๕๗	ได้ประกันตัวในข้อสอบสวน คดีอยู่ระหว่างการสอบสวน
๓๗	สรวุฒิ	ชูป้ายตามสถานที่สำคัญ ในเชียงราย เรียกร้องให้ปล่อยคนที่ถูกจับก่อนหน้านี้	ศาลจังหวัดทหารbek เชียงราย	๑ มิ.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก๓เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๐-๔๑.	บรรณมณี, สมบัติ*	ฉิดสเปรย์, ปล่อยลมยาง รถทหาร ระหว่างการซุ่มนุมที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ	ศาลทหาร กรุงเทพ	๓๐ พ.ค. ๕๗ (คนแรก)	คดีโอนกลับไปพิจารณาที่ศาลปกติ
๔๒	อรุณ	ชุมนุมต้านรัฐประหาร ที่หน้า McDonald's ราชประสงค์	ศาลทหาร กรุงเทพ	๓๑ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก๓เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๓	ณัฐพูนิ	ชุมนุมต้านรัฐประหาร ที่หน้า McDonald's ราชประสงค์	ศาลทหาร กรุงเทพ	๓๑ พ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก๓เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๔๔	<u>สุเมธิ</u>	โพสต์เฟซบุ๊กชวนคนไปทำกิจกรรมชุมนุมนิว ที่ฟอร์จูน ทาวเวอร์	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๕	<u>ชัยนรินทร์*</u>	เรียงกระดาย A4 และอ่านบทกวี ต้านรัฐประหารที่ลานหน้าห้างสยามพารากอน	ศาลทหาร กรุงเทพ	๓ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๖	<u>สุรศิริ</u>	ร่วมชุมนุมต้านรัฐประหารที่อนุสาวรีย์ฯ และสยามพารากอน	ศาลทหาร กรุงเทพ	๘ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๗	<u>อนุรักษ์</u>	โพสต์เฟซบุ๊กชวนคนไปชุมนุมต้านรัฐประหารและโพสต์รูปชุมนุมนิว	ศาลทหาร กรุงเทพ	๙ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา
๔๘	<u>หนึ่ง</u>	มีรูปคล้ายกำลังฉีดสเปรย์ใส่รถทหาร	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๙ ต.ค. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ รือลงอาญา

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	สาค	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๔๙- ๕๒.	กลุ่มพลเมืองโต้ กลับ	จัดกิจกรรม เลือกตั้งที่ (รัก)ลัก	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๔ พ.ค. ๕๘	ได้ประกันตัว คดีโอนกลับไป พิจารณาที่ศาลปกครอง
๕๓	พันธุ์สักดิ์	ทำกิจกรรม “พลเมือง รุกเดิน” เรียกร้องความเป็นธรรม	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๖ มี.ค. ๕๘	ได้ประกันตัว หลักทรัพย์ ๗๐,๐๐๐ คดีโอนกลับไป พิจารณาที่ศาลปกครอง
๕๓- ๕๔.	นักศึกษากลุ่มดาว ดีบุ๊บ	ชูป้ายด้านรัฐประหาร ท่อนุสาวรีย์ ประชาชนปีติฯ ขอนแก่น	ศาลทหาร ขอนแก่น	๒๒ พ.ค. ๕๘	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก [*] ยกเลิก คดียุติ
๖๐- ๖๖.	นักศึกษาหน้าหอ ศิลป์	ทำกิจกรรมแสดงออก เชิงสัญลักษณ์ เนื่องในวันครอบครอง ๑ ปี รัฐประหาร	-	๒๒ พ.ค. ๕๘	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก [*] ยกเลิก คดียุติ
๖๗- ๖๘.	รัชพงษ์ ณัชชา	ทำกิจกรรมแสดงออก เชิงสัญลักษณ์ เนื่องในวันครอบครอง ๑ ปี รัฐประหาร	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๒ พ.ค. ๕๘	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก [*] ยกเลิก คดียุติ
๗๔	กลุ่มประชาธิปไตย ใหญ่! (๑๔ คน)	ชุมนุมต่อต้าน รัฐประหาร ท่อนุสาวรีย์ ประชาชนปีติฯ	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๖ มิ.ย. ๕๘	ปล่อยตัว ศาลมีกำหนด ร้อง ผากชั่งผัด ๒ คดีอยู่ระหว่างการ สอบสวน

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูก จับกุม	สถานะปัจจุบัน
๖๙	บารมี*	ให้ที่พักกลุ่ม ประชาชนอิปไตยใหม่	-	๕ ส.ค. ๕๘	ไม่ถูกควบคุมตัว คดีอยู่ระหว่างการ สอบสวน
๗๐	ปริญ*	มอบดอกไม้ให้พันธ์ศักดิ์ ผู้กำกิจกรรม "พลเมือง รุกเดิน"	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๕ ต.ค. ๕๘	ศาลพิพากษาจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท รอ ลงอาญา
๗๑- ๗๔	อาจารย์ มหาวิทยาลัย (๔ คน)	ร่วมกันอ่านแถลงการณ์ "มหาวิทยาลัยไม่ใช่ค่าย ทหาร"	ศาลทหาร เชียงใหม่	๑๑ พ.ย. ๕๘	อัยการทหารสั่งไม่ฟ้อง
๗๕- ๘๕	กลุ่มนั่งรัฐไฟ โบราณภักดี	ทำกิจกรรม "นั่งรัฐไฟ ไปอุทัยาน ราชภักดี ส่องแสงแหก โง"	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๔ ธ.ค. ๕๘	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียุติ
๘๖- ๑๐๘	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด อุตรธานี (๒๓ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.อุตรธานี	ศาลทหาร อุตรธานี	๑๙ มิ.ย. ๕๙	ได้ประกันตัว หลักทรัพย์ คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียุติ
๑๐๙ - ๑๒๕	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด สุรินทร์ (๑๗ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.สุรินทร์	-	๑๙ มิ.ย. ๕๙	-

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๑๒๖ - ๑๔๐	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด หนอนบัวลามภู (๑๕ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.หนอนบัวลามภู	ศาลทหาร อุดรธานี	๒๐ มิ.ย. ๔๙	ได้ประกันตัว หลักทรัพย์ ค่านละ ๑๐,๐๐๐ บาท คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียังติด
๑๔๗ - ๑๖๓	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด แพร่ (๒๓ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.แพร่	-	๒๐ มิ.ย. ๔๙	-
๑๖๔ - ๑๘๖	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด ราชบุรี (๒๓ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.ราชบุรี	-	๒๐ มิ.ย. ๔๙	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียังติด
๑๘๗ - ๒๐๘	ศูนย์ปราบโกง ประชาชนติด สกลนคร (๒๒ คน)	ทำกิจกรรมเปิดศูนย์ ปราบโกงประชาชนติด ที่จ.สกลนคร	-	๒๑ มิ.ย. ๔๙	ผู้ต้องหา ๒ คน เข้า อบรมเพื่อจบคดี ๒๐ คน พิพากษา จำคุก ๑ เดือน ๑๕ วัน ปรับ ๒,๕๐๐ บาท รอ ลงอาญา ๑ ปี
๒๐๙ - ๒๑๙ (๊๊ ๒)	กลุ่มประชาริปป์ไทย ใหญ่ แจกแผ่นพับ รัฐธรรมนูญ ๑๗๑ ๑๗๒	ทำกิจกรรมแจกแผ่นพับ และเอกสาร ให้ความรู้เกี่ยวกับร่าง รัฐธรรมนูญ ที่ชุมชนตลาดเชียงบาง พลี	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๓ มิ.ย. ๔๙	๖ คน ได้ประกันตัว ๗ คนไม่ประกันตัว ศาลสั่งปล่อย ยกคำ ร้องฝากชั่ง คดีโอนกลับไป พิจารณาที่ศาลปกครอง

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๒๒๐ - ๒๒๕ . (๗ ๑)	<u>กิจกรรม ๒๔</u> <u>มิถุนายน</u> <u>ปีดัน</u> <u>ประชาธิปไตย (๗ คน)</u>	ทำกิจกรรมรำลึกการ ปฏิบัติ ท่อนสารีริกพิทักษ์ รัฐธรรมนูญ หลักสี่	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๔ ม.ย. ๕๙	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียุติ
๒๒๖ - ๒๔๔ .	<u>ศูนย์ปราบโกง</u> <u>ประชาแมตติ</u> <u>อิมพีเรียล</u> <u>ลาดพร้าว</u> (๗๘ คน)	แกนนำ นปช. จัดงาน แฉลงข่าว เปิดตัวศูนย์ปราบโกง ประชาแมตติ ที่ห้างอิมพีเรียล ลาดพร้าว	ศาลทหาร กรุงเทพ	๔ ส.ค.๕๙	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียุติ
๒๔๕ - ๒๕๙ .	ก่อตั้งพรรคแนว ร่วมปฏิวัติ เพื่อประชาธิปไตย (๑๕ คน)	ประชุมแบบปิดลับเพื่อ จัดตั้งพรรคร แนวร่วมปฏิวัติเพื่อ ^ร ประชาธิปไตย มีแนวคิดเปลี่ยนแปลง การปกครอง	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๓ ส.ค. ๕๙ (คนแรก)	อัยการทหารสั่งไม่ฟ้อง คดี
๒๖๐ - ๒๖๔ . (๗ ๒)	<u>กิจกรรม "พูดเพื่อ</u> <u>เสรีภาพ ร่างรัฐธรรมนูญ</u> <u>กับคนอีสาน"</u> ที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	จัดงาน "พูดเพื่อ เสรีภาพ ร่างรัฐธรรมนูญ กับคนอีสาน" ที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	๓๑ ส.ค.๕๙	คำสั่งห้ามชุมนุมถูก ยกเลิก คดียุติ

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาลง	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๒๖๙ - ๒๗๐ .	ศิริกาญจน์ (นาย ภูน) และ ส.ศิวรักษ์*	ร่วมกับกลุ่ม ประชาธิปไตยใหม่ชุมชน ต่อต้านรัฐประหาร	-	๒๒ ต.ค. ๕๙ (คนแรก)	ปล่อยตัวโดยไม่ต้องมี หลักประกัน
๒๗๑ - ๒๗๕ .	เวทีวิชาการไม่ใช่ ค่ายทหาร	ชูป้ายข้อความว่า “เวที วิชาการ ไม่ใช่ค่าย ทหาร” ในงานประชุมวิชาการ นานาชาติไทยศึกษา	ศาลแขวง เชียงใหม่	๒๑ ส.ค. ๖๐	คำสั่งห้ามชุมชนถูก ^{ยกเลิก คดียุติ}
๒๗๖ - ๒๘๓ .	We Walk เดิน ปฏิรูปภาพ	จัดกิจกรรมเดินเท้าจาก มร.รังสิต ไปยังขอนแก่น ระหว่างถูกบิดกันไม่ให้ เดิน ปราศรัยโจนตี ศสช.	-	๓๑ ม.ค. ๖๑	อัยการสั่งไม่ฟ้อง
๒๘๔ - ๒๙๗ .	We Walk ดอย เหวต่า	เดินชูป้ายให้กำลังใจ กิจกรรม We Walk ในหมู่บ้านดอยเหวต่า อ. ภูซาง จ.พะเยา	ศาลแขวง เชียงคำ	๖ ก.พ. ๖๑	อัยการสั่งไม่ฟ้อง
๒๙๘ - ๓๐๓ .	ชุมชนเรียกร้อง เลือกตั้ง ^{ที่หน้ามาบุญครอง} #MBK ^{แล้ว} (๙ คน ชี้๓)	ชุมชนบริเวณ สภากาออลค หน้ามาบุญ ครอง คัดค้านการเลื่อนໂຮດ แมปสู่การเลือกตั้ง	ศาลอาญา กรุงเทพใต้	๘ ก.พ. ๖๑	ศาลยกคำร้องขอ放ก ขัง ปล่อยตัวโดยไม่มี เงื่อนไข

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาลง	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๓๐๔ - ๓๓๒	ผู้ร่วมชุมนุม ^{เรียกร้องเลือกตั้งที่หน้าบัญครอง #LABK๓๕} (๓๐ คน ชั้น)	เข้าร่วมชุมนุมบริเวณ สภากาชาด หน้าบัญชุม ครอง คัดค้านการเลื่อนโสด แม่ปลูกการเลือกตั้ง	ศาลแขวง ปทุมธานี	๘ ก.พ. ๖๑	อัยการสั่งไม่ฟ้อง
๓๓๓	ชุมนุมเรียกร้อง ^{เลือกตั้งที่ถนนราชดำเนิน} (๗ คน ชั้น)	ชุมนุมเรียกร้องให้มีการ เลือกตั้ง บริเวณถนนราชดำเนิน รอบอนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	ศาลอาญา	๒๒ ก.พ. ๖๑	ศาลพิพากษายกฟ้อง
๓๓๔ - ๓๕๕	ผู้ร่วมชุมนุม ^{เรียกร้องเลือกตั้งที่ถนนราชดำเนิน #RDN๕๐} (๔๗ คน ชั้น)	เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้อง ให้มีการเลือกตั้ง บริเวณถนนราชดำเนิน รอบอนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	ศาลแขวง ดุสิต	๘ มี.ค. ๖๑	คำสั่งห้ามชุมนุมยก ยกเลิก อัยการถอนฟ้อง คดี ยศ
๓๕๖ - ๓๕๗	ชุมนุมเรียกร้อง ^{เลือกตั้งที่พัทยา (๗คน ชั้น)}	เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้อง ให้มีการเลือกตั้ง ที่หน้าห้างเช็นทรัล ถ. เลียบหาด พัทยา	ศาลแขวง พัทยา	๑๒ มี.ค. ๖๑	พิพากษาปรับ ๓,๐๐๐ บาท ๓ คน ยกฟ้อง ๙ คน
๓๖๐ - ๓๖๕	ชุมนุมเรียกร้อง ^{เลือกตั้งที่ชัยใหม่ (๖ คน)}	เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้อง ให้มีการเลือกตั้ง ที่ประตูทางเข้าหน้า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ศาลแขวง เชียงใหม่	๑๒ มี.ค. ๖๑	คำสั่งห้ามชุมนุมยก ยกเลิก คดียศ

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๓๖๖ - ๓๖๗	<u>ชุมนุมเรียกร้องเลือกตั้งที่หน้าบก.ทบ. #ARMY5๕๙ (๑๐ คน ช้าๆ)</u>	ชุมนุมเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง ในมร. และเดินขบวนไปหน้า กองบัญชาการ กองทัพบก	ศาลอาญา	๑๑ เม.ค. ๖๑	ศาลยังคำร้องขอฝากชั่ง ปล่อยตัวโดยไม่มีเงื่อนไข
๓๖๘ - ๓๖๙	<u>ผู้ร่วมชุมนุมเรียกร้องเลือกตั้งที่หน้าบก.ทบ. #ARMY5๕๙ (๔๗ คน ช้าๆ)</u>	เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง ในมร. และเดินขบวนไปหน้า กองบัญชาการ กองทัพบก	ศาลแขวง ดุสิต	๑๘ เม.ย. ๖๑	ปล่อยตัวโดยไม่ต้องมีหลักประกัน
๓๗๑ - ๓๗๔	<u>แกนนำพรมเพื่อไทย ๘ คน</u>	จัดแ俵ลงข่าว "๔ ปีที่ล้มเหลวของรัฐบาล และ คสช. นำไปสู่ความมืดมนและอันตราย"		๒๑ พ.ค. ๖๑	คำสั่งห้ามชุมนุมถูกยกเลิก คดียังคงดำเนินต่อไป
๓๗๕ - ๔๐๗	<u>ชุมนุมเรียกร้องเลือกตั้งในวันครบรอบสี่ปี ปีรัฐประหาร #PNT๒ (๒๑ คน ช้าๆ)</u>	ชุมนุมเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง ที่มร. และจะเดินไปที่หน้าทำเนียบรัฐบาล	ศาลอาญา	๒๒ พ.ค. ๖๑	๑๕ คนแรกได้ประกันตัว หลักทรัพย์คนละ ๑๐๐,๐๐๐ ๕ คนหลังปล่อยตัวโดยไม่ต้องประกัน
๔๐๘ - ๔๓๗	<u>ผู้ร่วมชุมนุมเรียกร้องเลือกตั้งในวันครบรอบสี่ปี ปีรัฐประหาร #PNT๒ (๔๗ คน ช้าๆ)</u>	เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง ที่มร. และจะเดินไปที่หน้าทำเนียบรัฐบาล		๗ มิ.ย. ๖๑	ปล่อยตัวโดยไม่ต้องมีหลักประกัน

ตารางผู้ถูกตั้งข้อหา ฐานไม่มารายงานตัวตามคำสั่ง ฝ่าฝืนประกาศศสช. ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๑	ภาครุนต์ ชายแสง*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๗ พ.ค. ๕๗	ได้ประกันตัว หลักทรัพย์ ๔๐๐,๐๐๐
๒	สมบัติ บุญ งามอนงค์*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๗	ศาลแขวง ดุสิต	๕ มิ.ย. ๕๗	ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำคุก ๒ เดือน ปรับ ๓,๐๐๐ บาท รอลงอาญา
๓	เบี่ยงบยอด	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๙ มิ.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา
๔	ธนาท ท้อม ตันตี)*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕๓/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๙ มิ.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา
๕	สันติ ล้ำ	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๗ มิ.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา
๖	จิตรา คง มงคล	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๔๔/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๓ มิ.ย. ๕๗	ศาลพิพากษายกฟ้อง

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	สถานที่	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๗	นายอุดน ภานุรัตน์	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๗, ๕๗/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๖ มี.ย. ๕๗	ได้ประกันตัว หลักทรัพย์ ๒๐,๐๐๐
๘	สุวนัน	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๗, ๕๗/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๕ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา
๙	สิริกพ*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๔/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๒๕ มี.ย. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๔ เดือน ปรับ ๑๒,๐๐๐ บาท
๑๐	ณัฐ	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๗	ศาลแขวง คุณิต	๓๐ มี.ย. ๕๗	ศาลอุทธรณ์พิพากษาปรับ ๒,๐๐๐ บาท ยกโทษจำคุก
๑๑	มนต์ศักดิ์*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๔๗/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑๐ ก.ค. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา
๑๒	พงษ์ศักดิ์*	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕๙/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๓๐ ธ.ค. ๕๗	ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รอลงอาญา

ลำดับ	ชื่อ	พฤติกรรมที่ถูกกล่าวหา	ศาล	วันที่ถูกจับกุม	สถานะปัจจุบัน
๑๓	หน่ออู	ไม่มารายงานตัวตามคำสั่งที่ ๕๓/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ		ศาลพิพากษาจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ รือลง อาญา
๑๔	พ犹พิร์ นรินทร์	ไม่มารายงานตัวตาม คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๕๗, ๕๓/๒๕๕๗	ศาลทหาร กรุงเทพ	๑ ก.ย. ๖๐	อัยการทหารสั่งไม่ฟ้อง

ภาคผนวก จ

ประกาศ

คณะกรรมการจัดการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สภาพัฒนราษฎร

ที่ ๑/๒๕๖๓

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการรักษา
ความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ
ตามมาตรา ๔๔ ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะกรรมการปฏิวัติอื่น ๆ

ประกาศ
คณะกรรมการอธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาพัฒนารายวาร์
ที่ ๑/๒๕๖๓

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ
และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔
ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะกรรมการปฎิรัติอื่น ๆ

ด้วยคณะกรรมการอธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นคนหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการกระทำประการและคำสั่งของ
คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ และการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔
ตลอดจนประการและคำสั่งของคณะกรรมการปฎิรัติอื่น ๆ แล้วรายงานคณะกรรมการอธิการภายนอกเวลาที่คณะกรรมการอธิการกำหนด
และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อการตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ดังนี้ ในคราวประชุมคณะกรรมการอธิการการกฎหมาย
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๗ วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมจึงมีมติตั้ง
ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการ ดังนี้

๑. นายปิยบุตร แสงกนกุล	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายรังสิมันต์ โรม	เป็นคณะกรรมการ
๓. นางสาวสาวรรติ สุขศรี	เป็นคณะกรรมการ
๔. นายยิ่งชีพ อัชฌานนท์	เป็นคณะกรรมการ
๕. นางสาวพูนสุข พูนสุขเจริญ	เป็นคณะกรรมการ
๖. นายศุภณัฐ บุญสด	เป็นคณะกรรมการ
๗. นายกรณ์ ศินารักษ์ ณ จำปาศักดิ์	เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

(นายปิยบุตร แสงกนกุล)

ประธานคณะกรรมการอธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาพัฒนารายวาร์